

แหล่งจ่ายไฟต่อเนื่อง

UNINTERRUPTED POWER SUPPLY

จัดทำโดย

คงพันธ์ มีระเกตุ

KONGPAN MERAKATE

วัชรินทร์ ตะพานวงศ์

WATCHARIN TAPANWONG

อาจารย์ที่ปรึกษา

ADVISOR

ผ.ศ. ประภาส ไพรสุวรรณ

ASSOC. PROF. PRAPART PRISUWANNA M.ENG. (KMIT)

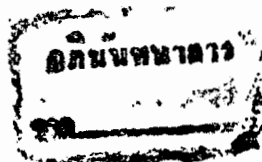
วิทยานิพนธ์สำหรับปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต

สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า

คณะวิศวกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

..มีการศึกษา 2531

30008 0.4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้า 023109 ซึ่งได้มีการนำไปใช้

แหล่งจ่ายไฟแบบต่อเนื่อง

คงพันธ์ มีระเกศ

วัชรินทร์ ตะพานวงศ์

ร.ศ.ประภาส ไพรสุวรรณา

บทคัดย่อ

เทคนิคใหม่ที่จะใช้แก้ไขปัญหามิตปกติที่เกิดจากระบบจ่ายไฟน้ำจะใช้อุปกรณ์ที่ชื่อว่า U.P.S. ซึ่งย่อมาจาก UNINTERRUPTIBLE POWER SUPPLY หรือ แหล่งจ่ายไฟแบบต่อเนื่อง ซึ่งลักษณะการใช้งานเป็นตัวปรับสภาพของไฟฟ้าที่รับมาจากระบบจำหน่าย และจะแก้ไขปัญหาลูกส่วนใหญ่ให้หมดไป โดยจะแบ่งเป็น 3 ส่วนด้วยกัน คือ เรคตีฟายเออร์ แบตเตอรี่ และอินเวอร์ตเตอร์

ในปริญาณเฑาะ์นี้จะกล่าวถึงการพัฒนาอินเวอร์ตเตอร์ เรคตีฟายเออร์ หน้าที่หลัก ส่วนประกอบ และการออกแบบส่วนสำคัญ โดยการใช้ P.W.M. (PULSE WIDTH MOD.) กับอินเวอร์ตเตอร์ และการควบคุมการลดชว่นแบบบ่อนกลับกับเรคตีฟายเออร์ซึ่งการใช้ P.W.M. นั้น จะให้ฮาร์โมนิกส์อันดับสูงออกมา ซึ่งง่ายต่อการกำจัด และการควบคุมการลดชว่นแบบบ่อนกลับ ซึ่งสามารถใช้อย่างกว้างขวางสำหรับวงจรเรคตีฟายเออร์

ในบทความนี้จะเป็นการรายงานถึงการออกแบบของ อินเวอร์ตเตอร์ และ เรคตีฟายเออร์ โดยใช้อุปกรณ์พวกเพาเวอร์อิเล็คทรอนิคเป็นอุปกรณ์หลักในการสวิต และการควบคุมอุปกรณ์ทางเพาเวอร์อิเล็คทรอนิคด้วยลิเนียร์ไอซี

UNINTERRUPTIBLE POWER SUPPLY

KONGPAN MERAKATE

WATCHARIN TAPANWONG

ASSOCIATED PROFESSOR

PRAPARTH PRISUWANA

ABSTRACT

A modern technology to rectify a abnormal representation of Power Distribution is discribed by U.P.S,stand for uninterruptible power supply,that utilized as a Power line conditioner eventually solved the problem of the system , and practically have three portions that are rectifier, inverter and battery

This paper presents the functional principle, the system component and destination of inverter and rectifier used power transister and silicon controlled rectifier, SCR, respectively, as a switching device. However, the linear IC suitably controlled power electronic divices. The functional principles are included that provide a P.W.M,pulse width modulation, for inverter and a close-loop firing delay control for rectifier. the P.W.M technique prefer to the high order of harmonics, simply exterminated, and the close-loop firing delay control flexibly utilizes for a rectifier

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
	(2)
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 UPS	2
2.1 ชนิดของ UPS	2
2.2 ส่วนประกอบของ UPS	5
บทที่ 3 อินเวอร์เตอร์	15
3.1 วงจรควบคุม	18
3.2 วงจรขับเบส	22
3.3 วงจรกำลัง	24
3.4 วงจรกรองความถี่	27
บทที่ 4 เเรคตีฟายเออร์	32
ลักษณะของ เเรคตีฟายเออร์	32
การออกแบบ	40
วงจรขับเกท	44
วงจรกรอง	44
การออกแบบตัวเหนี่ยวนำ	45
บทที่ 5 ผลการทดลอง	48
บทที่ 6 สรุปรูป	60
กิตติกรรมประกาศ	62
หนังสืออ้างอิง	63

บทที่ 1

บทนำ

ปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้จะอธิบายถึงหลักการทำงานและส่วนประกอบของ UPS ที่สร้างขึ้น โดยจะแบ่งออกเป็นบทต่างๆ เพื่อให้สามารถทำความเข้าใจปฏิญานิพนธ์นี้ได้ง่ายขึ้น ในบทนี้จะได้อธิบายถึงเนื้อหาในแต่ละบทของปฏิญานิพนธ์นี้อย่างคร่าวๆก่อน ดังนี้

- บทที่ 2 จะกล่าวถึงชนิดของ UPS และส่วนประกอบของ UPS
- บทที่ 3 จะอธิบายถึงอินเวอร์เตอร์ที่ใช้ในโครงงานนี้ซึ่งใช้แบบ PWM
- บทที่ 4 จะอธิบายถึงเรกติฟายเออร์ที่ใช้ในโครงงานนี้
- บทที่ 5 จะแสดงผลการทดลองที่ได้ออกมาจากโครงงานนี้
- บทที่ 6 เป็นบทสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงโครงงานนี้ให้ดีขึ้น

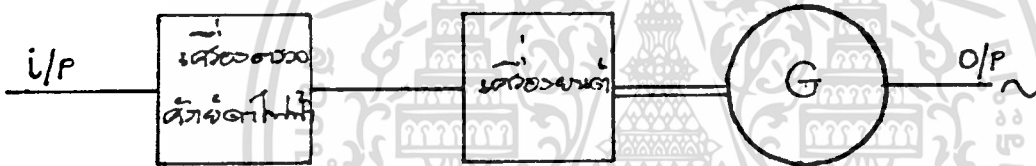

บทที่ 2

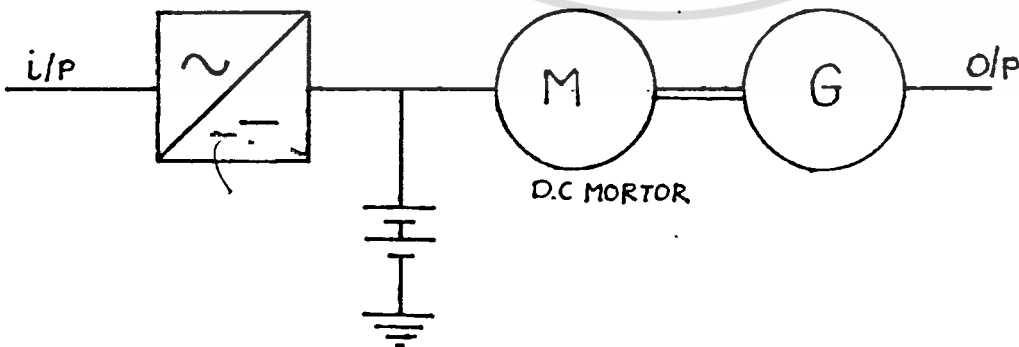
2.1 ชนิดของ UPS มีหน้าที่เหมือนแหล่งจ่ายไฟสำรอง คือ จะเริ่มจ่ายไฟเมื่อเกิดไฟ

ดับ แบ่งออกเป็น 2 พวกใหญ่ๆ คือ

2.1.1 แหล่งกำเนิดกำลังหมุน (DYNAMIC UPS) ซึ่งเป็นระบบที่เริ่มแรกในการ
สร้างขึ้น โดยจะใช้ต้นกำลังต่อร่วมกับ เครื่องกำเนิดไฟฟ้า ซึ่งต้นกำลังก็มักจะเป็น เครื่องยนต์
หรือ มอเตอร์ ขึ้นอยู่กับ การ DESIGN ซึ่งระบบนี้จะทำงานเมื่อเกิดไฟดับ หรือ ใช้จ่ายโหลดใน
กรณีที่ระบบไฟฟ้าเกิดการผิดปกติมาก เช่น การเกิดไฟตกกว่า โหลดจะยอมรับได้ ซึ่งจะสามารถ
แสดงได้ดังรูป 2.1 โดย UPS แบบนี้จะจ่ายให้กับ โหลดที่มีความสำคัญมากเท่านั้น เช่น ระบบจ่าย
ไฟให้กับห้องผ่าตัด หรือ ลิฟท์ ซึ่งอาจเรียกว่า พวกโหลดวิกฤต (CRITICAL LOAD)

ก)

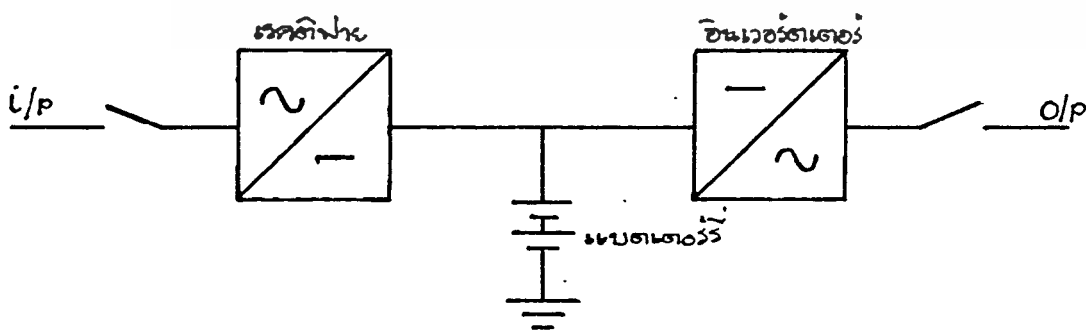
ข)

รูปที่ 2.1 ก) ระบบที่ใช้เครื่องยนต์เป็นต้นกำลัง ข) ระบบที่ใช้มอเตอร์เป็นต้นกำลัง
ประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1) ระบบที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเป็นต้นกำลัง และส่วนที่ 2) ระบบที่ใช้มอเตอร์เป็นต้นกำลัง
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งในความจริงแล้วนั้น ระบบที่จ่ายออกมาจาก GEN. นั้น มีความเป็น SINE มาก และมีความถี่ที่แน่นอน แต่สภาพของระบบโครงข่ายจะเป็นตัวรบกวน ซึ่งอาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงโหลดในระบบ หรือการเกิดผิดปกติ (FAULT) ซึ่งถ้าเป็นอุปกรณ์พวก อิเล็กทรอนิกส์ หรือคอมพิวเตอร์ ต่อเข้ากับระบบที่มีผิดปกติ นั้น ก็จะทำให้เกิดปัญหาการใช้งานขึ้นมา ซึ่งอาจแก้ไขโดยใช้เครื่องปรับสภาวะในสาย (LINE CONDITIONER) แต่ก็แก้ไขได้ในพวกที่เกิด การรบกวนสไปค์ (SPIKE), ไฟตก, ไฟเกิน, (ปัญหาในระบบไฟฟ้าของไทยที่สำคัญคือ NOISE, SPIKE, SURGE, SAG, FAILURE) ซึ่งมีวิธีการแก้ไขในแต่ละตัวต่างกันออกไป แต่ถ้าเกิดปัญหาไฟดับขึ้นมา เครื่องปรับสภาวะในสายจะช่วยอะไรไม่ได้เลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าอุปกรณ์ไฟฟ้าที่ใช้อยู่นั้นเป็นพวก คอมพิวเตอร์ จะทำให้เกิดปัญหาต่างๆอย่างมากมาย ซึ่งถ้าเป็นระบบธุรกิจ หรือ เศรษฐกิจที่อาศัย คอมพิวเตอร์สื่อสารเป็นตัวหลักด้วยแล้ว จะเกิดปัญหาอย่างมาก ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจ หรือเกิดการหยุดชะงักของเศรษฐกิจขึ้นได้ ซึ่งธุรกิจเหล่านี้อาศัยเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นหลักใหญ่

ดังนั้นเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาไฟดับ หรือเกิดกระพริบของไฟซึ่งมีผลต่อ คอมพิวเตอร์ จึงออกแบบให้เกิด UPS (UNINTERRUPTIBLE POWER SUPPLY) เพื่อเข้ามาแก้ปัญหาต่างๆ

2.1.2 ระบบสแตติก UPS (STATIC UPS) จะมีลักษณะต่างจากแบบแรก คือ แทนที่จะใช้พวกเครื่องจักรกลไฟฟ้า เป็นตัวกำเนิดไฟฟ้าจ่ายให้กับ โหลด ในกรณีที่ระบบไฟฟ้าเกิดมีปัญหาก็จะใช้พวก อิเล็กทรอนิกส์ คอนเวอร์เตอร์ เข้ามาเป็นอุปกรณ์ประกอบหลักร่วมกับแบตเตอรี่ โดยจะไม่มีเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่จะใช้อุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ เข้ามาเป็นตัวกำเนิดไฟฟ้าแทน ดังนั้นระบบนี้จะไม่มีส่วนใดที่ต้องหมุนเคลื่อนที่เลย และจัดว่าเป็นระบบที่มีความเร็วและความเชื่อถือได้สูง จึงเป็นที่นิยมกันอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งกลายเป็น UPS แบบใหม่ (MODERN UPS) ซึ่งระบบหลักๆนั้นจะแสดงได้ดังรูปที่ 2.2

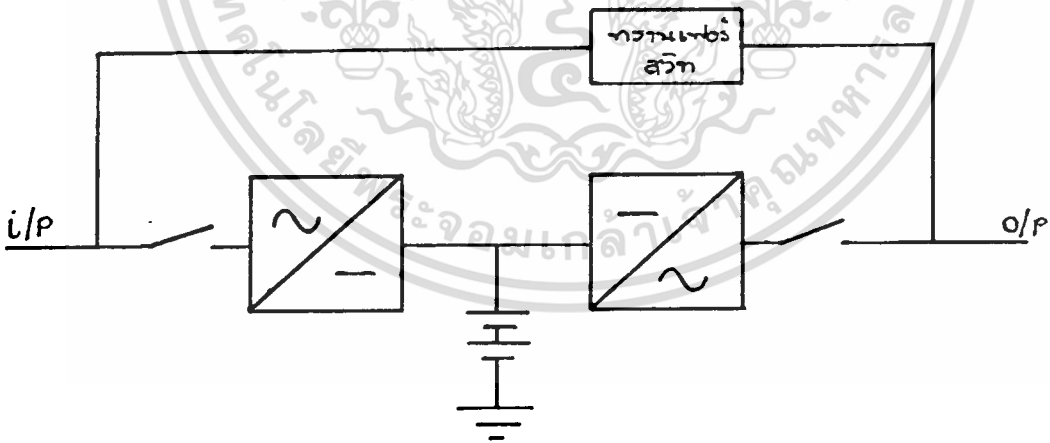
รูปที่ 2.2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่ง อินเวอร์ตเตอร์ จะจ่ายกำลังไฟฟ้าที่ถูกปรับทั้งความถี่และแรงดันให้คงที่ แล้วออกไปให้โหลดโดยจะไม่มีผลของ NOISE ไปหาโหลดเลย และไฟตรงที่จะจ่ายให้กับอินเวอร์ตเตอร์นั้น จะต้องผ่านวงจรเรียงกระแสจากกระแสสลับให้เป็นกระแสตรง ซึ่งส่วนหนึ่งจะต้องนำไปอัดไฟให้แบตเตอรี่ และอีกส่วนจ่ายให้อินเวอร์ตเตอร์เพื่อเปลี่ยนแรงดันกระแสตรงเป็นแรงดันกระแสสลับเพื่อจ่ายให้กับโหลดต่อไป

ภายใต้สภาวะที่เกิดไฟดับ (FAILURE) ของระบบไฟฟ้าหลักของการไฟฟ้า หรือเกิดจากเหตุพิสัยผิดปกติ คือไม่สามารถจ่ายกระแสตรงออกมาได้นั้น แบตเตอรี่จะเป็นตัวจ่ายแรงดันไฟฟ้ากระแสตรงให้กับ อินเวอร์ตเตอร์ อย่างอัตโนมัติ ซึ่งโหลดที่ใช้ขณะนั้นจะเป็นตัวกำหนดขนาดของแบตเตอรี่ ซึ่งจะพูดถึงกรณีของแบตเตอรี่ในภายหลัง ซึ่งโดยทั่วไปจะถูกออกแบบให้จ่ายได้นานประมาณ 10 - 30 นาที ที่พิกัดกำลัง คือ ยิ่งพิกัดกำลังมีค่ามากขึ้นเท่าไร ขนาดของแบตเตอรี่ก็จะต้องใหญ่มากขึ้นเท่านั้น แต่ราคาของแบตเตอรี่สูงมาก ดังนั้น เพื่อการประหยัดบางที่ก็ต้องใช้แหล่งกำเนิดกำลังหมุนเข้ามาใช้ร่วมกับระบบ STATIC UPS เช่น การจ่ายไฟให้กับระบบปรับอากาศที่ระบบคอมพิวเตอร์บางระบบจำเป็นต้องใช้

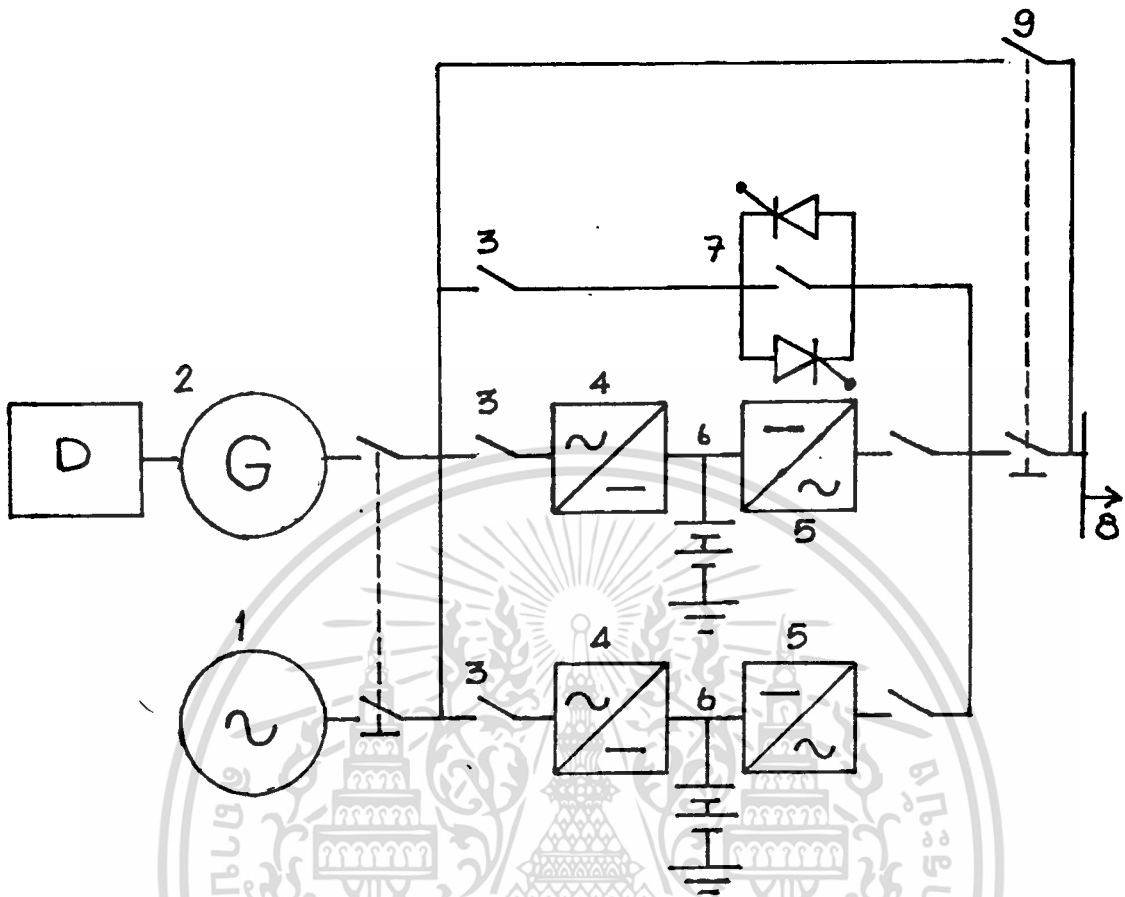
ถ้าต้องการเอา UPS ไปจ่ายไฟให้กับระบบที่ใช้ความถี่เดียวกันก็มักจะติดตั้ง ทรานเฟอร์สวิท เอาไว้ด้วย หรืออาจเรียกว่า หมายเหตุสวิต ก็ได้ ซึ่งอาจแสดงให้เห็นดังรูปที่ 2.3 ลักษณะของทรานเฟอร์สวิทจะกล่าวในเรื่องของส่วนประกอบของ UPS

รูปที่ 2.3

ลักษณะการนำไปใช้งานของ UPS นั้น จะขึ้นอยู่กับการใช้งานไปใช้งานที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งขึ้นอยู่กับขนาดของพิกัดกำลัง และตัวแปรต่างๆที่ต้องการ เช่น ถ้าขนาดของพิกัดกำลังมากก็จะนำเอา UPS ส้อมมาขนานซึ่งเป็นการเพิ่มขนาดพิกัดกำลังที่จะไปจ่ายโหลด โดยแสดงได้ดังรูปที่

2.4 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1) ระบบ (NETWORK)
- 2) ระบบแหล่งจ่ายไฟสำรอง
- 3) ตัวตัดวงจร (DISCONNECTOR)
- 4) เรคตีฟาย
- 5) อินเวอร์เตอร์
- 6) แบตเตอรี่
- 7) อิเล็กทรอนิกส์ บายพาสสวิต
- 8) ระบบจำหน่าย (LOAD DISTRIBUTION)
- 9) ทราานเฟอส์สวิต สำหรับบำรุงรักษาระบบ UPS

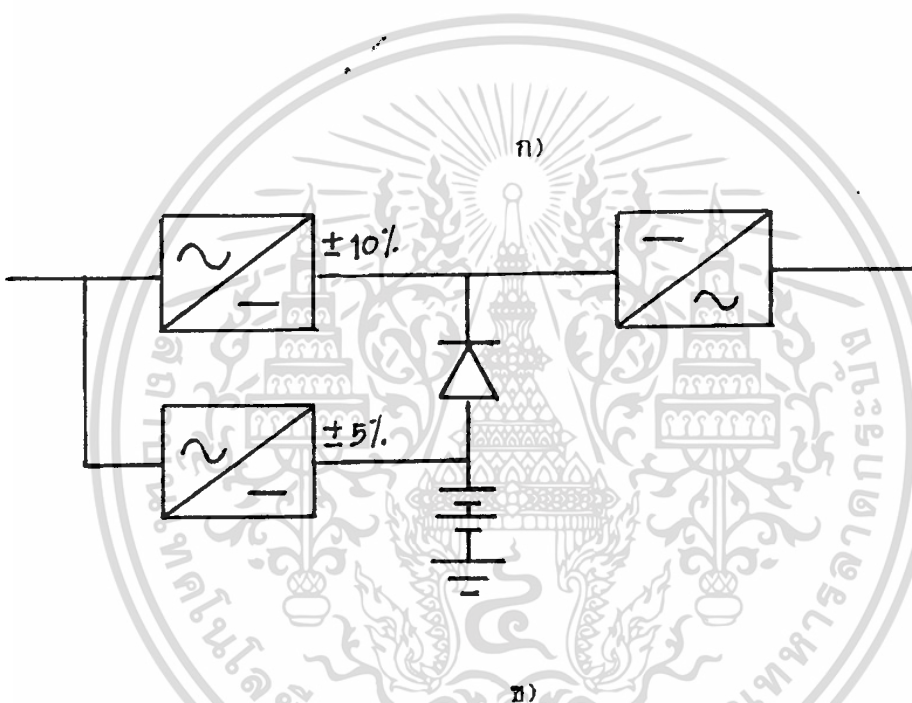
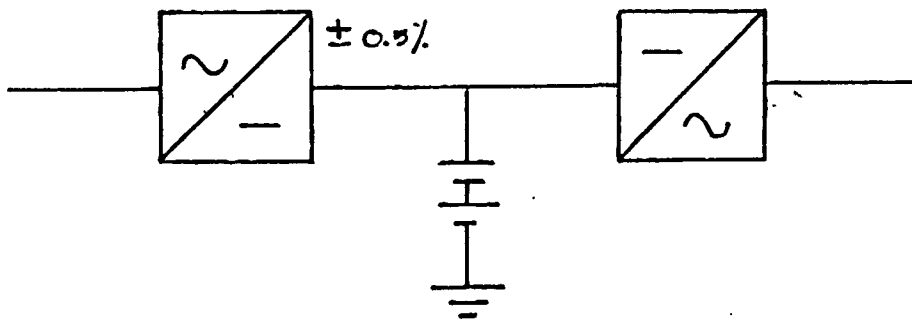
รูปที่ 2.4 แสดงถึง UPS ที่นำมาขนานกัน

2.2 ส่วนประกอบของ UPS ส่วนประกอบของ UPS ที่จะกล่าวถึงจะเป็นแบบ สเตตติค UPS เท่านั้น โดยสามารถแบ่งเป็นอุปกรณ์หลักๆ ได้ดังนี้

2.2.1 เรคตีฟาย/เครื่องอัดไฟ ในการออกแบบเรคตีฟายจะต้องทำให้จ่ายไฟกระแสตรงใกล้เคียงกับอินเวอร์เตอร์ และในขณะเดียวกันก็ต้องอัดไฟให้กับแบตเตอรี่ที่ระดับศักดาให้ถูกต้องด้วย ซึ่งจะเกิดปัญหาตามมา นั่นก็คือ ค่าเรคกูเรชั่น (REGULATION) ของอินเวอร์เตอร์ มีค่าเท่าไรซึ่งเรคตีฟายจะต้องช่วยปรับด้วยเพื่อให้ระดับแรงดันขาออกคงที่ แต่ค่าเรคกูเรชั่นไม่ดีทำให้แรงดันที่อัดไฟให้กับแบตเตอรี่มากเกินไปจนแบตเตอรี่พังได้ ดังนั้นจึงได้จัดปัญหาเรื่องนี้

โดยใช้ชุดเรคตีฟาย 2 ชุด ดังรูปที่ 2.5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.5 ก) ระบบที่จ่ายให้กับอินเวอร์เตอร์และแบตเตอรี่

ข) แสดงการแยกชุดเวกเตอร์ออกเป็น 2 ชุด ที่มี เรคจูเลชั่นต่างกัน ทำให้เรคจูเรชั่นของระบบดีขึ้น

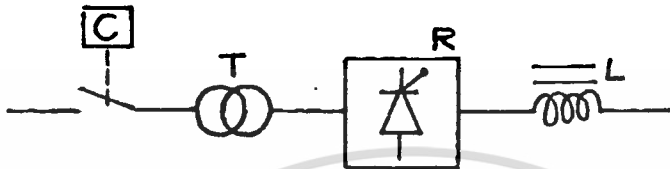
ในชุดที่ทำการอัดไฟให้กับแบตเตอรี่นั้น เราต้องการความถูกต้องของแรงดันไฟฟ้าจึงทำให้มีเรคจูเรชั่นที่ดี เพราะจะทำให้อายุการใช้งานของแบตเตอรี่ี่ยาวนาน และทำงานอย่างเต็มประสิทธิภาพ โดยที่ไดโอดตาม รูปที่ 2.5ข) จะทำหน้าที่เป็นสวิตช์ปิดกั้นในสภาวะปกติซึ่งอาจจะใช้ไทรริสเตอร์แทนก็ได้ แต่ก็ต้องเพิ่มวงจรจุดชนวนอีก ซึ่งจะเป็นการเพิ่มความยุ่งยากให้กับวงจร

สวิตช์จะทำงานในกรณีที่เกิดสภาวะวิกฤตเท่านั้น เช่น ในกรณีที่เกิดไฟดับ ก็จะมีการเปิดวงจรโดยไดโอดอย่างอัตโนมัติ นอกจากนี้ ไดโอดยังมีหน้าที่กั้นการกระเพื่อมที่ป้อนกลับมาจากวงจรอินเวอร์เตอร์ ที่เกิดจากการไหลกลับของแบตเตอรี่อีกด้วย ซึ่งส่วนประกอบของเรคตีฟายจะประกอบด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น กรุณาแจ้งถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 2) หม้อแปลง เฝ้า
- 3) บริดจ์ เรคตีฟาย
- 4) วงจรกรองกระแส (FILTER)

ซึ่งแสดงดัง รูปที่ 2.6

C: สวิตช์คอนแทคแม่เหล็ก

T: หม้อแปลงไฟฟ้า

R: บริดจ์ เรคตีฟาย

L: ตัวเหนี่ยวนำ

รูปที่ 2.6 แสดงถึงส่วนประกอบหลักของเรคตีฟายและเครื่องอัดไฟ

หม้อแปลงแบบ 2 ขด สามารถแทนด้วย ออกโตทรานเฟอร์เมอร์ได้ ซึ่งหมายถึงว่าไม่มีการแยกออกจากด้านอินพุท แต่ในด้านดีของออก โต้ทรานเฟอร์เมอร์ก็คือ จะปรับค่าประสิทธิภาพของวงจรคอนเวอร์เตอร์ และยังลดเนื้อที่ น้ำหนัก ของ UPS ด้วย

การเกิดกระเพื่อม (RIPPLE) ขึ้นนั้น จะส่งผลกระทบต่อการใช้งานของแบตเตอรี่ให้สั้นลง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องใส่วงจรกรอง (FILTER) เพื่อลด RIPPLE ให้น้อยลง

วงจรบริดจ์ เรคตีฟาย มักจะต้องประกอบด้วย ไตรรียส์เตอร์ ถ้าต้องการให้ค่า ฮ่าโมนิกส์ที่จะจ่ายกลับเข้าระบบ (ที่เกิดจากการสวิต) และให้กระแสดีซีออกมาเรียบ ก็จะทำให้ได้โดยการเพิ่มจำนวนพัลส์ (PULSE) ซึ่งก็คือการเพิ่มจำนวนของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์กำลัง (SCR) นั้นเอง โดยที่ฮ่าโมนิกส์และพัลส์มีความสัมพันธ์ คือ $n = kp + 1$ โดยที่ n คือ อันดับของฮ่าโมนิกส์, k คือ เลขจำนวนเต็ม, p คือ จำนวนพัลส์ และขนาดแอมปริจูดของฮ่าโมนิกส์ จะมีความสัมพันธ์เป็นส่วนกลับของอันดับ คือ ยิ่งอันดับต่ำค่าแอมปริจูดก็จะมาก ซึ่งก็คือค่าฮ่าโมนิกส์ของเรคตีฟายที่ใช้ 12 พัลส์จะน้อยกว่า 6 พัลส์

ลักษณะการทำงานของเรคตีฟายนั้นจะทำตัวเป็นทั้งเครื่องอัดไฟ และตัวจ่ายไฟให้กับอินเวอร์เตอร์ ซึ่งลักษณะการอัดไฟมีการทำงานง่ายๆ คือ เรคกูเรชั่นของแรงดันที่ต้องการควบคุมที่ลักษณะการชาร์จแบบโฟลต (FLOAT) คือ 2.23V/เซลล์ สำหรับแบตเตอรี่แบบกรด-ตะกั่ว หรือ

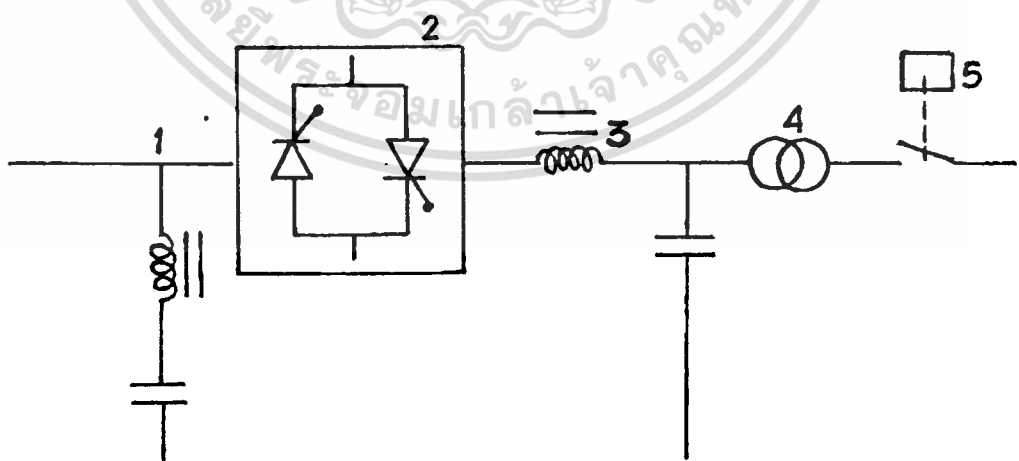
1.4V/เซลล์สำหรับแบตเตอรี่แบบนิเกิล-แคดเมียม ซึ่งการชาร์จแบบนี้จะทำในสภาวะปกติทั่วไป การคำนวณว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และการชาร์จไฟภายหลังจากการจ่ายไฟไปแล้วนั้นก็ต้องทำการชาร์จแบบอควอไลซ์เพื่อลดระยะเวลาในการชาร์จให้น้อยลง โดยที่ระดับแรงดันที่ทำการชาร์จจะสูงกว่าแบบโพลท์ชาร์จ

2.2.2 อินเวอร์เตอร์ จะเป็นตัวเปลี่ยนแรงดันไฟที่ได้รับจากแบตเตอรี่ หรือ เเรคตีฟายให้เป็นแรงดันไฟสลับ ซึ่งแรงดันด้านออกจะต้องทำให้เป็นแรงดันรูปไซน์ซึ่งอาจเป็นแบบ 3 เฟส หรือ 1 เฟส ก็ได้โดยมีส่วนประกอบหลักๆ คือ

- 1) วงจรกรองด้านอินพุท
- 2) วงจรอินเวอร์เตอร์แบบบริดจ์
- 3) วงจรกรองด้านเอาต์พุท
- 4) หม้อแปลงทางเอาต์พุท
- 5) เซอร์คิตเบรกเกอร์ หรือ คอนแทคแม่เหล็ก

ซึ่งวงจรกรองทางด้านอินพุทจะเป็นตัวจำกัดการเกิดริบเปิล การเกิดริบเปิลที่ป้อนกลับ ไปยังแบตเตอรี่ หรือ วงจรทางด้านอินพุท และวงจรอินเวอร์เตอร์แบบบริดจ์นั้นจะเป็นตัวเปลี่ยนแรงดันไฟตรงเป็นแรงดันไฟสลับ โดยมักจะใช้พวก SCR เป็นอุปกรณ์สวิตในขนาดพิกัดใหญ่ๆ และ ใช้ทรานซิสเตอร์กำลัง เป็นอุปกรณ์สวิตในขนาดพิกัดเล็กลงมา ซึ่งเอาต์พุทที่ออกมาจะผ่านวงจรกรองทางด้านเอาต์พุท ซึ่งจะเป็นตัวลดฮาร์โมนิกส์ให้ได้เอาต์พุทออกมาเป็นคลื่นรูปไซน์จริงๆ โดยจะมีหม้อแปลงทางเอาต์พุทเป็นตัวแยก โหลดออกจากแบตเตอรี่และวงจรอินเวอร์เตอร์ พร้อมทั้งยังแปลงระดับแรงดันให้อยู่ในระดับที่ใช้งานอีกด้วย โดยแสดงดังรูปที่ 2.7

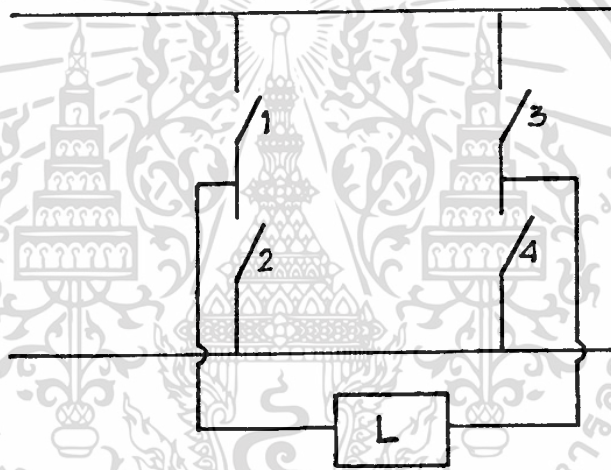

1) วงจรกรองทางอินพุท	2) วงจรอินเวอร์เตอร์แบบบริดจ์
3) วงจรกรองทางเอาต์พุท	4) หม้อแปลง
5) สวิตคอนแทคแม่เหล็ก	

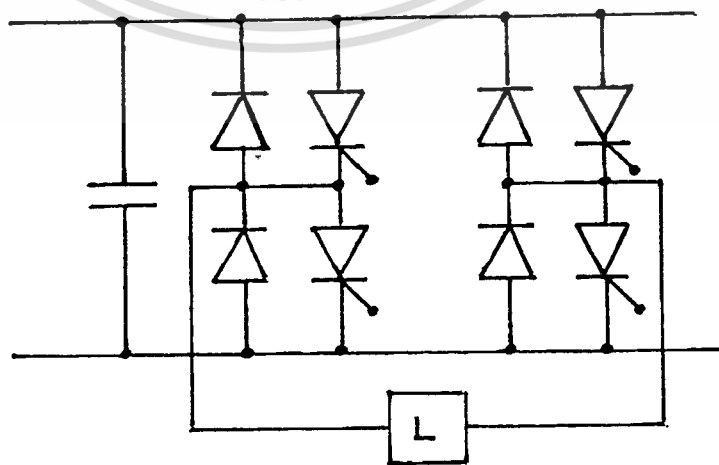
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 รูปที่ 2.7

ซึ่งแรงดัน ไฟสลับทางด้านเอาต์พุตจะไหลกลับเข้ามาของขั้วบวก และลบ ของแบตเตอรี่ ซึ่งตามรูปที่ 2.8 แสดงถึงวงจรอินเวอร์เตอร์แบบ 1 เฟส ที่ใช้สวิตช์แบบกล (พื้นฐาน) ซึ่งในความจริงแล้วเขาไม่ใช้กัน ซึ่งก็เพราะเกี่ยวกับความถี่และอายุการใช้งานของสวิตช์ แต่จะใช้ อุปกรณ์พวก เซมิคอนดักเตอร์แทน ซึ่งได้แก่ พวกอิเล็กทรอนิกส์กำลังทั้งหลาย แสดงใน รูป 2.8 โพลาริตี้ของแรงดัน ไฟฟ้าที่เทอร์มินัลด้านเอาต์พุตเกิดจากการเลือกคู่สวิตช์โดยมี ไดโอดคอยทำหน้าที่ เป็นคอมมิวเตตติ้ง ไดโอด (COMMUTATING DIODE) เพื่อคอยนำกระแสให้กับโหลดที่เป็นพวก โหลดความเหนี่ยวนำ (INDUCTIVE LOAD) ซึ่งการใส่คาปาซิเตอร์เข้าไปดังรูปที่ 2.9 นั้นก็เพื่อ ทำให้ค่าอิมพีแดนซ์ของแหล่งจ่ายนี้ลดลง

รูปที่ 2.8

รูปที่ 2.9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

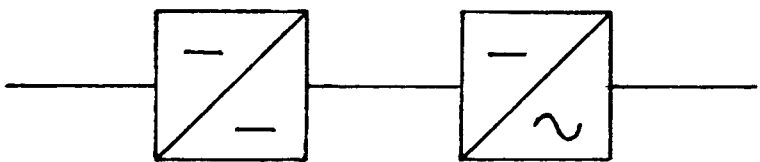
ซึ่งถ้าเป็นกรณีที่เลือกใช้อุปกรณ์สวิทช์เป็นพวก SCR ก็จำเป็นต้องมีวงจรคอมมิวเตชัน เพื่อให้ SCR หยุดนำกระแสโดยการสร้างแรงดันกลับชั่วไปตกคร่อม SCR หรืออาจใช้วิธี GTO (GATE TURN OFF THYRISTOR) โดยการให้กระแสเกกกลับทางซึ่งเป็นวิธีการหยุดนำกระแสอย่างหนึ่ง

เพื่อชดเชยแรงดันของแบตเตอรี่ที่เปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากการจ่ายกระแสและค่าของแรงดันตก ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของกระแสไหลต เพื่อต้องการรักษาระดับแรงดันให้คงที่ จึงต้องมีอุปกรณ์ที่จะเข้ามาช่วยควบคุมให้ระดับแรงดันนั้นคงที่ ซึ่งก็มีอยู่หลายวิธี ดังนี้

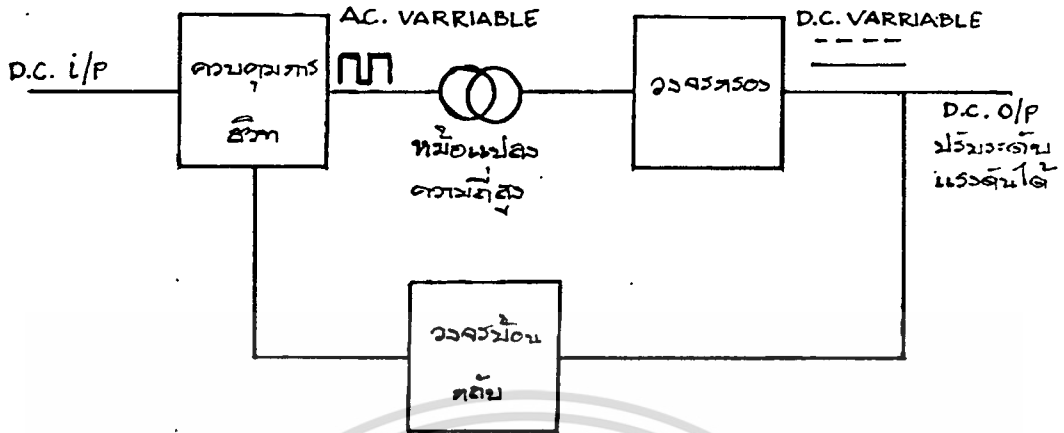
ก) การควบคุมระดับแรงดันไฟตรงที่จะเข้าอินเวอร์เตอร์ให้เปลี่ยนแปลงได้ โดยมักจะใช้วิธีการพวกรูปเปอร์ (CHOPPER) หรือมักใช้วิธีสวิทช์เพาเวอร์ซัพพลาย (SWITCHING POWER SUPPLY) เข้ามาเปลี่ยนแรงดัน โดยการเปลี่ยนค่าแรงดันเฉลี่ย เพราะลักษณะการเกิดชอปเปอร์ หรือการใช้สวิทช์เพาเวอร์ซัพพลายจะมีการตัดแรงดันไฟตรงเป็นลูกคลื่น แล้วแรงดันไฟตรงก็คือ ค่าเฉลี่ยของแรงดันที่เกิดจากการตัด ซึ่งแสดงดังรูปที่ 2.10 ในกรณีที่แรงดันไฟด้านเอาต์พุทของอินเวอร์เตอร์ตกลงซึ่งต้องการต้องการแรงดันด้านอินพุทสูงขึ้น วงจรชอปเปอร์หรือสวิทช์เพาเวอร์ซัพพลายก็จะเป็นตัวเปลี่ยนระดับแรงดันไฟตรงด้านอินพุทของอินเวอร์เตอร์ให้สูงขึ้น โดยการเปลี่ยนความกว้างของพัลส์ ซึ่งก็จะทำให้แรงดันด้านเอาต์พุทของอินเวอร์เตอร์สูงขึ้น ซึ่งอาจแสดงได้ดังรูปที่ 2.11 และรูปที่ 2.12

รูปที่ 2.10

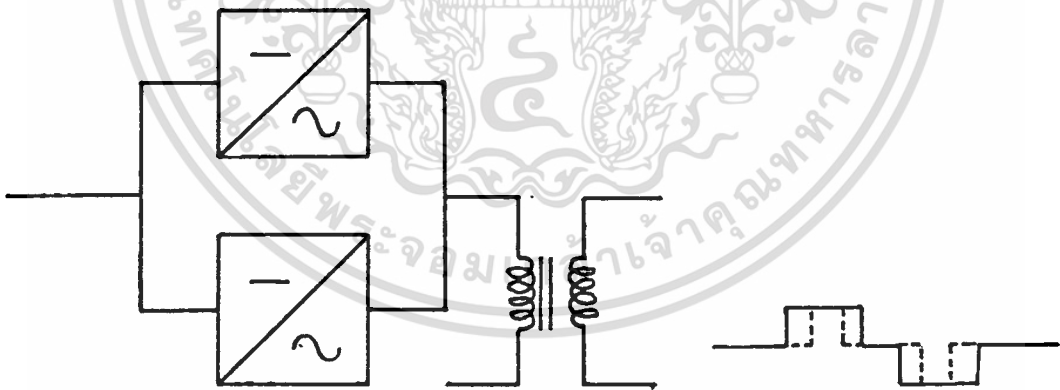

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้รูปที่ 2.11 นี้ไปโดยนกรรมของ CHOPPER เอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

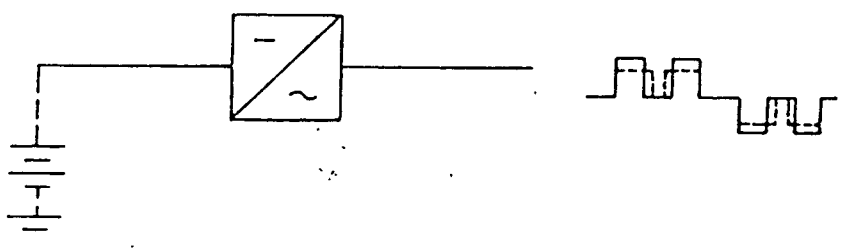
รูปที่ 2.12 โดอะแกรมของสวิตช์ซิงเฟาเวอร์ซีฟพลาย

ข) การเปลี่ยนแปลงเฟส (PHASE DISPLACEMENT) ระหว่างอินเวอร์ตเตอร์ 2 ตัว โดยการควบคุมความกว้างพัลส์ของแรงดันด้านเอาต์พุตที่แสดงดังรูปที่ 2.13 ซึ่งลักษณะการเพิ่มขึ้นของแรงดันทางด้านเอาต์พุตนั้น เกิดจากการรวมกันของแรงดันเอาต์พุตของแต่ละวงจร โดยที่แรงดันกระแสตรงที่จ่ายให้กับอินเวอร์ตเตอร์ยังคงที่อยู่ โดยค่าความถี่ของแรงดันไฟด้านเอาต์พุตยังคงที่อยู่

รูปที่ 2.13 การควบคุมแบบ PHASE DISPLACEMENT

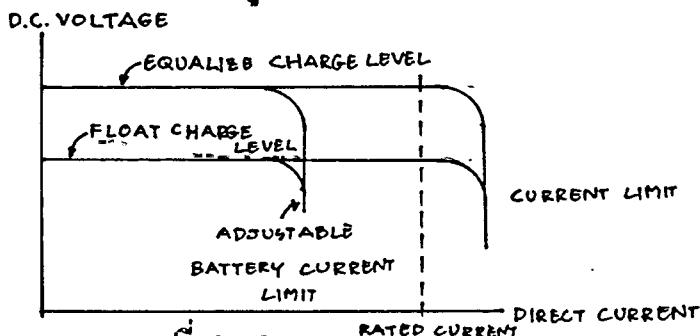
ค) แบบ PWM (PULSE WIDTH MODULATION) ซึ่งค่าแรงดันจะเปลี่ยนแปลงไป โดยใช้การเปลี่ยนความกว้างของพัลส์ที่เกิดขึ้นหลายพัลส์ใน 1 ไซเคิล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอัตราส่วนของการมอดูเลชัน (MODULATION) หรือ M_r ซึ่งการควบคุมแบบนี้ไม่ใช้การเปลี่ยนอัตราส่วนของการมอดูเลชัน แต่จะไปเพิ่มหรือลดความกว้างของพัลส์ ซึ่งแสดงได้ดังรูปที่ 2.14 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.14 การควบคุมแบบ PWM

ผลดีของการควบคุมแต่ละแบบก็มีอยู่ คือ แบบ ก) อินดิคฮ้าโมนิคส์ที่ออกมา นั้น ไม่เปลี่ยนแปลง เพราะ เป็นการเพิ่มของแรงดัน ไฟตรง โดยที่ความกว้างของพัลส์ ไม่เปลี่ยน ซึ่งก็คือแอมปลิจูดของฮ้าโมนิคส์ ก็จะเปลี่ยนไป แต่อินดิคที่ออกมา ไม่เปลี่ยน ซึ่งก็ผิดกับวิธีที่ 2 และ 3 ซึ่งอินดิคของฮ้าโมนิคส์ที่ นออกมาจะเปลี่ยน ไปด้วย ซึ่งขึ้นอยู่กับ การควบคุม

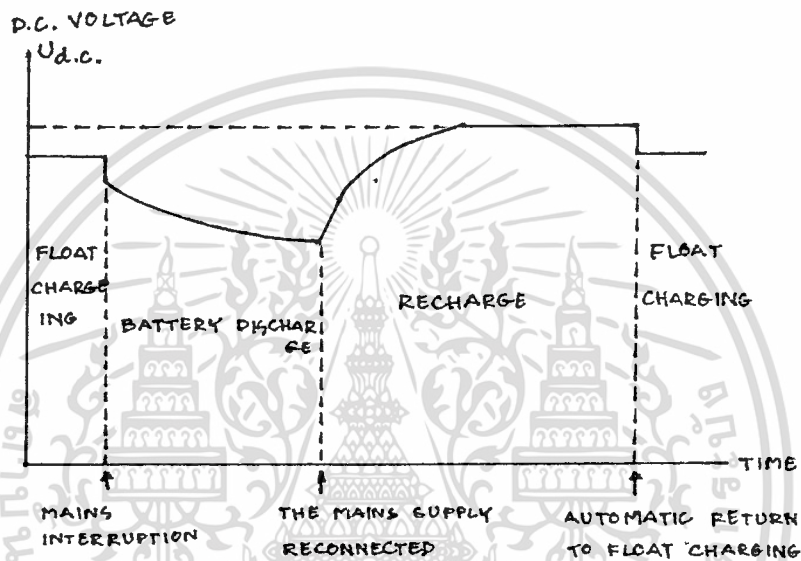
2.2.3 กลุ่มของแบตเตอรี่ จะเป็นส่วนที่ทำหน้าที่สะสมพลังงาน ในรูปของเคมี แล้วจะจ่ายออกมา ในรูปของพลังงาน ไฟฟ้า ซึ่งแบบที่นิยม ใช้ก็คือ แบตเตอรี่แบบตะกั่ว-กรด (LEAD-ACID) ซึ่งมักจะพบเห็นทั่วไป ในชีวิตประจำวันก็คือ แบตเตอรี่ที่ใช้กับรถยนต์ทั่วไป อีกแบบ ก็คือ แบตเตอรี่แบบนิเกิล-แคดเมียม (Ni-Cd) ซึ่งจะต่างกันอยู่ตรงแรงดัน ไฟฟ้าต่อเซลล์ คือแบบ Pb-Acid จะให้แรงดันประมาณ 2.2 V/เซลล์ แต่แบบ Ni-Cd จะให้แรงดันประมาณ 1.4 V/เซลล์ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว คือ ลักษณะการชาร์จแบตเตอรี่มีอยู่ 2 ลักษณะ คือ โฟลท์ชาร์จ และอิกวอไลซ์ชาร์จ ซึ่งระดับแรงดันก็จะต่างกัน โดยที่โฟลท์ชาร์จจะเป็นการชาร์จทั่วไปตามปกติ เช่น แบตเตอรี่แรงดัน 48 V ก็จะมีโฟลท์ชาร์จที่แรงดันประมาณ 51.6 V ส่วนการอิกวอไลซ์ชาร์จนั้นจะใช้แรงดันที่สูงกว่า คือประมาณ 54 V ซึ่งลักษณะการชาร์จทั้งสองนั้นจะแตกต่างกัน คืออิกวอไลซ์ชาร์จ จะต้องการภายหลังจากการดีชาร์จจ่ายไฟให้กับโหลด ไปแล้ว ดังนั้นเพื่อเป็นการประหยัดระยะเวลาในการชาร์จจึงต้องชาร์จที่ระดับแรงดันสูงกว่าปกติ ซึ่งลักษณะการชาร์จจะแสดงดังรูปที่ 2.15

รูปที่ 2.15

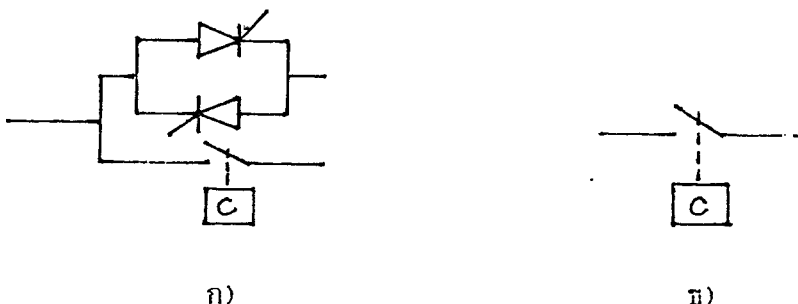
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยที่อันตรายที่จะเกิดกับแบตเตอรี่ก็เช่น การชาร์จเกิน (กระแสเกิน) ดังนั้นภายในตัวเรกติไฟเออร์จึงต้องมีตัวจำกัดกระแสโดยจะไปลดระดับแรงดันไฟฟ้าถ้าเกิดกระแสเกิน แต่ในขณะที่เกิดไฟดับแล้วแบตเตอรี่จะจ่ายกระแสให้กับโหลด ค่าศักย์ไฟฟ้าที่ขั้วของแบตเตอรี่จะค่อยๆลดลง ซึ่งถ้าต้องการแรงดันเอาท์พุทที่คงที่ก็จะต้องอาศัยอุปกรณ์ควบคุมแรงดันเป็นตัวช่วย ซึ่งลักษณะวัฏจักรของการชาร์จและดีสชาร์จ จะแสดงได้ดังรูปที่ 2.16 ซึ่งจะแสดงถึงค่าระดับแรงดันไปตรงกับเวลาที่ใช้ไปในสภาวะการต่างๆ

รูปที่ 2.16 แสดงลักษณะต่างๆของแบตเตอรี่

2.2.4 บายพาสสวิตช์ หรือทรานเฟอร์สวิตช์ ลักษณะของสวิตช์อาจเป็นคอนแทคแม่เหล็กหรือแบบไเลคทรอนิกส์ (SCR) โดยที่พวก SCR จะเป็นตัวควบคุมการเปิดปิดทางเดินกระแสไฟฟ้าซึ่งทำงานได้ง่าย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพที่สูงกว่า เนื่องจากมีความเร็วสูงดังนั้นเมื่อเกิดเหตุผิดปกติขึ้นมาแล้ว สวิตช์ไเลคทรอนิกส์จะไม่มีอาการขาดตอน โดยจะทำงานทันทีที่เกิดเหตุการณ์ผิดปกติขึ้นที่ส่วนต่างๆของ UPS ซึ่งลักษณะของวงจรก็จะเป็นตามรูปที่ 2.17 ก) โดยที่จะมีสวิตช์แบบกลต่อร่วมอยู่ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้รูปที่ 2.17 ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนอีกแบบนั้นจะใช้สวิทช์แบบกลอย่างเดียว เช่น พวกคอนแทกแม่เหล็กดังรูปที่ 2.17ข) ซึ่งสวิทช์ประเภทนี้จะทำงานหยุดอย่างสมบูรณ์ของแม่เหล็กไฟฟ้า เช่นพวกวงจรระเบิดวงจรเมื่อเกิดการผิดปกติของ UPS แต่การทำงานจะช้ากว่าแบบอิเล็กทรอนิกส์มาก แต่ทว่ามีความทนทานสูงกว่าแบบอิเล็กทรอนิกส์ คือ หนึ่งโอเวอร์โวลต์ได้นานกว่า

ซึ่งการทำงานของบายพาสสวิทช์จะเกิดขึ้น เช่น ในสภาวะที่การทำงานของอินเวอร์เตอร์ไม่เข้ากับระบบไฟฟ้า (SYNCHRONIZED กับ SYSTEM) อุปกรณ์พวกเรกติไฟาย อินเวอร์เตอร์เสียหายหรือเกิดความถี่ผิดเพี้ยน ซึ่งการที่บายพาสสวิทช์จะทำงานนั้นขึ้นอยู่กับค่าจำกัดที่ได้ตั้งไว้ในการตรวจจับ ซึ่งเมื่อเกินกว่าค่าที่ยอมรับได้นั้น โหลดก็จะถูกย้ายจากการจ่ายด้วย UPS ไปต่อเข้าโดยตรงกับสายหลัก (MAIN LINE)

นอกจากนี้เมื่อการผิดปกติได้หายไปแล้ว ทรานเฟอร์สวิทช์ก็ต้องตัดวงจรกลับคืนให้ UPS เป็นตัวจ่ายไฟให้กับโหลด

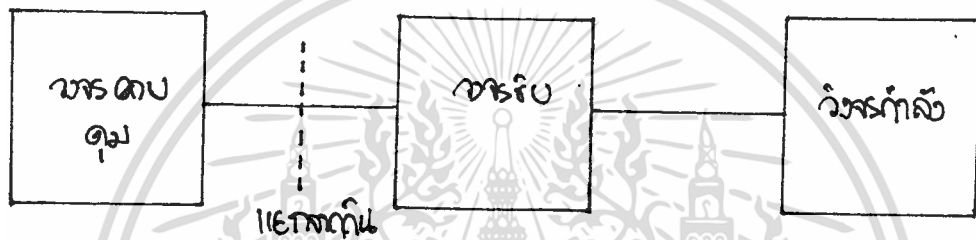

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

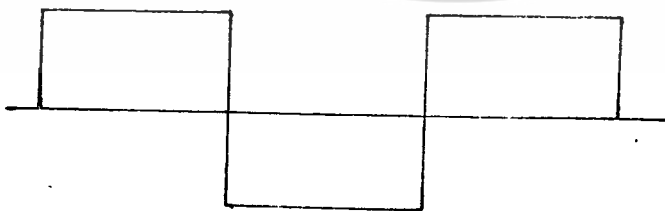
อินเวอร์เตอร์

ส่วนประกอบของวงจรอินเวอร์เตอร์แบ่งเป็น 3 วงจรใหญ่ๆ คือ วงจรควบคุม วงจรขับ และวงจรกำลัง โดยวงจรควบคุมจะมีหน้าที่กำเนิดสัญญาณควบคุมให้กับทรานซิสเตอร์กำลัง เพื่อให้ นำกระแสหรือหยุดนำกระแสตามความเหมาะสม วงจรขับจะทำหน้าที่ขยายสัญญาณควบคุมที่สร้างขึ้น ให้มีกำลังสูงพอที่จะขับทรานซิสเตอร์กำลังให้ทำงานได้ และวงจรกำลังจะเป็นส่วนที่แปลงแรงดัน ไฟตรงให้เป็นแรงดันไฟสลับ ส่วนประกอบต่างๆแสดงตามรูปที่ 3.1

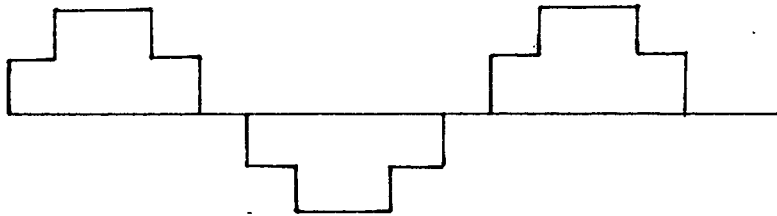
รูปที่ 3.1

ทั้งนี้ในโครงงานนี้ได้ทำการค้นคว้าออกแบบวงจรควบคุม โดยใช้ลิเนียร์ไอซี หรือ OP AMP ซึ่งจะกำหนดรูปแบบของแรงดันเอาต์พุตให้ได้ออกมาใกล้เคียงกับสัญญาณรูปคลื่นไซน์ โดยมีวิธีการที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันนี้ คือ แบบควอซี สแคว (QUASI SQUARE), แบบขั้น (STEP) เช่น 6 STEP, และแบบ PWM ตามรูปที่ 3.2

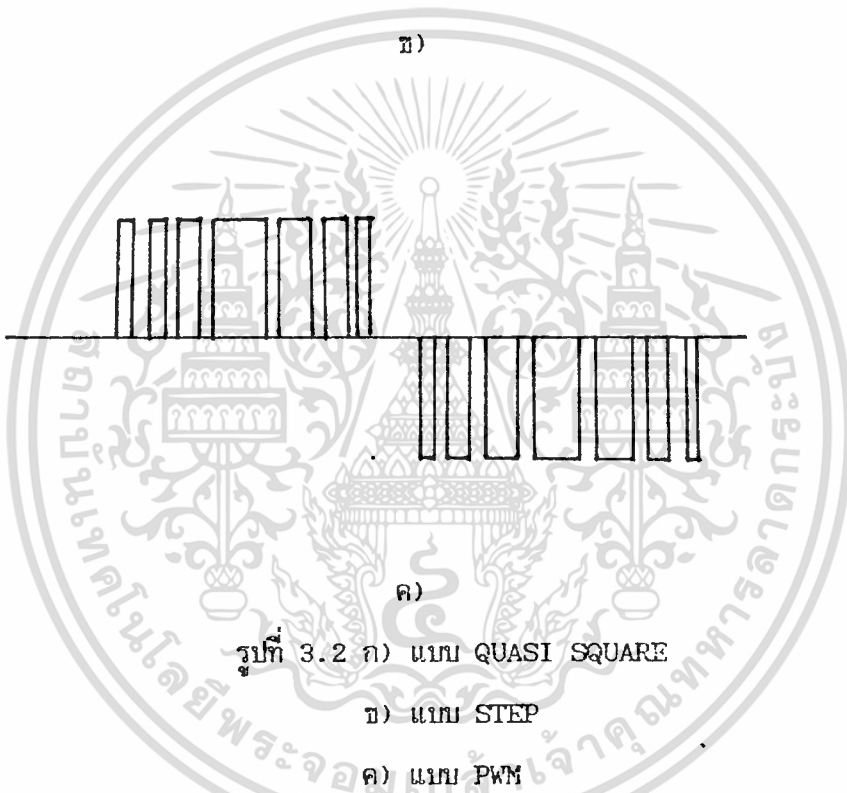

ก)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข)

ค)

รูปที่ 3.2 ก) แบบ QUASI SQUARE

ข) แบบ STEP

ค) แบบ PWM

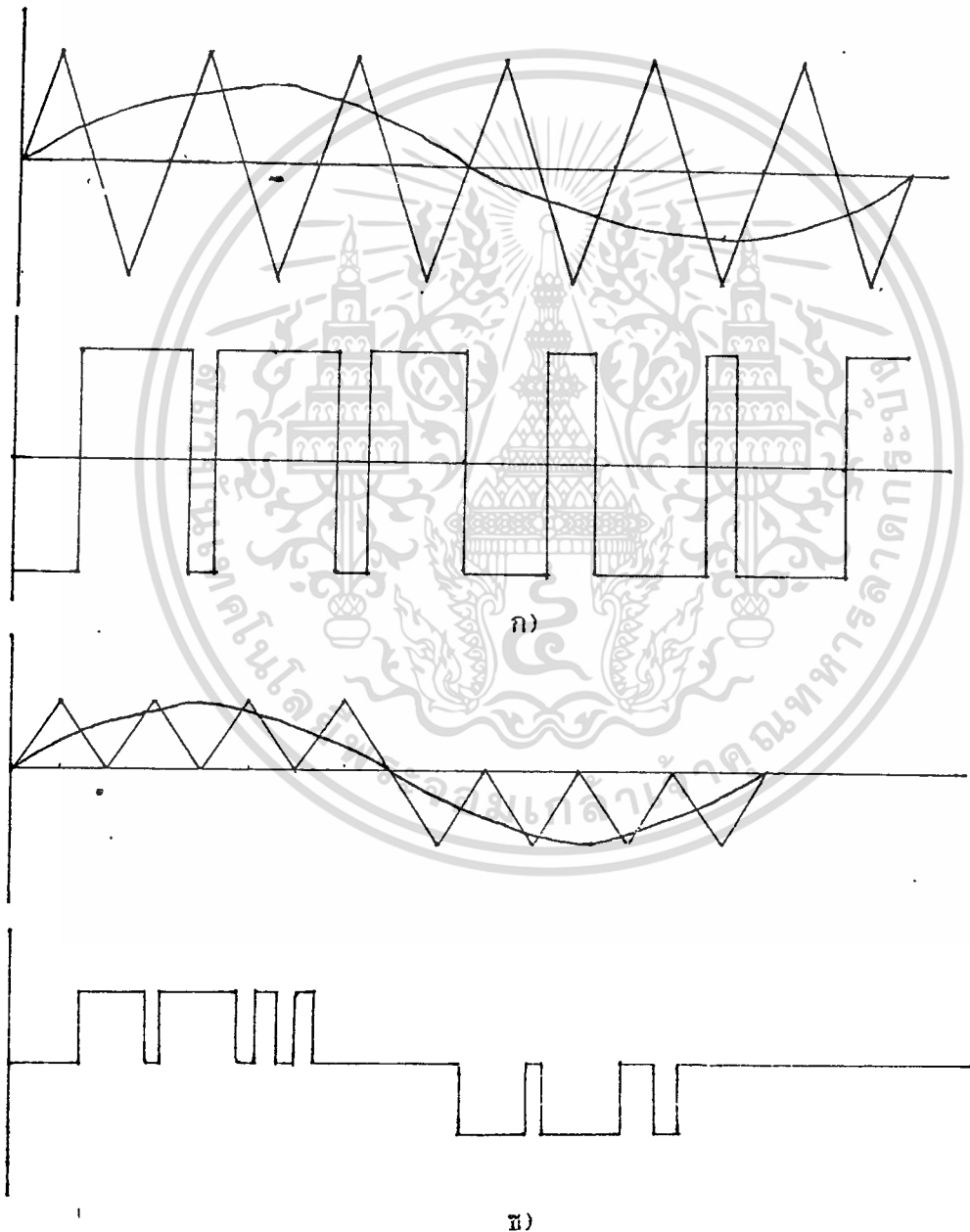
ซึ่งแต่ละแบบจะมีลักษณะความเหมาะสมในการใช้งานที่แตกต่างกันออกไป คือ แบบควอซีสแคว จะสามารถใช้ได้เฉพาะโหลดบางอย่าง เพราะในเอาต์พุตแบบนี้จะมีความถี่ฮาร์โมนิกส์อยู่มาก โดยจะมีฮาร์โมนิกส์ที่ 3 และ 5 ออกมาด้วย ดังนั้นจึงสามารถใช้ได้กับโหลดพวกเครื่องจักรไฟฟ้า ดังรูปที่ 3.2ก)

แบบขั้น (STEP) ซึ่งเป็นการทำให้สัญญาณเอาต์พุตด้วยกับชานน์โดยใช้การสวิตชิ่งปรแกรมให้ได้สัญญาณเอาต์พุตออกมาเป็นขั้นๆ ซึ่งวิธีการนี้จะใช้กับอินเวอร์เตอร์ที่มีกำลังพิกัดสูง เช่นมากกว่า 5 KVA ดังรูปที่ 3.2ข) เป็นแบบ 6 STEP

แบบ PWM จะมีความเหมาะสมเฉพาะอินเวอร์เตอร์ที่มีขนาดพิกัดไม่ใหญ่นัก เช่น น้อยกว่า 5 KVA โดยจะอาศัยการ PULSE-WIDTH MODULATION (PWM) มาสร้างสัญญาณควบคุมเอกลำรับเป็นเอกลำรับส่งวนเวลาหรือการเรียงกันเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยการเปรียบเทียบแรงดันระหว่างสัญญาณรูปซายน์ และ สามเหลี่ยม ซึ่งจะ ได้สัญญาณควบคุมตามรูปที่ 3.2ค)

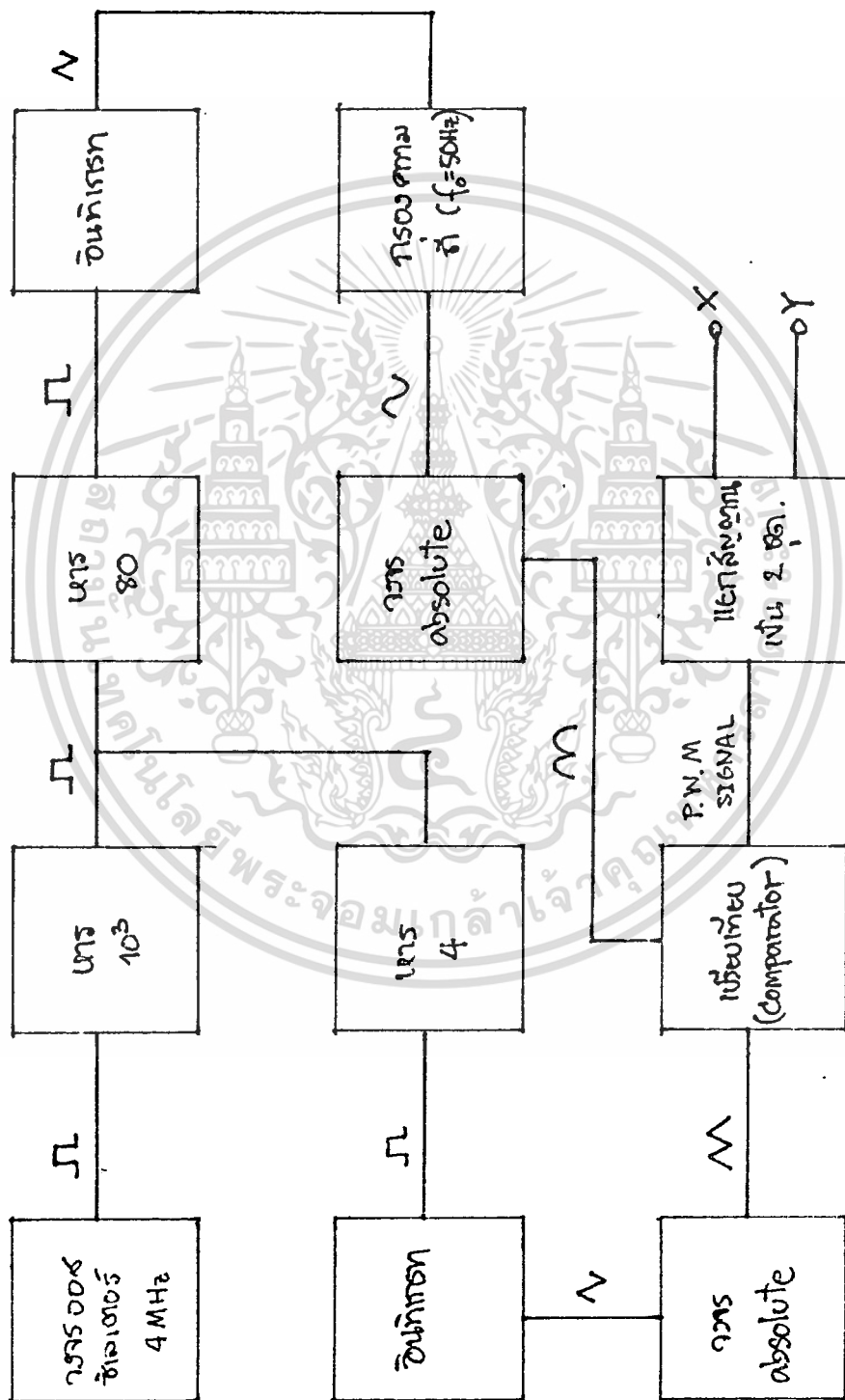
เนื่องจากในงานวิจัยนี้เลือกแบบ PWM มาเป็นวงจรควบคุม แต่ก็สามารถแบ่งเป็น 2 พวกใหญ่ๆ คือ 2 ระดับ (2-LEVEL) และ 3 ระดับ (3-LEVEL) ซึ่งสัญญาณควบคุมทั้งสองอย่างนั้นจะต่างกันตรงที่อันดับของฮาร์โมนิกส์ที่ออกมาด้วย โดยที่ 2 ระดับจะให้ฮาร์โมนิกส์อันดับต่ำออกมา ในขณะที่ 3 ระดับ จะให้ฮาร์โมนิกส์ในอันดับที่สูงกว่า ซึ่งรูปของสัญญาณเอาท์พุทที่เกิดการสวิตจจะมีลักษณะตามรูปที่ 3.3 ซึ่งตามรูปจะเป็นการมอดูเลชั่นระหว่างสัญญาณซายน์ กับ สามเหลี่ยมให้ได้สัญญาณออกมาเป็นแบบ 3 ระดับ และ 2 ระดับ ตามรูป 3.3ก) และ 3.3ข) ตามลำดับ

รูปที่ 3.3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

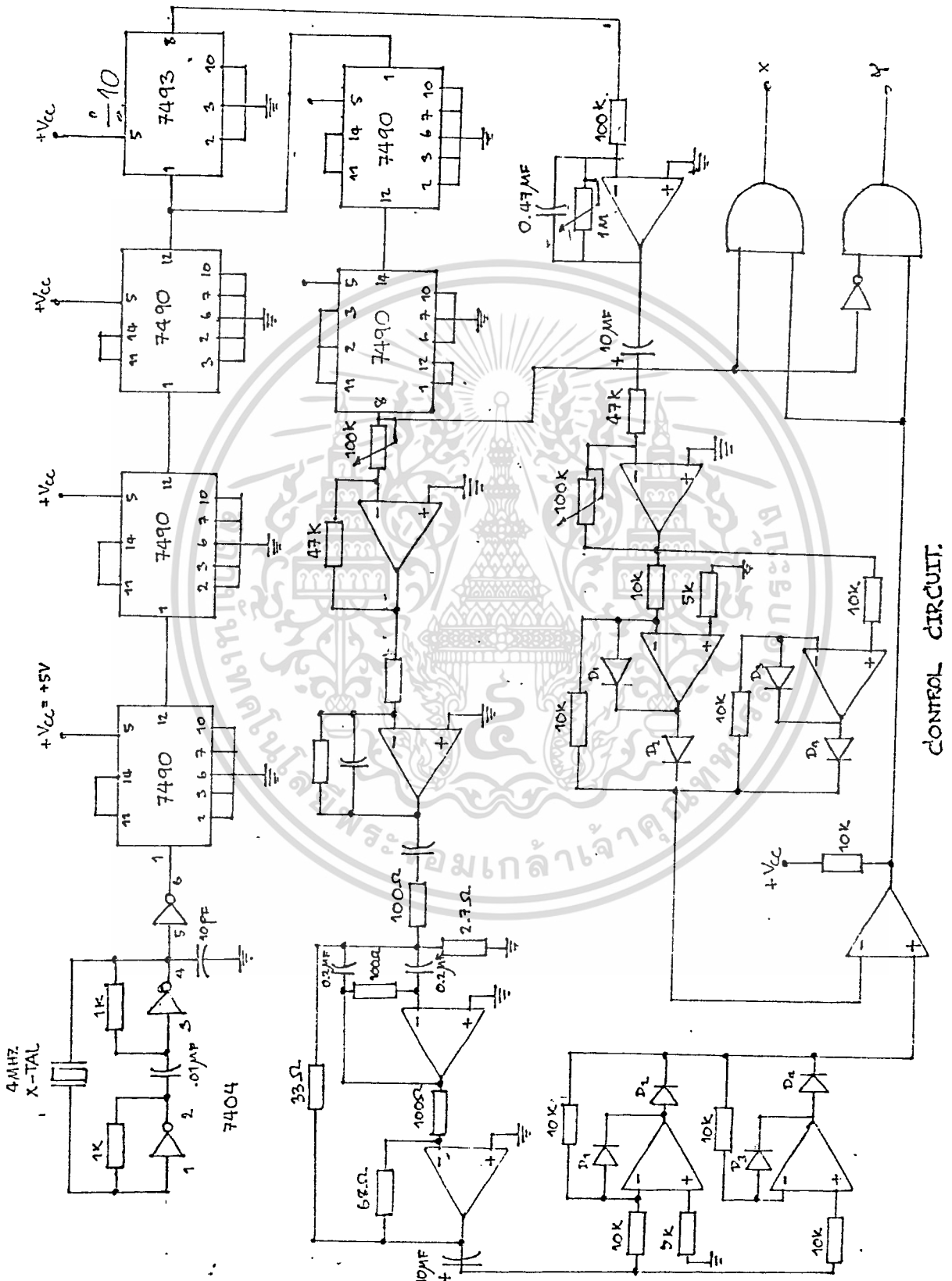
3.1 วงจรควบคุม ในการออกแบบไมโครงานนี้จะเลือกแบบ 3 ระดับ ซึ่งหลักในการออกแบบคือ สร้างสัญญาณซาร์น์และสามเหลี่ยมตามความถี่ที่ออกแบบจากอัตราส่วนของการมอดูเลชั่น (N) ในการออกแบบนี้ใช้ $N=20$ โดยความถี่ของคลื่นเปรียบเทียบ (SINE WAVE) มีค่า 50 เฮิรตซ์ ความถี่ของคลื่นสามเหลี่ยม (CARRIER WAVE) มีค่า 1 กิโลเฮิรตซ์ โดยลักษณะของการควบคุมสามารถเขียนออกมาเป็นบล็อกไดอะแกรมได้ดังรูปที่ 3.4

รูปที่ 3.4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

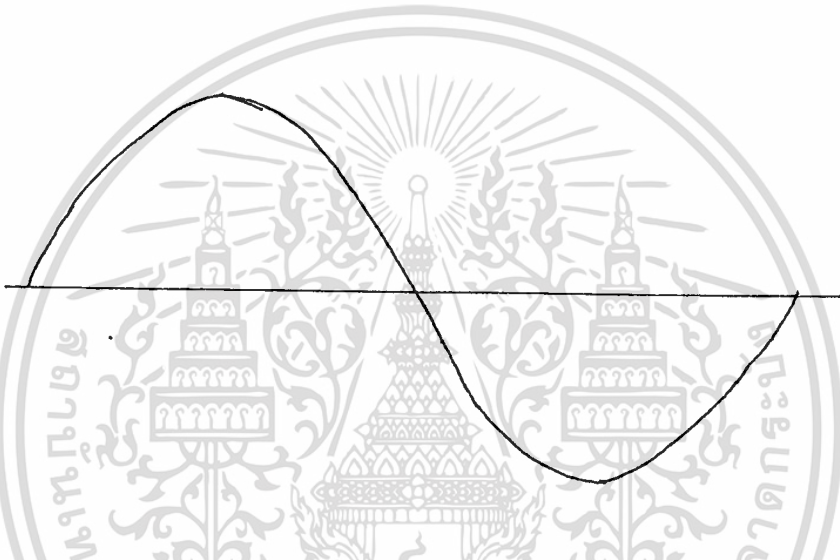
และวงจรในรูปที่ 3.5 เป็นวงจรควบคุม ซึ่งสามารถอธิบายหลักการทำงาน ได้ดังนี้

CONTROL CIRCUIT.

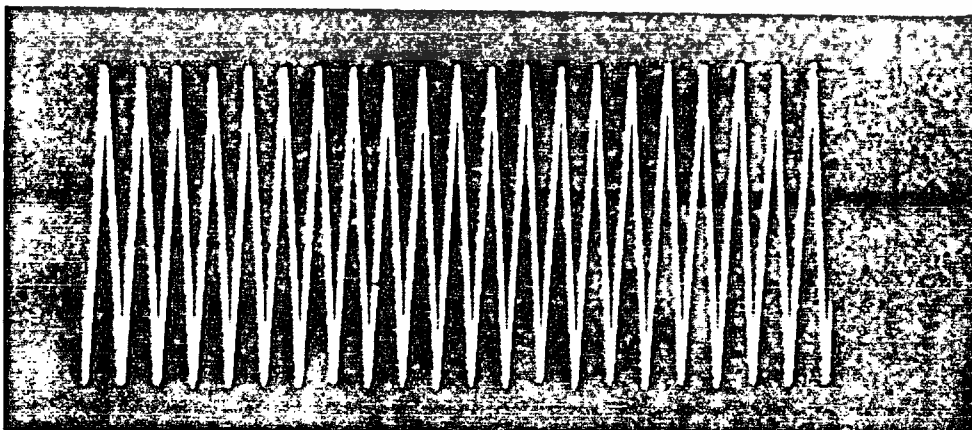
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงรูปที่ 3.5 ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในวงจรจะใช้ออสซิลเลเตอร์ที่ความถี่ 4 เมกะเฮิรตซ์ โดยมีคริสตัลเป็นตัวควบคุมให้ความถี่คงที่ จากสัญญาณนาฬิกาที่ความถี่ 4 เมกะเฮิรตซ์ จะผ่าน IC 7409 ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นวงจรหาร 10 และ 8 ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะการดึงเอาที่พุก และ IC 7493 จะเป็นวงจรหาร 4 ก็จะได้สัญญาณความถี่ 50 เฮิรตซ์ และ 1 กิโลเฮิรตซ์ จากนั้นนำสัญญาณทั้งสองผ่านวงจรมอดูเลเตอร์เพื่อให้ได้สัญญาณรูปสามเหลี่ยม สำหรับความถี่ 50 เฮิรตซ์นั้น จะต้องผ่านวงจรรองความถี่เพื่อเอาเฉพาะความถี่มูลฐาน (FUNDAMENTAL FREQUENCY) เท่านั้น ซึ่งก็คือจะได้สัญญาณรูปไซน์ออกมาดังรูปที่ 3.6

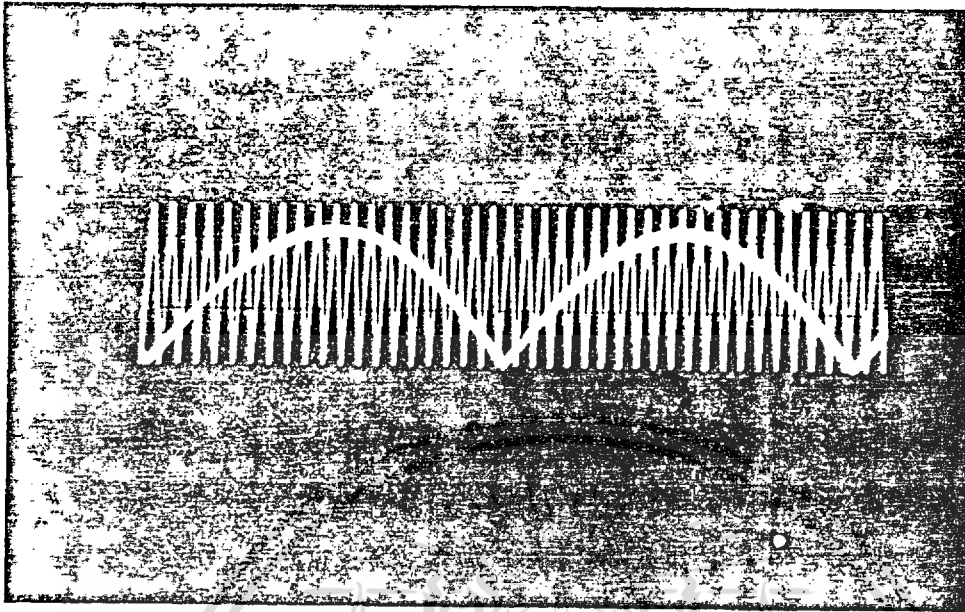
รูปที่ 3.6

ส่วนความถี่ 1 กิโลเฮิรตซ์นั้นต้องการคลื่นรูปสามเหลี่ยมอยู่แล้วซึ่งก็แสดงดังรูปที่ 3.7 จากนั้นนำเอาสัญญาณทั้งสองผ่านวงจรมอดูเลชัน (ABSOLUTE VALUE) เพื่อที่จะได้นำเอาสัญญาณทั้งสองไปเปรียบเทียบกับอีกทีซึ่งจะสามารถแสดง ได้ดังรูปที่ 3.8

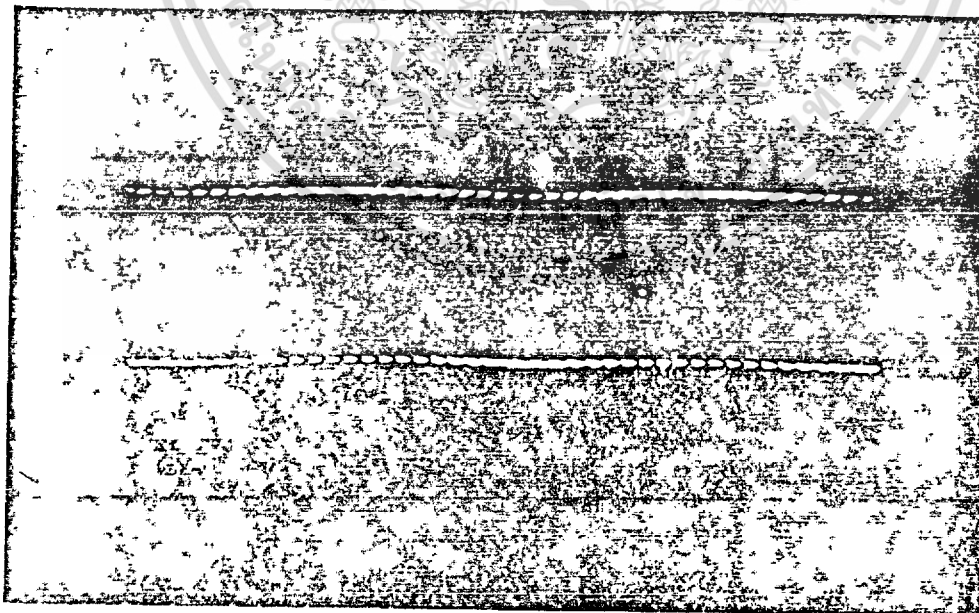
รูปที่ 3.7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.8

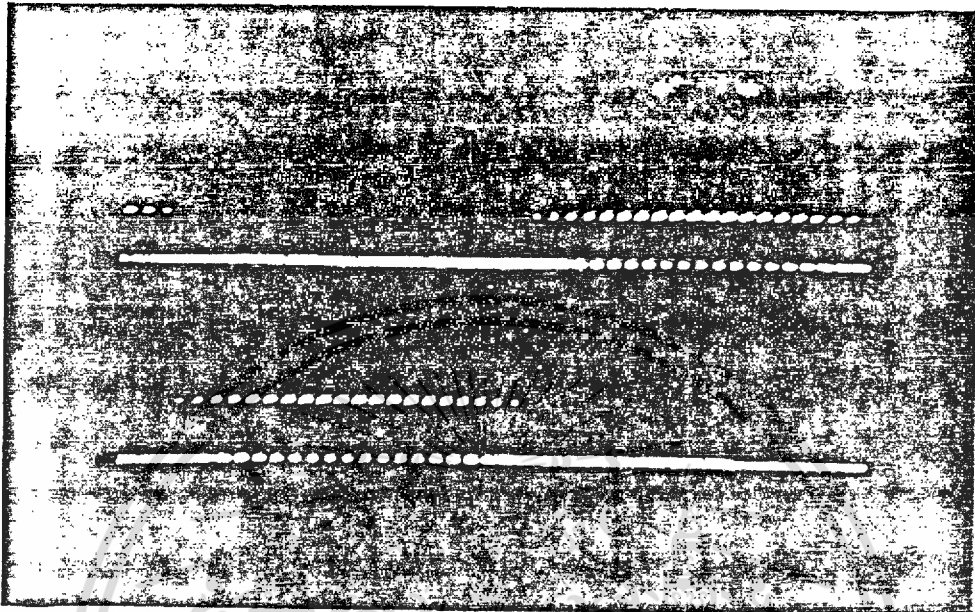
หลังจากที่สัญญาณทั้งสองผ่านตัวเปรียบเทียบแล้วนั้นก็จะ ได้สัญญาณตามรูปที่ 3.9

รูปที่ 3.9

สัญญาณนี้จะนำไปใช้ขับทรานซิสเตอร์กำลังไม่ได้ เพราะจะต้องอยู่ในลักษณะที่สลับกันทำงาน ดังนั้น
 เอกสารนี้เป็นเอกสารหลวงวิไลที่บริษัทฯ ใจนี้เพื่อการศึกษาเท่านั้นสงวนลิขสิทธิ์ไว้เป็นประโยชน์ทางการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

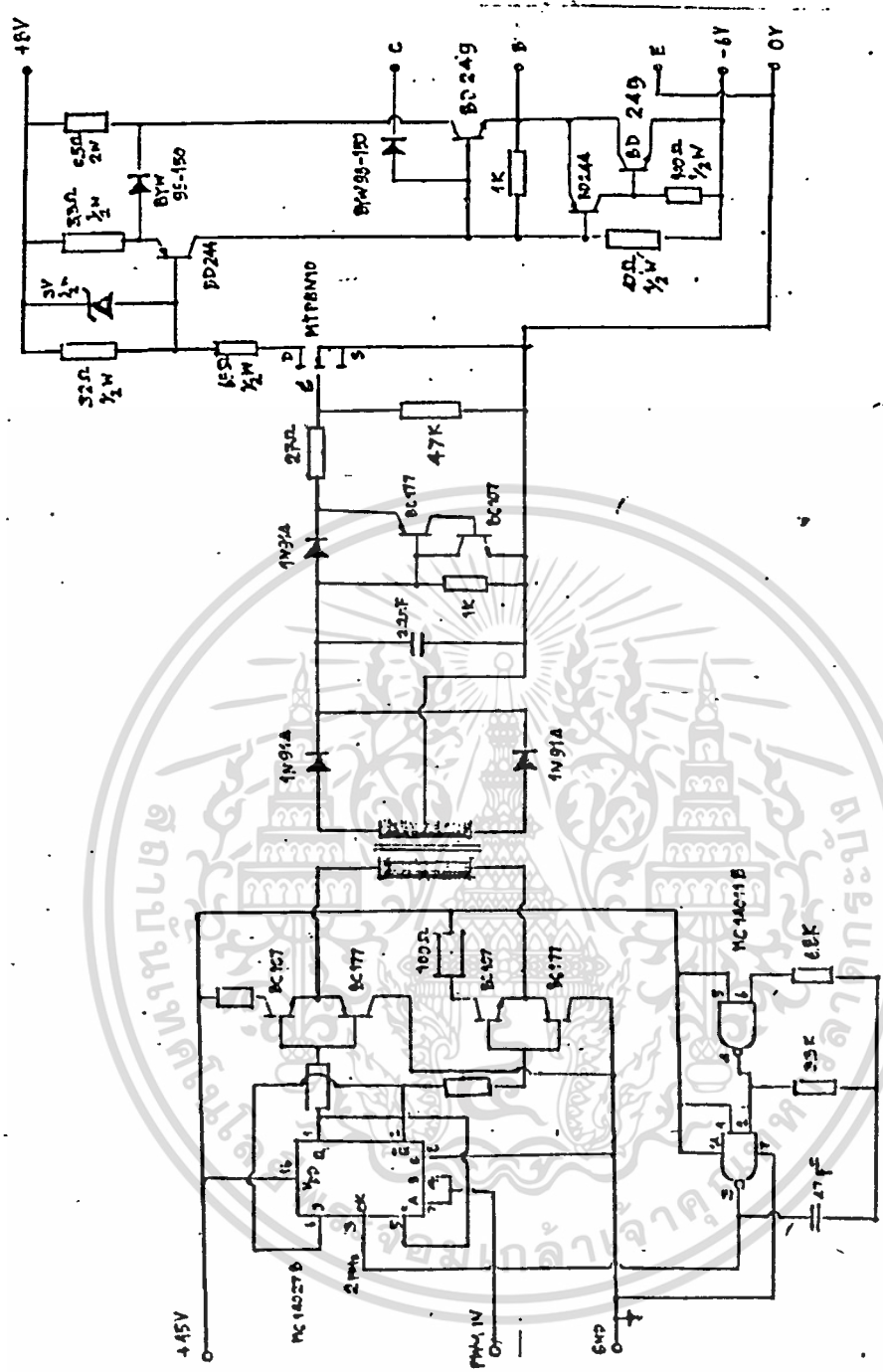
ต้องใช้สัญญาณควบคุมในการแยกสัญญาณเป็นชุดๆก่อน ซึ่งจะได้สัญญาณที่พร้อมจะนำไปเข้าวงจรขับ เพื่อขยายกระแสอีกต่อหนึ่งดังรูปที่ 3.10

รูปที่ 3.10

3.2 วงจรขับเบส ก่อนที่จะนำเอาสัญญาณไปผ่านฟิล์ตรานฟอร์มเมอร์นั้น จะต้องทำให้สัญญาณมีกำลังขับสูงพอที่จะขับผ่านหม้อแปลงได้ ดังนั้นผู้ทำวิจัยจึงเลือกที่จะใช้ ดี-ฟลิปฟลอป (D-FLIP FLOP) มาใช้งาน โดยจะใช้ JK ฟลิปฟลอปมาต่อแทน โดยการทำงานจะขึ้นอยู่กับขาเซต กับ รีเซต ซึ่งจะถูควบคุมโดยสัญญาณ PWM ในเวลา T_n ถ้าที่ S กับ R (เซตกับรีเซตตามลำดับ) มีสถานะเป็น 0 ทั้งคู่ จะทำให้สัญญาณที่ Q เปลี่ยนเป็น 0 ในเวลา T_{n+1} และในทางตรงกันข้ามถ้าที่เวลา T_n , S กับ R เป็น 1 ทั้งคู่ Q จะเป็น 1 ในเวลา T_{n+1} ซึ่งทั้ง Q กับ $\bar{Q}$ จะต่อกับวงจรแอมพลิฟาย จากนั้นก็นำเอาทั้งสองไปผ่านหม้อแปลงฟิลล์ที่มีอัตราส่วน 1:1 และจะนำสัญญาณที่ได้ออกมาขับไปขับ MOS FET โดยจะ ON เมื่อ V_{gs} มากกว่าศูนย์ ซึ่งจากวงจรจะผ่านตัวแปรโวลต์เตจ ถ้า MOS FET ON, BD244 ก็จะ ON ด้วย ทำให้มีกระแสไหลออกไปขับเบสของเพาเวอร์ทรานซิสเตอร์ และถ้า MOS FET ถูกไบอัส (BIAS) ด้วยศูนย์ ก็จะ OFF ซึ่งเป็นผลทำให้ BD244 ชุดล่าง ON ซึ่งจะเหมือนกับว่าโวลเตจที่ขาเบสมีศักดาเป็นลบ จึงไปช่วยทำให้เพาเวอร์ทรานซิสเตอร์ OFF เร็วขึ้น ซึ่งสัญญาณก็จะยังคงเดิมแต่สามารถขับกระแสได้สูง คือประมาณ 15 แอมแปร์ โดยมีความต้านทานขนาด 0.5 โอห์ม เป็นตัวจำกัดกระแส ซึ่งวงจรแสดงดังรูปที่ 3.11

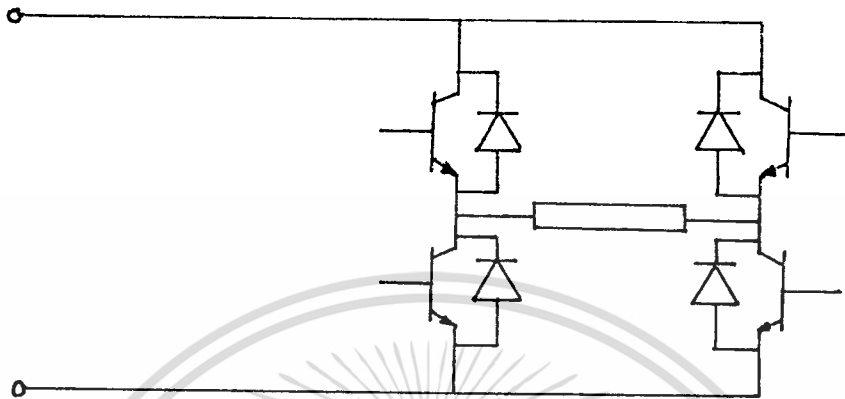
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.11

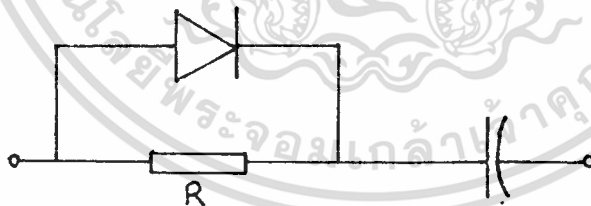
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 วงจรกำลัง ในวงจรกำลังจะเป็นลักษณะของวงจรทางเพาเวอร์ โดยจะมีเพาเวอร์ทรานซิสเตอร์เป็นอุปกรณ์หลัก โดยจะต่อเพาเวอร์ทรานซิสเตอร์เป็นแบบบริดจ์ดังรูปที่ 3.12

รูปที่ 3.12

เพื่ออำนวยความสะดวกการใช้งานของเพาเวอร์ทรานซิสเตอร์ เราจะต้องป้องกันรอยต่อของอุปกรณ์สารกึ่งตัวนำ (JUNCTION) โดยการลดค่า dv/dt ที่เกิดจากการสวิตช์ หรืออัตราการเพิ่มของโวลเตจไม่ให้มากจนรอยต่อพังได้ ซึ่งก็จะต้องการวางจอร์นิงเบอร์ (SNUBBER) ตามรูปที่ 3.13

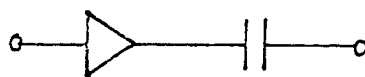

รูปที่ 3.13

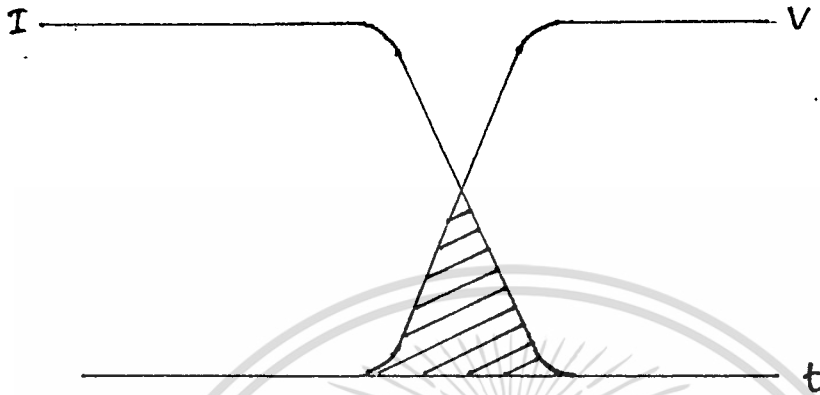
ซึ่งหลักการทำงานของวงจรถบเบอ์ก็คือ เมื่อเพาเวอร์ทรานซิสเตอร์เกิดการสวิตช์จะทำให้มีค่า dv/dt (SWITCHING LOSS) ที่มาก การแก้ไขอย่างง่ายก็คือการเพิ่มเอาต์คาร์ปายิเตอร์เข้าไปช่วยลด dv/dt เพราะจะเปลี่ยนเป็นรูปของ I เข้าไปชาร์จคาร์ปายิเตอร์ ซึ่งก็คือการไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ช่วยลดค่า dv/dt นั้นเอง ทั้งนี้ก็จะรวมถึงการเกิดสไปค์ (SPIKE) ด้วย การประจุคาร์ปาซิเตอร์จะดำเนินไปอย่างต่อเนื่องในขณะที่เพาเวอร์ทรานซิสเตอร์ยังนำกระแส โดยการประจุผ่านไดโอดแทนการผ่านความต้านทาน เพื่อลดการสูญเสียที่จะเกิดจากความร้อนที่มาจากความต้านทาน และในกรณีที่เพาเวอร์ทรานซิสเตอร์หยุดนำกระแสขึ้น จะเป็นผลทำให้คาร์ปาซิเตอร์คายประจุที่ได้เก็บเอาไว้ออกมาในรูปของฟังก์ชันเอ็กซ์โปเนนเชียล (EXPONENTIAL FUNCTION) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับค่าเวลาคงที่ (TIME CONSTANT) ว่าจะออกแบบให้สอดคล้องกับการใช้งานอย่างไร นอกจากนี้ค่าความต้านทานจะเป็นตัวกำหนดค่าเวลาคงที่แล้ว ยังมีหน้าที่ช่วยจำกัดกระแสที่ไหลผ่านคาร์ปาซิเตอร์อีกด้วย โดยค่าคาร์ปาซิเตอร์และค่าความต้านทานจะขึ้นอยู่กับแรงดันที่เลี้ยงวงจร และขนาดของสไปค์หรือ dv/dt อีกด้วย โดยทั่วไปแล้วจะทำการคำนวณทางทฤษฎีเพื่อหาแนวทางการเลือกใช้ที่เหมาะสมต่อไปดังนี้

3.3.1 การออกแบบวงจรสับเบอรั จากเดิมเรารู้แล้วว่าเมื่อทรานซิสเตอร์นำกระแส ตัวเก็บประจุ C จะทำการชาร์จประจุโดยผ่านไดโอด D1 ตามรูปที่ 3.14 โดยค่าแรงดันที่ทำการชาร์จ คือ $V_{cc} - V_d$ เมื่อทรานซิสเตอร์นำกระแส ตัวเก็บประจุก็จะถ่ายเทประจุออกมาโดยผ่านตัวต้านทาน ดังนั้นสับเบอรัจะทำหน้าที่คอยรับพลังงานช่วงที่เกิดการสวิตช์ เพื่อช่วยยืดอายุการใช้งานของทรานซิสเตอร์ โดยการออกแบบจะต้องคำนึงถึงพลังงานในช่วงเวลาหยุดนำกระแสตามรูปที่ 3.15

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
รูปที่ 3.14
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.15

ซึ่งพื้นที่ที่แรเงาจะเป็นพลังงานในกรณีที่ เป็น โหลดของตัวเก็บประจุ ซึ่งพลังงาน คือ

$$E = \frac{1}{2} C V_{ce}^2 = \frac{I_c V_{ce} (T_r + T_f)}{2}$$

โดยที่ I_c = ค่ากระแสคอลเลคเตอร์สูงสุด

V_{ce} = ค่าแรงดันของชาคอลเลคเตอร์และอิมิตเตอร์สูงสุด

T_f = ค่าฟอลล์ไทม์ (FALL TIME) ของทรานซิสเตอร์

T_r = ค่าไรส์ไทม์ (RISE TIME) ของทรานซิสเตอร์

จากสมการข้างบนจะ ได้ค่าของตัวเก็บประจุที่ต้องการใช้

$$C = I_c (T_r + T_f) / V_{ce}$$

ซึ่งตัวเก็บประจุนี้จะทำการชาร์จประจุในช่วงหยุดนำกระแส และคายประจุผ่านตัวต้านทานในช่วงที่ทรานซิสเตอร์นำกระแส ซึ่งค่าแรงดันที่คร่อมตัวเก็บประจุสามารถแปลงโดยสมการ

$$V_c = V_{ce} \exp(-T_{on} / RC)$$

ดังนั้น เพื่อให้แน่ใจว่าตัวเก็บประจุจะทำการประจุในช่วงเวลาหยุดนำกระแสได้หมดนั้น เราจึงต้องเลือกค่า R_c เพื่อจะทำให้ค่า $\exp(-T_{on}/RC)$ เท่ากับ 1 และในขณะเดียวกัน เราก็จะต้องเลือกค่า R_c เพื่อที่จะคายประจุให้หมดในช่วงเวลาำกระแสของทรานซิสเตอร์ และจากวงจรพื้นฐาน เรารู้ว่าจะต้องใช้เวลาประมาณ 5 เท่าของค่าคงที่เวลา (time constant, $5T$) สำหรับตัวเก็บประจุที่จะคายประจุให้หมดโดยผ่านตัวต้านทาน แต่ในที่นี้จะคิดแค่ 3 เท่าของค่าเวลาคงที่ ดังนั้นก็จะหาค่าตัวต้านทานได้โดยที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

$$R = T_{on} / 3C$$

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ค่า R ที่คำนวณได้นี้จะต้องนำไปตรวจสอบกับค่ากระแสดีซิสซาร์จ โดยผ่านทรานซิสเตอร์ใน

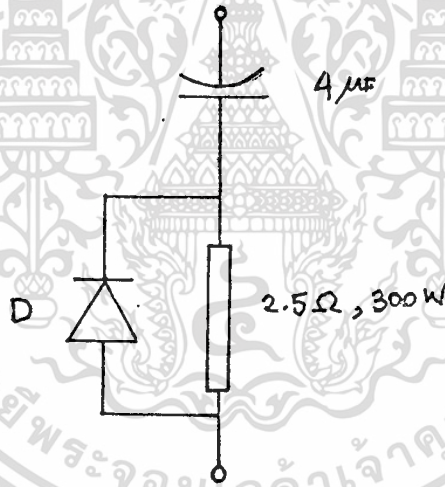
ช่วงเวลาการนำกระแส โดย

$$I_{dis} = V_{ce}/R$$

ถ้าค่าความต้านทานต่ำมากจนกระแสดีซิสซาร์จมากกว่า 25% ของกระแสคอลเลคเตอร์ เราจะต้องใช้ตัวต้านทานตัวใหม่ ที่ทำให้กระแสดีซิสซาร์จมีค่า 25% ของกระแสคอลเลคเตอร์ ขึ้นตอนสุดท้าย คือการหาค่าสิ่งที่ตัวต้านทานจะทนได้

$$Pr = \frac{1}{2} C V_{ce}^2 f$$

จากวงจรอินเวอร์เตอร์ที่ทำการทดลอง จะให้ $V_{ce} = 48V$, $I_c = 75A$ และถ้าเลือกโรยไทม์และฟอลล์ไทม์ของทรานซิสเตอร์มีค่า 0.5 ไมโครวินาที และ 0.2 ไมโครวินาที ตามลำดับ จะได้ค่าตัวเก็บประจุมีค่าประมาณ 4 ไมโครฟารัด และค่าความต้านทานประมาณ 2.5 โอห์ม 300 วัตต์ และไดโอดขนาดกระแส 30A ต่อกัน ดังรูปที่ 3.16

รูปที่ 3.16

3.4 วงจรกรองความถี่ เนื่องจากอุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เกิดการสวิตช์อย่างมาซกันเป็นต้นเหตุของการเกิดฮาร์โมนิกส์ออกมาในระบบไฟฟ้าที่อุปกรณ์สวิตช์นั้นตัวอยู่ด้วยซึ่งจะสามารถวิเคราะห์หาค่าความถี่ธรรมชาติ (FUNDAMENTAL FREQUENCY) และความถี่ฮาร์โมนิกส์ออกมาได้โดยใช้การวิเคราะห์สมการทางคณิตศาสตร์ที่เรียกว่า การแตกฟูเรียร์ ซึ่งคลื่นที่มีลักษณะไม่เป็นไซน์นั้น จะประกอบไปด้วยฮาร์โมนิกส์อย่างมากมาย คือ

$$V = V_0 + V_1 \text{Sine}(\omega t + \phi_1) + V_2 \text{Sine}(\omega t + \phi_2) + \dots + V_n \text{Sine}(\omega t + \phi_n)$$

โดยที่ V เป็นค่าที่เวลาต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์เป็นค่าคงที่ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- V_1 เป็นแอมพลิจูดที่มีค่ามากที่สุดของความถี่ธรรมชาติ
  - V_2 เป็นแอมพลิจูดที่มีค่ามากที่สุดของความถี่ฮาร์โมนิกส์อันดับที่ 2
  - V_3 เป็นแอมพลิจูดที่มีค่ามากที่สุดของความถี่ฮาร์โมนิกส์อันดับที่ 3
  - V_n เป็นแอมพลิจูดที่มีค่ามากที่สุดของความถี่ฮาร์โมนิกส์อันดับที่ n
- $\omega = 2\pi f$; f เป็นความถี่ธรรมชาติ

ซึ่งลักษณะการวิเคราะห์ค่าความถี่ธรรมชาติ และ ฮาร์โมนิกส์นั้น จะต้องวิเคราะห์จากฟังก์ชันของคลื่นที่เวลาต่างๆ โดยที่ลักษณะการวิเคราะห์จะวิเคราะห์ตามฟังก์ชัน

$$\psi = f(x) = A + a_1 \sin x + a_2 \sin 2x + \dots + B + b_1 \cos x + b_2 \cos 2x + \dots$$

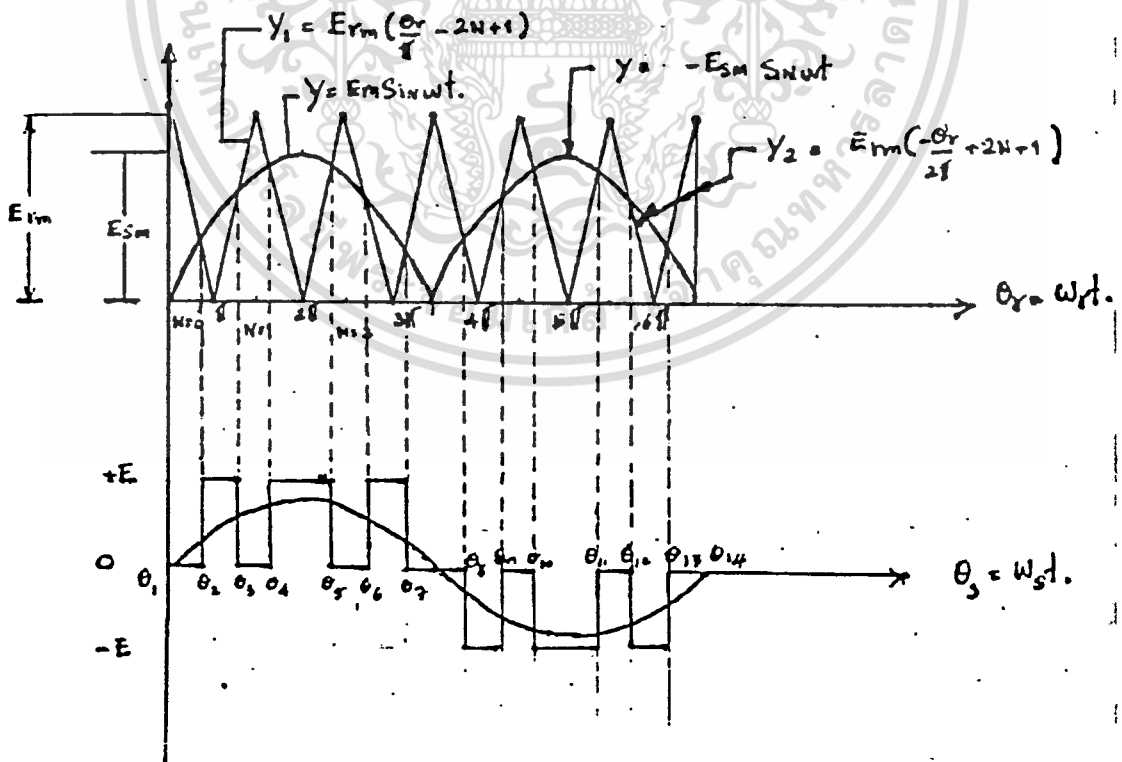
ซึ่งเป็นฟังก์ชันที่ใช้ฟูเรียร์วิเคราะห์มาจากฟังก์ชัน $F(x)$ แล้วค่าต่างๆก็จะใช้วิธีวิเคราะห์ทางคณิตศาสตร์ ดังนี้

$$A = \frac{1}{2\pi} \int_0^{2\pi} f(x) dx$$

$$a_n = \frac{1}{\pi} \int_0^{2\pi} f(x) \sin nx dx$$

$$b_n = \frac{1}{\pi} \int_0^{2\pi} f(x) \cos nx dx$$

$$\phi_n = \arctan(b_n/a_n)$$

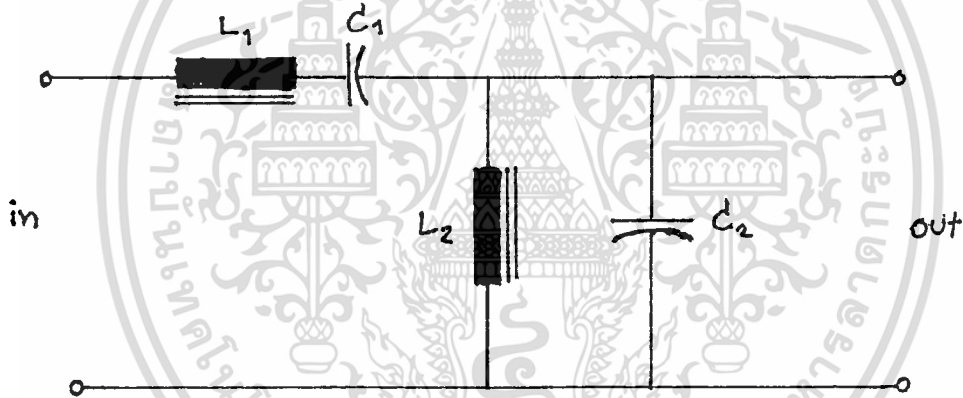

รูปที่ 3.17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถึงแม้ว่าจะเป็นกระแสตรงก็ตาม ก็สามารถเกิดฮาร์โมนิคส์ออกมาได้ เช่น การใช้วงจรเรกติไฟายที่มีจำนวนพัลส์น้อย ก็จะทำให้ฮาร์โมนิคส์ที่อันดับต่ำ และมีขนาดแอมพลิจูดสูงออกมามากกว่าวงจรมีพัลส์มากกว่า นอกจากนี้การสวิตช์จะส่งผลกลับไปหาแหล่งจ่ายไฟด้วย ดังนั้นอุปกรณ์ที่มีการสวิตช์ก็จะเป็นแหล่งกำเนิดฮาร์โมนิคส์เข้าสู่ระบบไฟฟ้าอีกอย่างหนึ่ง แต่ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะแต่ฮาร์โมนิคส์ที่เกิดจากการสวิตช์เท่านั้น

ไม่ว่าเอาทพุทของวงจรอินเวอร์เตอร์ที่ใช้การควบคุมทั้งชนิด ควบคุม สแควร์, PWM หรือแบบ สเต็ปก็ตาม จะมีฮาร์โมนิคส์ออกมาด้วยทั้งนั้น ขึ้นอยู่กับว่าชนิดไหนจะให้ฮาร์โมนิคส์อันดับต่ำออกมามากกว่ากัน เพราะฮาร์โมนิคส์อันดับต่ำจะมีผลต่อความถี่ธรรมชาติมากกว่าฮาร์โมนิคส์อันดับสูง ซึ่งวิธีกำจัดออกไปทำได้โดยการผ่านวงจรกรองความถี่ (FILTER) ซึ่งจะมีทั้งขนาน และอนุกรม ตามรูปที่ 3.18

รูปที่ 3.18

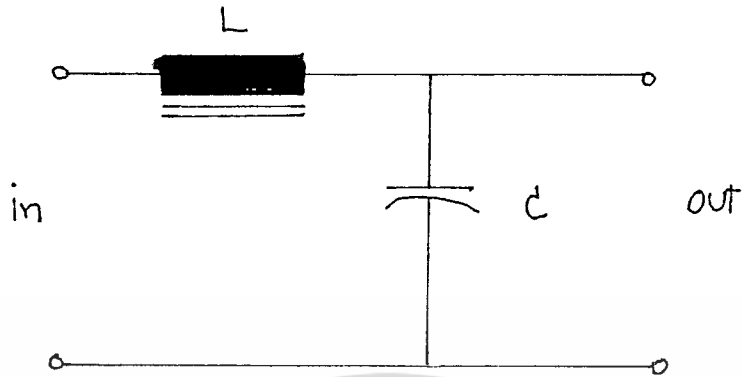
โดยที่วงจรขนานจะใช้พิจารณากระแสฮาร์โมนิคส์ และวงจรอนุกรมจะใช้วิเคราะห์แรงดันฮาร์โมนิคส์ที่เกิดขึ้น ซึ่งการลดค่าฮาร์โมนิคส์จะขึ้นอยู่กับอัตราส่วนค่าอิมพีแดนซ์ของโหลด กับค่าอิมพีแดนซ์ของวงจรขนาน นั่นคือ

$$\frac{e_o}{e_i} = \frac{z_o}{z_1 + z_o}$$

$$z_o = \frac{z_2 z_L}{z_2 + z_L}$$

ซึ่งวงจรกรองความถี่ที่ง่ายที่สุดก็คือ วงจรกรองความถี่ สูง (LOW PASS FILTER) ซึ่งวงจรกรองความถี่แบบโลว์พาสนี้จะประกอบด้วยอุปกรณ์เพียงสองชิ้นดังรูปที่ 3.19

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

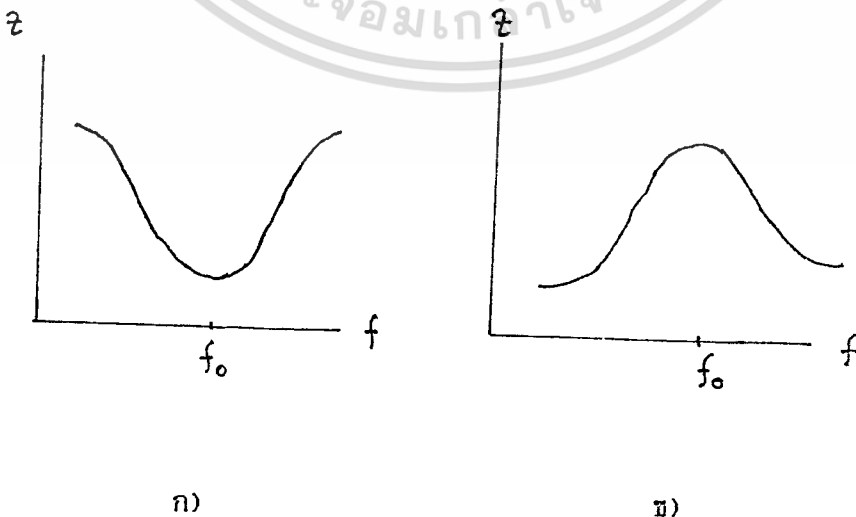

รูปที่ 3.19

ซึ่งการคำนวณจะเป็นแนวทางในการเลือกแบบลองผิดลองถูก

จากรูปที่ 3.19 ค่าอินดักแตนซ์จะมีสภาพเป็นลัดวงจรที่ความถี่ธรรมชาติ และจะค่อยๆ เติมค่าขึ้นเรื่อยๆ เมื่อความถี่ฮาร์โมนิกส์อันดับสูงขึ้น และเช่นเดียวกับคาร์ปารีแตนท์ซึ่งจะเป็นอินต์เมื่อเป็นความถี่ธรรมชาติ และจะเหมือนลัดวงจรเมื่อมีฮาร์โมนิกส์เข้ามา

3.4.1 การออกแบบวงจรกรองความถี่ จากการเกิดเรโซแนนซ์ ของวงจร LC จะอาศัยความถี่เปรียบของค่าอิมพีแดนซ์ขณะที่เกิดกำทอน (RESONANCE) ซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังรูปที่ 3.20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากรูปที่ 3.20 ก) ถ้า $S=j\omega$ จะได้ว่า $V(s)=(SL+1/SC)I(s)$

$$Z(s)=SL+1/SC \quad \text{-----(1)}$$

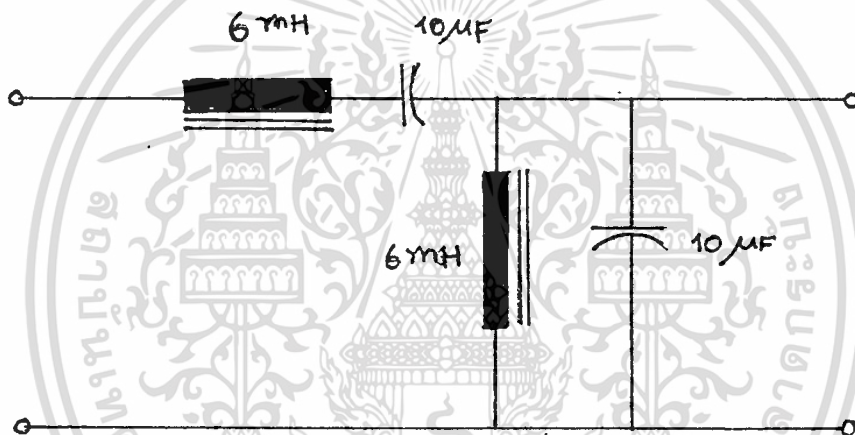
จากสมการที่ (1) ที่ความถี่ ω_0 จะให้ค่าอิมพีแดนซ์ที่ต่ำที่สุด โดยที่

$$\omega_0 = 1/\sqrt{LC}$$

และจากรูปที่ 3.20 ข) $V\left(\frac{1}{R} + \frac{1}{SL} + SC\right) = I$

$$\therefore Z(s) = 1/\left(\frac{1}{R} + \frac{1}{SL} + SC\right)$$

เช่นเดียวกันคือที่ ω_0 ค่าอิมพีแดนซ์จะสูงที่สุด โดยที่ $\omega_0 = 1/\sqrt{LC}$ ด้วย จากความเหมาะสมของวงจรทั้งสองนี้ จึงได้กำหนดรวมกันเพื่อให้ประโยชน์สูงสุด โดยจะต่อกัน ดังรูปที่ 3.21

รูปที่ 3.21

โดยที่ $L1C1$ จะมีค่าอิมพีแดนซ์น้อยมากที่ความถี่ธรรมชาติ และ $L2C2$ จะมีค่าอิมพีแดนซ์สูงมากที่ความถี่ธรรมชาติ และผลของทั้งสองนี้ จะกลับกันที่ความถี่อื่นๆ ดังนั้นในโครงงานนี้ต้องการให้เกิดค่าตอนที่ความถี่ 700 เฮิรตซ์ ดังนั้น ค่าตัวเก็บประจุ $C1$ และ $C2$ มีค่าเท่ากับ 10 ไมโครฟารัด ส่วน $L1$ และ $L2$ มีค่า 6 มิลลิเฮนรี่ ทั้งหมดต่อกันดังรูปที่ 3.21

บทที่ 4 เรกติฟายเออร์ rectifier

วงจรเรกติฟายเออร์ นั้นจะมีหน้าที่หลักในการทำงานก็คือ การเปลี่ยนจากไฟกระแสสลับเป็นไฟกระแสตรง ถึงแม้ว่าจะไม่อยู่ในรูปที่เป็นค่าคงที่โดยสิ้นเชิงนั้น แต่เราก็จะสามารถหาค่าเฉลี่ยของคลื่นได้ว่ามีค่าเท่าไร ซึ่งค่าเฉลี่ยนี้จะเป็นตัวบ่งชี้ว่าระดับแรงดันกระแสตรงนั้นมีค่าเป็นเท่าไร

สำหรับใน U.P.S. นี้ ส่วนที่เป็น เรกติฟายเออร์นั้นจะมีหน้าที่อยู่ 2 อย่างคือ

1) จ่ายไฟกระแสตรงให้กับอินเวอร์เตอร์ด้วยค่าเอาต์พุตออกมาค่อนข้างคงที่ในกรณีที่โหลดมาก

2) จ่ายไฟกระแสตรงให้กับแบตเตอรี่ เพื่อใช้ในการประจุแบตเตอรี่ เอาไว้ใช้ในกรณีฉุกเฉินที่เกิดไฟดับขึ้นมา โดยต้องการความถูกต้องมากเพราะในกรณีที่ประจุแบตเตอรี่ด้วยแรงดันเกินกว่าที่กำหนดจะเป็นผลทำให้อายุการใช้งานของแบตเตอรี่ลดลงได้

โดยลักษณะของเรกติฟายเออร์นั้นสามารถจัดเป็นรูปแบบต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 2 แต่ในบทนี้จะเน้นถึงหลักการและวิธีการออกแบบวงจรควบคุมสำหรับวงจรเรกติฟายเออร์

ลักษณะของเรกติฟายเออร์

เราสามารถแบ่งลักษณะวงจรทางกำลังของเรกติฟายเออร์ที่ใช้กับทั้งไฟกระแสสลับชนิด 1 เฟส และ 3 เฟส แต่ในที่นี้จะกล่าวถึงแต่เฉพาะที่ใช้กับไฟ 1 เฟส เท่านั้น คือสามารถแบ่งออกได้คือ

- 1) เรกติฟายเออร์แบบครึ่งคลื่น (half-wave rectifier)
- 2) เรกติฟายเออร์แบบ 2 เฟส (Biphase rectifier)
- 3) เรกติฟายเออร์แบบเต็มคลื่น (full-wave rectifier)
- 4) สวิตชิงเพาเวอร์ซัพพลาย (switching power supply)

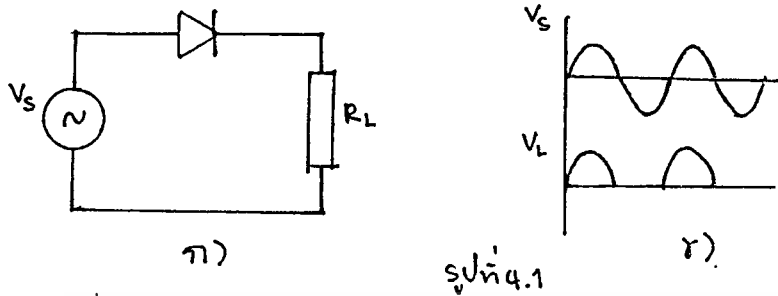
ซึ่งลักษณะต่างเฉพาะตัวของเรกติฟายเออร์แต่ละแบบก็มีดังนี้

1) เรกติฟายเออร์แบบครึ่งคลื่น (half-wave rectifier) นั้นจะมีลักษณะวงจรที่ยังสามารถแบ่งออกเป็น แบบควบคุมแรงดันได้ และแบบควบคุมแรงดันไม่ได้ ซึ่งลักษณะการใช้อุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์กำลังจะต่างกันคือ ในกรณีที่เป็นแบบควบคุมแรงดันไม่ได้จะใช้ ไดโอดเป็นตัวสวิต ส่วนแบบที่ควบคุมระดับแรงดันได้นั้นจะใช้ SCR เป็นอุปกรณ์สวิตแทนไดโอด ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

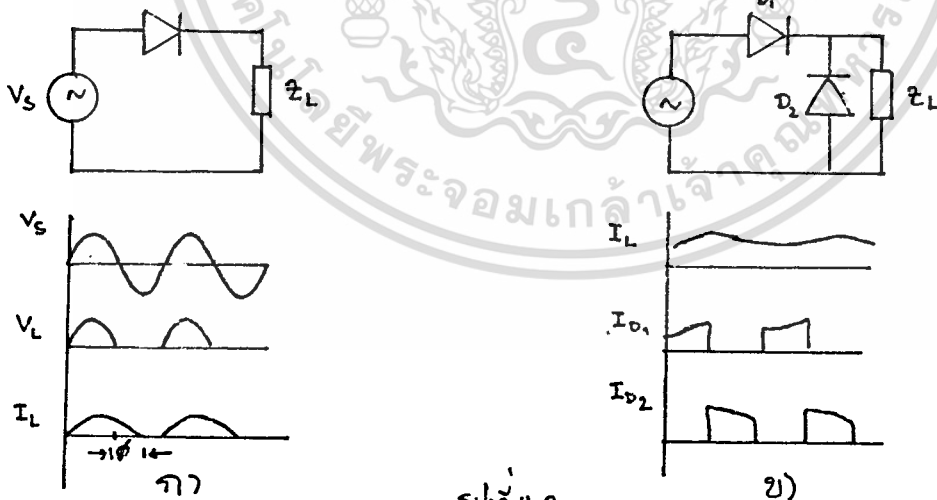
1.1) เรติฟายเออร์แบบครึ่งคลื่นที่ไม่สามารถควบคุมระดับแรงดันได้

รูปที่ 4.1

จากรูปที่ 4.1ก จะเป็นลักษณะของวงจรกำลังที่ใช้ได้โดยลักษณะของแรงดันที่คร่อมโหลด (Z_L) และแรงดันที่จ่ายเข้ามา (Supply voltage) ได้ดังรูปที่ 4.1ข ซึ่งลักษณะการทำงานอธิบายได้ดังนี้คือ ในครึ่งไซเคิลแรกนั้นจะเหมือนกับให้แรงดันไปข้างหน้า (forward bias) กับไดโอดจึงเป็นผลทำให้ไดโอดนำกระแสขึ้นมา และถ้าโหลดที่ต่อเป็นลักษณะของความต้านทานแล้วจะทำให้คลื่นของแรงดันคร่อมโหลดและแรงดันแหล่งจ่ายจะมีมมเดียวกัน (inphase) แต่เมื่อถึงช่วงไซเคิลหลังแล้วนั้นลักษณะของแรงดันเริ่มกลับทิศ ดังนั้นเป็นผลทำให้แรงดันที่จุด A มีค่ามากกว่าแรงดันที่จุด B ซึ่งก็คือผลกลับกันกับในตอนแรก ซึ่งก็คือการบ่อนให้ไบอัสย้อนกลับ (reverse bias) ซึ่งจะเป็นผลทำให้ไดโอดนั้นหยุดนำกระแสโดยอัตโนมัติ ด้วยเหตุนี้ค่าแรงดันที่คร่อมโหลดจึงมีค่าเป็น 0 ก็เพราะว่าไม่มีกระแสไหลผ่านโหลดนั่นเอง

แต่ถ้าในลักษณะของ โหลดที่เป็น RL โหลด คือโหลดจะมีการหน่วงเวลาเอาไว้ซึ่งเป็นผลทำให้กระแสตามหลังแรงดันอยู่ด้วยมมค่าหนึ่ง ซึ่งแสดงดังรูป 4.2

รูปที่ 4.2

จากรูปก็จะสามารถอธิบายได้ดังนี้คือ รูปที่ 4.2ก นั้นจะเห็นได้ว่า ค่าที่เกิดจาก $L di/dt$ นั้นมีผลทำให้กระแสล้าหลัง ศักย์ไฟฟ้าอยู่เป็นมม ๆ หนึ่ง (0) ในขณะที่ไดโอดนำกระแสก็ไม่มีปัญหาอะไรแต่ในขณะที่ไดโอดกบ่อนไบอัสกลับทางแล้วนั้นจะเป็นผลทำให้ไดโอดนั้นหยุดนำกระแส แต่ในเวลาานั้นกระแยังคงไหลต่ออยู่เนื่องจากอิทธิพลของตัวเหนี่ยวนำ ในกรณีนี้จะเป็นผลทำให้เกิดค่าความหนาแน่นของกระแสที่บริเวณจุดต่อ (junction) สูงจนอาจทำให้เกิดมีอันตรายขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่รับไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อจบการศึกษาแล้วให้ส่งคืนให้เจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ ไม่ว่ากรรมใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาได้ ด้วยเหตุนี้เองจึงได้มีการนำเอาไดโอดอีกตัวมาช่วยนำกระแสในกรณีที่กระแสยังไม่เป็น 0 ที่ศักย์ไฟฟ้าเป็น 0 ไปแล้ว โดยเรียกไดโอดตัวนี้ว่า คอมมิวเตตติ้ง ไดโอด (commutating diode) หน้าที่ของไดโอดตัวนี้ก็จะเป็นตัวปล่อยให้กระแสผ่านตัวมันเองได้ ในขณะที่ไดโอดตัวหลักหยุดทำงานแล้ว ซึ่งแสดงไดอะแกรมของเวลาเอาไว้ดังรูป 4.2)ข แล้ว และค่าแรงดันกระแสตรงที่จะเกิดจากการเฉลี่ยแรงดันใน 1 คาบเวลาดังนี้

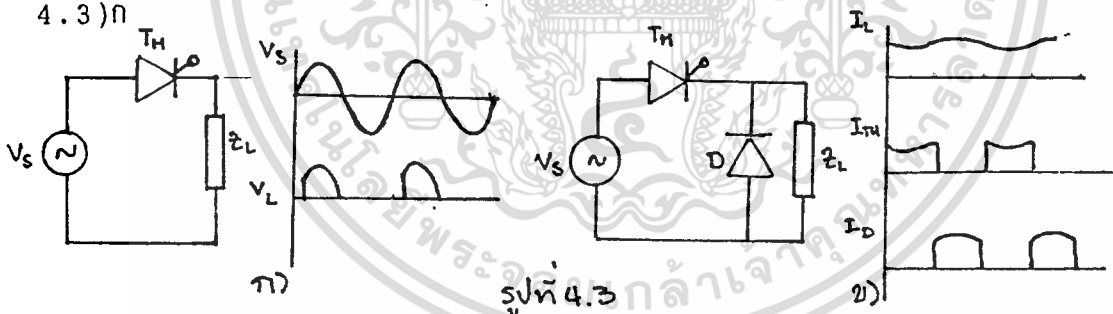
$$V_{mean} = \frac{1}{T} \int_{t_1}^{t_2} f(t) dt$$

$$= \frac{1}{2\pi} \int_0^{\pi} V_m \sin \theta d\theta$$

$$V_{mean} = \frac{V_m}{2\pi}$$

$$V_{mean} = \frac{1}{2\pi} \int_0^{\pi} \sin \theta d\theta \quad ; \text{ในกรณีที่มีการหน่วงเวลา}$$

1.2) เรติไฟเออร์แบบครึ่งคลื่นที่สามารถควบคุมแรงดันได้ จากรูปที่ 4.3 จะแสดงการใช้อุปกรณ์ SCR เป็นอิเล็กทรอนิกส์กำลังที่ใช้ในการสวิตช์ ซึ่งข้อดีของ SCR (Silicon controlled rectifier) นี้ก็คือ สามารถจะปรับแรงดันเอาท์พุทได้โดยการปรับค่าเวลาแห่งการทริกคิงที่แสดงไว้ดังรูปที่ 4.3)ก

รูปที่ 4.3

จากคุณสมบัติของ SCR คือจะไม่นำกระแสจนกว่าจะมีกระแสทริกมาที่ขาเกตของ SCR ดังนั้นในการที่จะควบคุมระดับแรงดันได้นั้นจะต้องออกแบบวงจรที่สามารถปรับมุมของการทริก SCR ให้นำกระแสได้ตามใจนึก และ SCR จะหยุดนำกระแสด้วยเหตุหลายประการด้วยกัน แต่ในที่นี้จะนำกระแสอยู่จนกระทั่งกระแสไหลเป็น 0 ทำให้ SCR หยุดนำกระแส โดยที่ลักษณะการควบคุมระดับแรงดันอย่างนี้เขาเรียกว่า การควบคุมแรงดันโดยควบคุมมุม (phase control rectifier) และลักษณะต่าง ๆ จะเหมือนกับวงจรที่ใช้ไดโอดทุกประการทั้งในกรณีที่โหลดมีลักษณะเป็น อินดักทีฟโหลด หรือ โหลดที่มีค่าความเป็นอินดักทีฟอยู่บ้าง ซึ่งแสดงไว้ในรูปที่ 4.3)ข นั้นจะเห็นว่าแรงดันที่คร่อมโหลดนั้นจะมีช่วงตั้งแต่ จนถึง นั้น จะจะมีศักย์ไฟฟ้ากลับที่สัที่ได้ที่เป็น เช่นนี้ก็เพราะว่า ไทริสเตอร์ยังไม่หยุดนำกระแสเรื่อยไปจนถึงเวลาที่ กระแสหยุดไหลจึงทำให้ไทริสเตอร์นั้นหยุดนำกระแส

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์สำหรับการเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในช่วงที่เกิดศักย์ค่าเป็นลบโดยกระแสในช่วงนั้นจะไหลผ่านไดโอดแทนที่จะผ่าน ไทริสเตอร์จึง เป็นผลทำให้ศักย์ค่าที่เอาท์พุทไม่มีส่วนที่เป็นลบ ซึ่งลักษณะการคิดหา ค่าแรงดันเฉลี่ยนั้นก็เหมือนกันคือ

$$\begin{aligned}
 V_{\text{mean}} &= \frac{1}{T} \int_{t_1}^{t_2} f(t) dt \\
 &= \frac{1}{2\pi} \int_{\alpha}^{\beta} \sin \theta d\theta \\
 &= \frac{V_m}{2\pi} (\cos \alpha - \cos \beta)
 \end{aligned}$$

ในกรณีที่ใช้คอมพิวเตดิง ไดโอดนั้นค่า $\beta = \pi$ ซึ่งก็จะ ได้

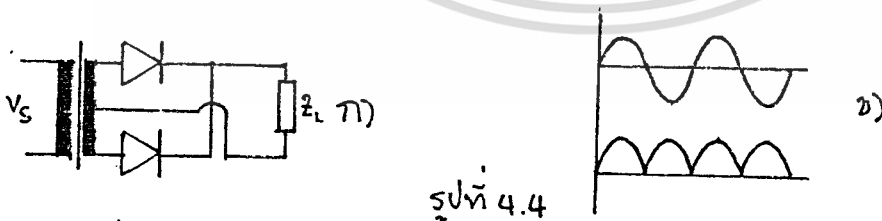
$$V_{\text{mean}} = \frac{V_m}{2\pi} (1 + \cos \alpha)$$

จากสมการบนนี้จะ เห็นว่าค่าศักย์ค่าไฟฟ้าเฉลี่ยจะมีค่าเปลี่ยนไปเมื่อมุมแห่งการทริก เปลี่ยน (เปลี่ยน) ดังนั้นเราจึงสามารถนำไปเป็นตัวปรับแรงดันกระแสตรงได้

2) เรติฟายเออร์แบบ 2 เฟส (biphase rectifier)

ลักษณะของวงจรแบบนี้จะต้องการหม้อแปลงแบบที่ 2 ขดประกอบเป็น ขดคี่แรงดันต่ำซึ่งก็คือแบบ เซนต์เตอร์แทปนั่นเอง เช่นเดียวกับแบบที่แล้วซึ่งยังสามารถเป็นแบบที่ควบคุมได้กับแบบที่ควบคุมไม่ได้ ก็โดยการใช้อุปกรณ์ในการสวิตที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

2.1) เรติฟายเออร์แบบ 2 เฟสที่ควบคุมไม่ได้ จะใช้ไดโอดเป็นอุปกรณ์หลักในการสวิต ซึ่งสามารถแสดงได้ดังรูปที่ 4.4

รูปที่ 4.4

ตามรูปที่ 4.4) ก) จะเป็นลักษณะของวงจรกำลัง เหตุที่เรียกเป็น โบเฟส (biphase) นั้นก็จะเป็นเพราะว่า แรงดันไฟฟ้าหนึ่ง จะล่าหลังแรงดันไฟฟ้าอีกอันหนึ่งอยู่ 180° ดังที่รูปคลื่นแสดงอยู่ในรูปที่ 4.4) ข) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้คือ เมื่อแรงดันมีค่าเพิ่มมากขึ้นจนจะสามารถทำไดโอดอยู่ในสถานะหน้ากระแสได้นั้นจะมีการทำงานสลับกันคือ D_1 จะทำงานสลับกับ D_2 และเอาพุทออกมาจะเป็นรูปแบบฟูลเวฟเรติฟายเออร์ (full-wave rectifier) เช่นเดียวกับการใช้บริจด์

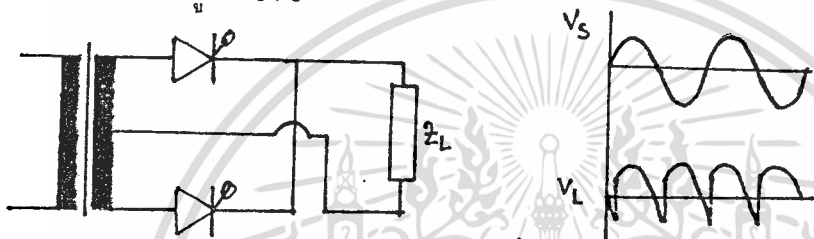
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เผยแพร่โดยทางมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ซึ่งเป็นการนำเอกสารไปใช้ประโยชน์โดยไม่หวังผลกำไร หากมีข้อผิดพลาดประการใดขออภัยเป็นอย่างสูง และต้องอภัยถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของคอมพิเตตติ้ง ไดโอดจึงไม่จำเป็นต้องใช้ เพราะทั้ง 2 ตัวก็ต่างทำหน้าที่เหมือนคอมมิวเตตติ้ง ไดโอด ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องเพิ่มเข้าไป โดยที่จะใช้แรงดันเฉลี่ย คือ

$$V_{\text{mean}} = \frac{1}{T} \int_{t_1}^{t_2} f(t) dt$$

$$= \frac{1}{\pi} \int_0^{\pi} V_m \sin \theta d\theta = \frac{2V_m}{\pi}$$

2.2) เรติฟายเออร์แบบ 2 เฟสที่สามารถควบคุมระดับตัดตาไฟฟ้าออกให้ได้ค่าตามที่เรต้องการโดยลักษณะของวงจรและไดอะแกรมเวลา ต่าง ๆ ก็แสดงเอาไว้ในรูป 4.5

รูปที่ 4.5

จากรูป ถ้าควบคุมให้มุมทริกมีค่า $= \alpha$ แล้วนั้นลักษณะของแรงดันที่คร่อมโหลดหรือลักษณะที่เกิดขึ้น รวมไปถึงจนถึงค่า แรงดันกลับทางสูงสุด (Peak reverse voltage) ก็จะสามารถดูได้จากชาจ ดังนั้นลักษณะชาจนั้นจึงมีประโยชน์ในการออกแบบตัว และ การหาค่าแรงดันเฉลี่ยของวงจรเรติฟายเออร์แบบนี้ก็คือ

$$V_{\text{mean}} = \frac{1}{\pi} \int_{\alpha}^{\pi+\alpha} V_m \sin \theta d\theta$$

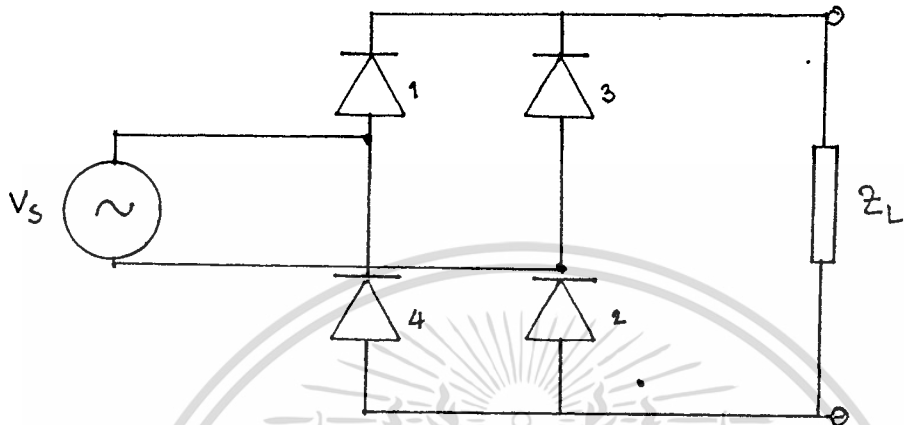
$$= \frac{2V_m}{\pi} \cos \alpha$$

ในวงจรนี้จะเห็นว่าสามารถปรับค่าแรงดันเอาท์พุทให้เป็นลบได้โดยการให้มุมทริกที่มากกว่า 180° ก็จะได้แหล่งจ่ายไหลบ

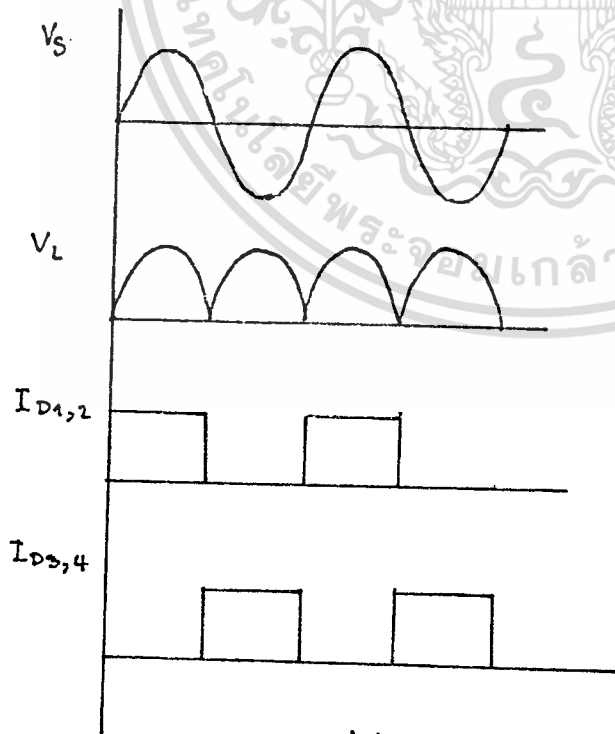
3) เรติฟายเออร์แบบเต็มคลื่นที่เป็นบริจด์ (full-wave bridge rectifier) ในที่นี้เรติฟายเออร์แบบนี้จะเน้นไปด้าน บริจด์ เรติฟายเออร์ เพราะเป็นแบบที่สามารถยึดหยุ่นต่อสภาพการใช้งานได้ คือ

3.1) แบบที่ไม่สามารถควบคุมได้ (uncontrolled) ในเรติฟายเออร์แบบนี้จะใช้ไดโอดเป็นอุปกรณ์หลักในการสวิตโดยแสดงไว้ดังรูปที่ 4.6 และลักษณะการทำงานของมันก็จะคล้ายๆ กับการสวิตที่จุด A, B, C และ D เป็นหลักให้การให้ไปอัสไปข้างหน้าหรือให้ไปอัสกลับทาง โดยคล้ายๆ กับการสวิตที่จุด A และ B นั้นจะ เป็นรูปเต็มคลื่นแต่ทั้ง 2 จะต่างกัน อยู่ 180° และ ในแบบไม่สามารถควบคุมระดับแรงดันได้นี้จะ ไม่มีช่วงคลื่นช่วงไหน เป็นลบเลยส่วนลักษณะการไหลของกระแสก็จะแสดงตามรูป 4.6) ขาดให้หน้าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก)

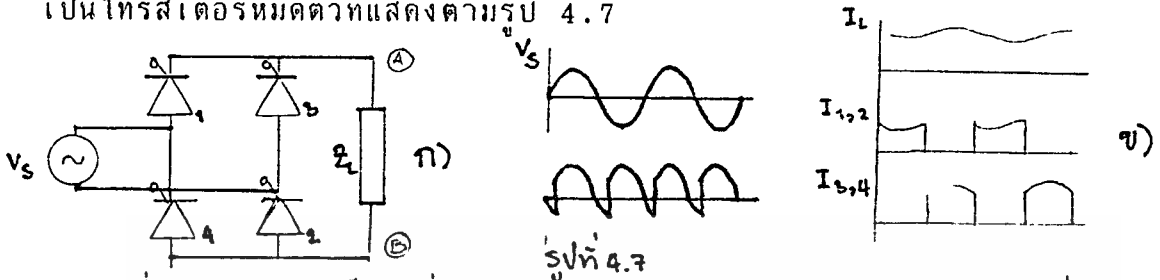

ข)

รูปที่ 4.16

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2) แบบที่สามารถควบคุมได้ แบบนี้ก็จะใช้ไทรซิสเตอร์เป็นตัวควบคุมการสวิตโดยเช่นสัญญาณทริกเข้าที่ขาเกตตั้งเช่นตัวอื่น ๆ โดยอุปกรณ์ทั้ง 4 ตัวจะเป็นไทรซิสเตอร์หมดตัวที่แสดงตามรูป 4.7

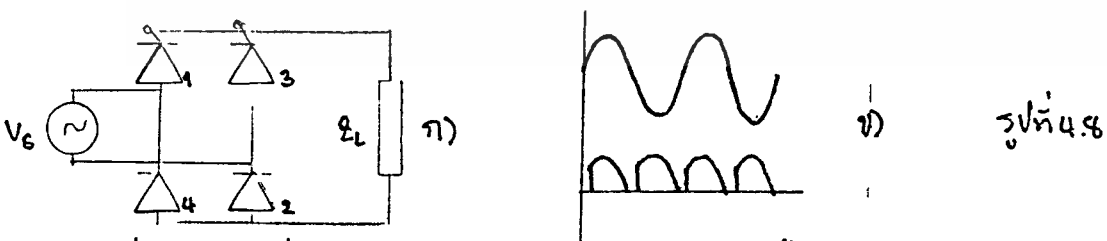
จากรูปที่ 4.7) ข จะ เป็นรูปที่แสดงถึงลักษณะของสัญญาณแรงดันและกระแสที่เวลาต่าง ๆ กันโดยมีมุมทริกเท่ากับ จากลักษณะของ ไทรซิสเตอร์ก็จะทำตัวเหมือนกับในกรณีของแบบ 2 เฟสคือในช่วงที่ผ่าน มานั้นเนื่องจากโหลดเป็นลักษณะของอินดักทีฟโหลดทำให้ยังมีกระแสไหลอยู่ในขณะที่แรงดันเริ่มกลับทิศแล้วด้วยเหตุผลนี้แรงดันแรงดันที่คร่อมโหลด ซึ่งเป็นผลมาจากศักย์คาไฟฟ้าที่จุดBจึงมีส่วนที่เป็นลบแฝงเข้ามาด้วย และการหาระดับแรงดันกระแสตรง ได้ดังนี้

$$V_{mean} = \frac{1}{\pi} \int_{\alpha}^{\pi+\alpha} V_m \sin \theta \, d\theta$$

$$= \frac{2V_m}{\pi} \cos \alpha$$

ก็เช่นเดียวกันจะพบว่าถ้าปรับให้สัญญาณทริกทามมากกว่า 180° จะให้เอาท์พุทกลับทิศของเดิมเลย ดังนั้นในงานที่ต้องการปรับระดับแรงดันได้ทั้งบวกและลบควรจะเลือกใช้วงจรเรกติฟายเออร์แบบนี้

3.3) แบบที่ควบคุมได้ครึ่งหนึ่ง (half-controlled) ลักษณะของวงจรจะเป็นการผสมกันระหว่างวงจรแบบควบคุมไม่ได้และควบคุมได้เข้าด้วยกัน โดยจะใช้ไทรซิสเตอร์ 2 ตัวและไดโอด 2 ตัวมาต่อกันดังรูป 4.8 โดยที่ 4.8) ก จะแสดงถึงการต่อวงจรกำลังของเรกติฟายเออร์

จากรูปที่ 4.8) ข ที่แสดงถึงลักษณะของสัญญาณต่าง ๆ นั้นจะพบว่าไดโอด 2 ตัวนั้นจะทำตัวเป็นคอมมิ่งเตตตั้งไดโอด ในช่วงขณะที่แรงดันมีค่าเท่ากับ 0 แต่กระแสวิ่งไม่เท่ากับ 0 หรือเราจะหาเอาไดโอดอีก 1 ตัวมาคร่อมโหลดก็ไม่ผิด ด้วยเหตุนี้เองจึงเป็นผลทำให้ในส่วนที่เป็นลบของแบบควบคุมได้มีค่าเป็น 0 ในแบบซาร์ฟคอนโทรล ซึ่งลักษณะแรงดันก็จะหาได้จาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามนำข้อมูลไปเผยแพร่ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

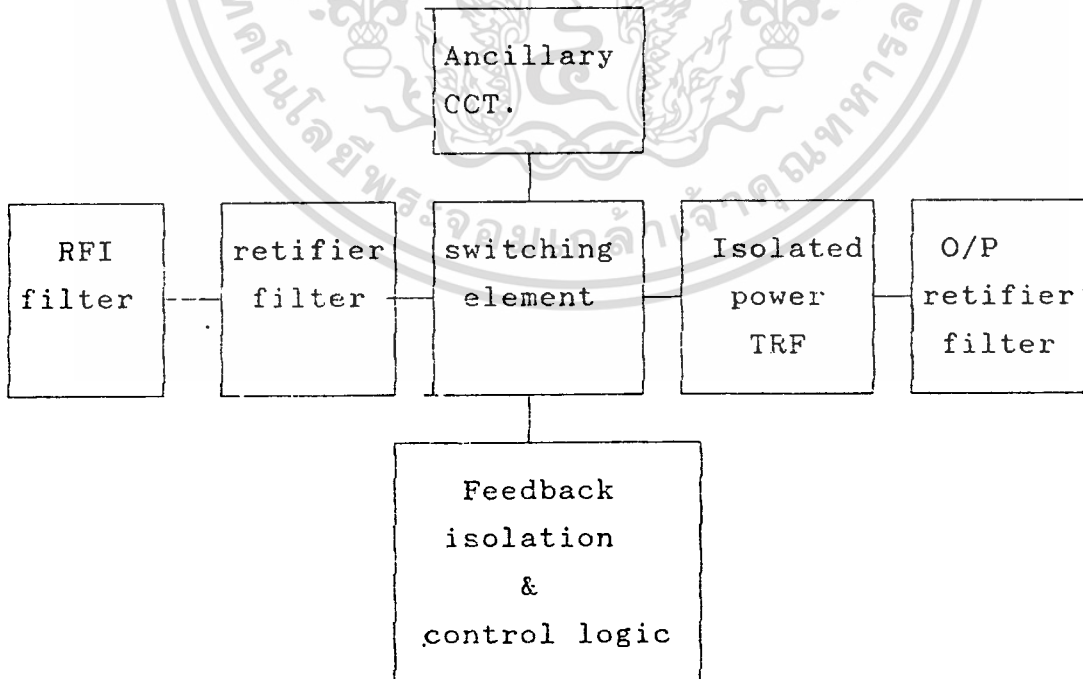
$$V_{mean} = \frac{1}{\pi} \int_{\alpha}^{\pi} \sin \theta \, d\theta = \frac{V_m}{\pi} (1 + \cos \alpha)$$

ดังนั้นในวงจรลักษณะแบบนี้จึงเหมาะสมกับการใช้งานที่ต้องการแรงดันที่เป็นบวก และสามารถปรับค่าได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับการทาว์จาย์เรื่อง U.P.S. นี้

4) สวิตซ์เพาเวอร์เซมิคอนดักเตอร์ ก็คือวงจรที่สามารถเปลี่ยนระดับแรงดัน คือจากกระแสตรงที่ปรับค่าไม่ได้เป็นกระแสตรงที่ปรับค่าได้ ดังนั้นจึงเหมาะกับพวกที่มีวงจรที่ควบคุมระดับแรงดันไม่ได้ให้กลายเป็นแบบที่ควบคุมได้ ซึ่งลักษณะการทำงานตามรูป 4.9 คือ

แรงดันจากแหล่งจ่ายไฟกระแสสลับจะถูกทำให้เป็นกระแสตรงโดยใช้วงจรเรกติฟายเออร์แบบที่ควบคุมไม่ได้ และจัดการกรองความถี่ออกเพื่อที่จะได้แรงดันกระแสตรงที่ระดับแรงดันสูง ซึ่งจะถูกส่งผ่านอุปกรณ์สวิตซ์ เช่น ทรานซิสเตอร์ หรือ ไทริสเตอร์อีกทีหนึ่ง โดยอุปกรณ์นี้จะเป็นตัวตัดสัญญาณให้กลายเป็นสัญญาณที่ความถี่สูงซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะประมาณ 20 กิโลเฮิรตซ์ และสัญญาณแรงดันสูงนี้จะผ่านหม้อแปลงลดแรงดันลง และผ่านวงจรกรองความถี่ออกเพื่อให้ได้กระแสตรง เพื่อจุดประสงค์ในการใช้งานอีกต่อหนึ่ง ในการที่จะควบคุมระดับแรงดันเอาต์พุตให้มีค่าคงที่นั้นก็จำเป็นต้องมีส่วนที่ตรวจจิบระดับแรงดันเอาต์พุตแล้วป้อนกลับเข้าไปยังวงจรที่จะสวิตซ์เพื่อให้การสวิตซ์เหมาะสม เช่นไปปรับการทำงานของอุปกรณ์สวิตซ์ให้เหมาะสม

เนื่องจากวงจรนี้เป็นกรสวิตซ์ดังนั้นจะเกิดฮาร์โมนิกส์ออกมาด้วยซึ่งฮาร์โมนิกส์เหล่านี้อาจจะกลับไปยังอินพุตที่เข้ามาได้ด้วย ดังนั้นจึงต้องมีการออกแบบวงจรกรองความถี่ติดไว้กับด้านอินพุตเพื่อเป็นการป้องกันอีกด้วย

รูป 4.9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การออกแบบ

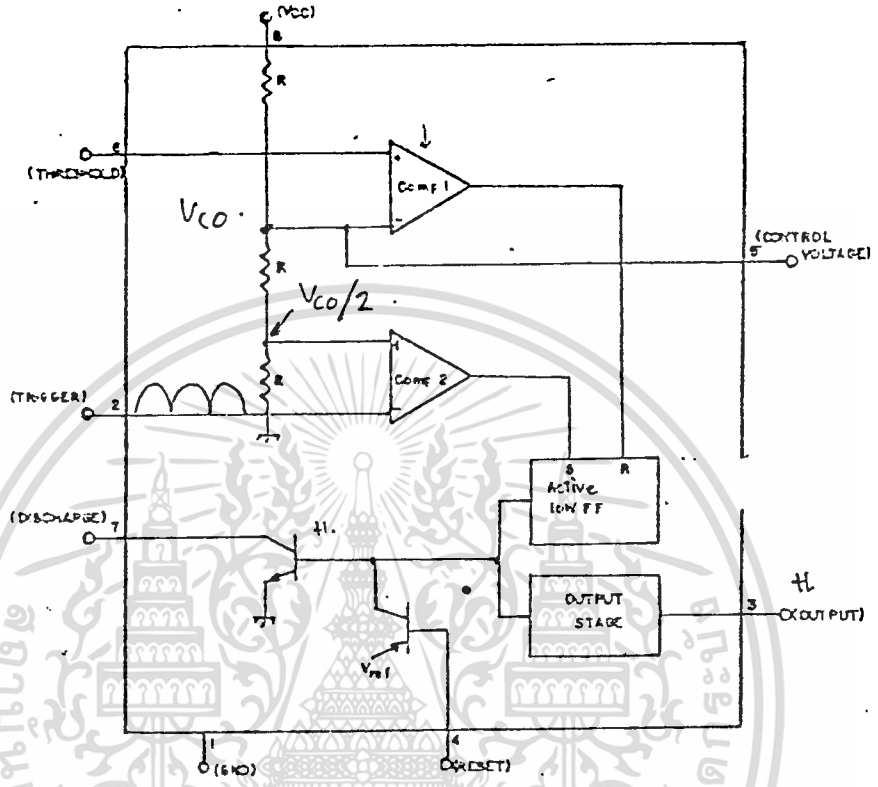
ในโครงการนี้ต้องการไฟกระแสตรงที่สามารถปรับค่าได้ เพื่อให้ได้ความถูกต้องสูงที่สุด แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นโพลบ ดังนั้นวงจรเรกติไฟเออร์ที่เหมาะสมก็คือแบบเต็มคลื่นบริจด์ที่เป็นแบบกึ่งควบคุมได้ (half-controlled) ดังนั้นจึงต้องการวงจรควบคุมไทรสเตอร์เพียง 2 ตัวเท่านั้น โดยที่หลักการในการออกแบบเริ่มจากบล็อกไดอะแกรมตามรูปที่ 4.10

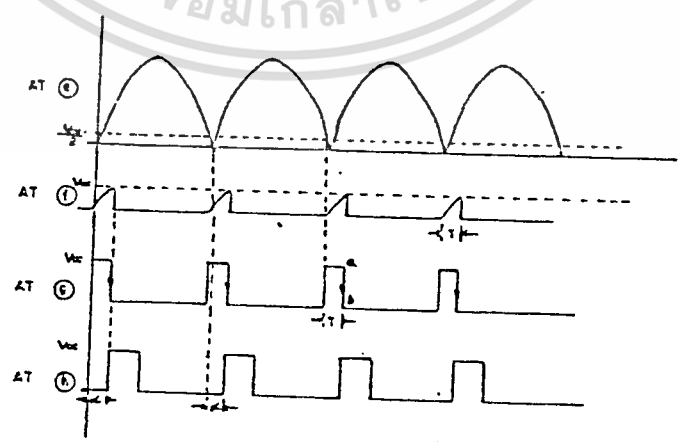
รูปที่ 4.10

สามารถอธิบายหลักการวงจรง่าย ๆ คือ ตัวกำเนิดพัลส์จะอาศัยไฟกระแสสลับมาช่วยในการทริกเพื่อให้เกิดพัลส์ที่ความถี่ต่าง ๆ กัน (ควบคุมให้ความกว้างของพัลส์ให้เปลี่ยนแปลงได้) จากสัญญาณพัลส์จะถูกบ่อนำให้กับวงจรโมโนสเตเบิลทริกที่ขอบขาสูง เอาท์พุทของวงจรมีจะต้องนำไปขยายสัญญาณโดยผ่านวงจรที่คล้ายกับวงจรที่ใช้ขับเพาเวอร์ทรานซิสเตอร์ซึ่งจะแตกต่างกันอยู่บ้างดังจะกล่าวต่อไปในภายหลัง

จากความได้เปรียบในเรื่องการสร้างพัลส์ของ IC เบอร์ 455 ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เลือก IC เบอร์นี้จะใช่นอกรุ่นหลักในการผลิตพัลส์ที่ต้องใช้ โดยจะเป็นโมโนสเตเบิลที่สามารถเปลี่ยนมุมของการทริกได้ ซึ่งสามารถอธิบายได้โดยใช้วงจรรายในของ IC เบอร์ 455 เอง ตามรูป 4.11) ก สัญญาณทริกที่จะเข้านั้นได้มาจากสัญญาณโพลบที่ความถี่ 50 เฮิซต์ โดยผ่านหม้อแปลงเพื่อลดระดับแรงดันลงและผ่านวงจรเรกติไฟเออร์เพื่อให้ได้ในรูปสัญญาณทริกโดยตัวเปรียบเทียบเบอร์ 2 จะไปเซทพลีฟลอป เมื่อค่าสัญญาณที่ผ่านเรกติไฟเออร์มีค่ามากกว่าครึ่งหนึ่งของศักย์ดาควบคุม (control voltage, V_{co}) ซึ่งจะถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วนเท่า ๆ กันโดยใช้ R2 ตัวเป็นตัวแบ่งระดับศักย์คว ซึ่งค่าศักย์ดาควบคุมนี้ทั่ว ไปแล้วจะน้อยมากเมื่อเทียบกับสัญญาณที่ได้จากเรกติไฟเออร์ซึ่งแสดงได้ในรูป 4.11) ข จะเป็นสัญญาณที่จุดต่าง ๆ ของวงจรที่แสดงเอาไว้ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก)

ข)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

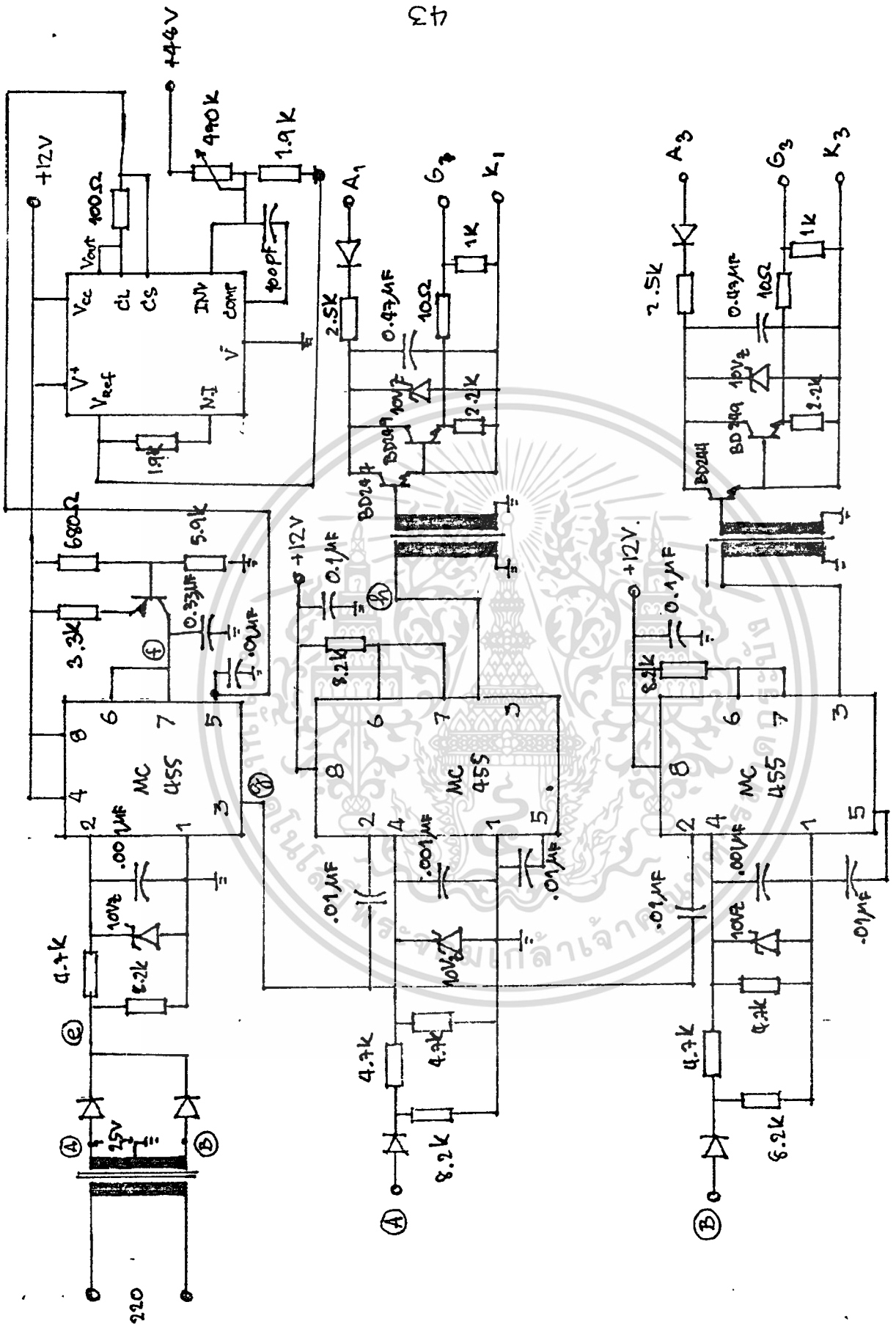
เมื่อตัวเปรียบเทียบเบอร์ 2 ไปเซ็ทฟิลลอปlobแล้วนั้นจะเป็นผลทำให้ที่ขาเอาต์พุต อยู่ในสถานะ ON ดังนั้นคาร์ปาซีเตอร์จะชาร์จโดยผ่าน R ที่ต่อกับแหล่งจ่ายไฟ เลี้ยงวงจร และเมื่อค่าศักย์ดาที่ประจุให้กับคาร์ปาซีเตอร์ถึงค่า V_{c0} แล้วตัวเปรียบเทียบเบอร์ 1 จะไปรีเซ็ทฟิลลอปlobจึงทำให้คาร์ปาซีเตอร์คายประจุออกมา เนื่องจากสถานะที่ขาเอาต์พุตจะอยู่ในสถานะต่ำ ด้วยเหตุผลนี้เองจะเป็นตัวทำให้ความถี่ของสัญญาณที่ออกมาทางเอาต์พุตโดยใช้ V_{c0} เป็นตัวควบคุมและสัญญาณพัลส์ที่เกิดขึ้นนี้จะถูกป้อนให้กับวงจรทริกที่ขอบขาลง เพื่อกำเนิดสัญญาณที่เอาไปใช้งานอีกต่อหนึ่ง โดยที่ค่าของคาบที่เกิดขึ้นนั้นจะต้องขึ้นอยู่กับค่าเวลาที่คงที่ (time constant) โดยจะต้องคำนวณหาค่าออกมา จากเดิมค่าศักย์ดาไฟฟ้าของคาร์ปาซีเตอร์จะแสดงโดย

$$V_c = V_{cc} (1 - e^{-t/RC}) \quad (1)$$

คาร์ปาซีเตอร์จะคายประจุเมื่อแรงดันมีค่าถึง V_{c0} ดังนั้นความกว้างของพัลส์ของเอาต์พุตก็คือค่า t โดยที่

$$T = RC \ln \left[\frac{V_{cc}}{V_{cc} - V_{c0}} \right] \quad (2)$$

ดังนั้นการเลือกค่า RC เพื่อใช้ควบคุมได้อย่างเต็มที่จึงจำเป็นต้องสามารถมีค่าเท่ากับครึ่งไซเคิลของไฟ 50 เฮิซท์ หรือ 180° ของไฟ 50 เฮิซท์ ซึ่งค่า V_{c0} มากที่สุดจะมาเป็นตัวกำหนด เพราะจากสมการเมื่อ V_{c0} เพิ่มขึ้นจะทำให้ T มากขึ้นด้วย โดยจะขึ้นอยู่กับค่า V_{cc} โดยมีค่า $V_{cc} - V_{BE}$ BE คือดันระหว่างขา B กับ E ของทรานซิสเตอร์ที่เอามาต่อเพื่อเป็นแหล่งจ่ายกระแส (constant current source) ดังรูป 4.12 ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว $V_{BE} = 0.6V$ และกำหนดค่า $V_{cc} = 12V$ เมื่อแทนค่าลงไปแล้ว $T = 3RC$ ดังนั้นก็จะได้ค่า R กับ C ที่เหมาะสมคือ $R = 10k$ และ $C = 0.33 F$ โดยที่ค่าแรงดันควบคุมต่ำสุดมีค่า $2V_{BE}$ โดยวงจรที่ใช้งานจะแสดงตามรูป 4.13 จากวงจรภายในของ MC455 นั้นจะเห็นว่าเอาต์พุตจะเป็นทั้งซอสท์หรือซิงค์ (source or sink) กระแสได้ 200 MA ในส่วนของวงจรทริกที่ขอบขาลงนั้นจะต้องทำงานสลับกันจากนั้นก็เอาสัญญาณที่ได้ผ่านพัลส์ทรานฟอร์เมอร์เพื่อเป็นตัวแยกออกจากวงจรควบคุม แล้วนำไปขับเกทของทรินิสเตอร์อีกต่อหนึ่ง ในการออกแบบที่สมบูรณ์ในการใช้งานนั้นจำเป็นต้องมีวงจรควบคุมแบบป้อนกลับ ซึ่งในที่นี้ได้เลือกเอาไอซีเบอร์ 723 มาเป็นอุปกรณ์ควบคุมแบบป้อนกลับ เพราะความถี่เปรียบที่สามารปรับระดับแรงดันได้ง่ายโดยใช้แรงดันภายนอกมาควบคุม ทั้งนี้วงจรสร้างสัญญาณทริกต้องการแรงดันที่ปรับค่าได้มาคอยควบคุมมทริก ดังนั้นไอซีเบอร์ 723 จึงได้เปรียบในกรณีที่ต้องการแรงดันมาควบคุม ซึ่งสามารถทำได้เพียงไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลเบื้องเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงงานของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๔๕

วงจร ดนบตม วงจร เรดตีฟายเออร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

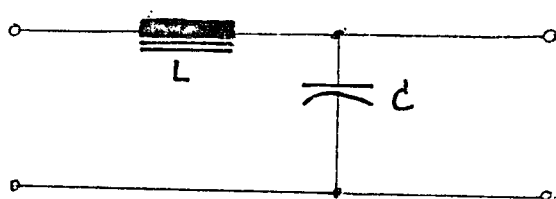
แค่เปลี่ยนศักย์ดาเปรียบเทียบก็ทำให้เอาที่พูดของ LM723 เปลี่ยนระดับศักย์ดา ด้วยโดยมีหลักการง่าย ๆ ในการออกแบบวงจรก็คือจะใช้ตัวแบ่งระดับแรงดัน เอาที่พูดให้มีแรงดันที่เหมาะสมที่จะให้เอาที่พูดตามต้องการ จากวงจรรภายในของ LM723 นั้นภายในจะมีตัวคอยควบคุมแรงดันเปรียบเทียบอยู่ 2 ตัวซึ่งควบคุมโดยซีเนอร์ไดโอดที่มีแรงดันเบรคดาวน์ (breakdown voltage) ประมาณ 6-7 โวลต์ ซึ่งถ้าแรงดันเปรียบเทียบมีค่าสูงขึ้นเนื่องจากค่าที่ต้องการก็จะเป็นผลทำให้ V_{co} สูงขึ้นด้วยและทำให้มีมุมทริกมากขึ้นจึง เป็นการลดระดับแรงดันโดยการควบคุม แบบป้อนกลับซึ่งวงจรที่ใช้งานได้แสดงตามรูป

วงจรรีบเกท

ในการออกแบบวงจรรีบเกทให้กับทรานซิสเตอร์นั้นไม่ยุ่งยากซับซ้อนเหมือนกับวงจรรีบเบสให้กับเพาเวอร์ทรานซิสเตอร์ โดยอาศัยหลักการที่ต้องการความแน่นอนว่ามันจะทำงานในสถานะที่มีการไบอัสไปข้างหน้าเท่านั้น จากรูป 4.14 ศักย์ดาที่เอาโนดของทรานซิสเตอร์มาช่วยในการควบคุม แต่ถ้าในช่วงที่ค่าศักย์ดาไฟฟ้าที่เอาโนดยังไม่พอที่จะทำให้ทรานซิสเตอร์ที่ต่อดอลิ่งตัน ON ได้ นั้น ก็จำเป็นต้องมีคาร์บาซีเตอร์ที่จะจ่ายประจุไปในตอนที่แรงดันยังไม่ถึง และในกรณีที่แรงดันสูงเกินกว่าทรานซิสเตอร์จะรับได้ก็จำเป็นต้องมีซีเนอร์ ไดโอด (zenor diode) มาเป็นตัวจำกัดแรงดันให้ ซึ่งวงจรที่ใช้งานได้แสดงไว้ตามรูปที่ 4.14 ซึ่งรูปคลื่นต่าง ๆ ที่ได้จากการทดลองได้แสดงไว้ในบทของการทดลอง

วงจรรอง (filter)

ในวงจรรองนี้จะไม่เหมือนกับวงจรรองความถี่ที่ใช้กับอินเวทเตอร์ เพราะการออกแบบที่ใช้กับวงจรรองอินเวทเตอร์นั้นจะออกแบบให้เป็นวงจรรองความถี่แบบที่จะยอมให้ความถี่เฉพาะค่าเท่านั้นที่ผ่านโดยการออกแบบใช้จัดความถี่ที่ไม่ต้องการได้ แต่ในกรณีของวงจรรองที่ใช้กับวงจรเรกติฟายเออร์นั้นจะมีวัตถุประสงค์หลักก็เพื่อจะเป็นตัวกรองให้ได้กระแสตรง โดยจะมีทั้งตัวเหนี่ยวนำ (inductance) และตัวเก็บประจุ (capacitor) เป็นอุปกรณ์ที่จะเป็นตัวเก็บและจ่ายพลังงานออกมา เพื่อให้ได้ผลออกมามีค่ากระเพื่อม (ripple) ให้เป็นที่ยอมรับได้ ในโครงการวิจัยนี้ได้ออกแบบวงจรรองตามรูปที่ 4.15

รูปที่ 4.15

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ของอาจารย์เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อนำมาแทนค่าตามแบบที่กำหนดแล้วค่า C จะมีค่า 0.75 ฟารัด ซึ่งมีค่ามาก ถ้าพิจารณาค่าพลังงานของ C แล้วจะได้ E มีค่าเท่ากับ 864 จูล แต่เราสามารถใช้เวลาเหนี่ยวนำมาช่วยลดขนาดของ C ลงได้ โดยจะแบ่งพลังงานที่ต้องจ่ายออกมาเป็นพลังงานที่จ่ายโดยตัวเก็บประจุและพลังงานที่จ่ายโดยตั้งเหนี่ยวนำ เช่นถ้าใช้ตัวเก็บประจุมีค่า 10,000 ไมโครฟารัด ค่าพลังงานที่ได้คือ 11.52 จูล จากสมการพลังงานของตัวเหนี่ยวนำก็จะสามารถคำนวณค่า inductance ออกมาได้มีค่าเท่ากับ 0.74 เฮนรี่ ซึ่งจะต้องนำไปออกแบบตัวเหนี่ยวนำอีกทีหนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่าตัวเหนี่ยวนำขนาด 0.74 เฮนรี่นี้เป็นตัวเหนี่ยวนำที่ใหญ่มาก

การออกแบบตัวเหนี่ยวนำ

ถ้าเราสังเกตรูป 4.8 แล้วจะสังเกตเห็นว่าในคลื่นที่เป็นเอาต์พุตของวงจรเรกติฟายเออร์นั้นจะมี 2 ส่วนที่ผสมกันอยู่นั้นคือส่วนที่เป็นกระแสตรงและส่วนที่เป็นกระแสสลับ ดังนั้นเราจะต้องพิจารณาทั้ง 2 ส่วนนี้ไปพร้อม ๆ กัน เพราะในระบบกระแสตรงก็จะเกิดฟลักซ์ของกระแสตรง ส่วนกระแสสลับก็ต่างกันไป โดยความสัมพันธ์จะไม่เหมือนกัน ดังที่แสดงในสมการต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \text{ทาง D.C} \quad NI &= HL \\ NI &= B l \end{aligned}$$

ถ้าต้องการให้ตัวเหนี่ยวนำมีลักษณะของ B-H CURVE ที่เป็นเส้นตรง (LINEAR) แล้วละก็จะต้องทำให้ศักย์แม่เหล็ก (magnetic potential) มาตกคร่อมที่ช่องอากาศ (1) นั่นคือการเพิ่มจุดอิ่มตัว (saturation) ให้มีค่าสูงขึ้น

$$\text{ทาง A.C} \quad V = 4.44 fNBA$$

ซึ่งในทาง A.C นั้นค่าฟลักซ์จะขึ้นอยู่กับแรงดันไฟฟ้าที่ตกคร่อม แต่กรณีของ D.C นั้นค่าฟลักซ์จะขึ้นอยู่กับค่ากระแสที่ไหลผ่าน และจากข้อกำหนดทั้ง 2 อย่างนี้ก็จะสามารถออกแบบตัวเหนี่ยวนำที่มีค่า 750 MH ถ้าเลือกแกน E-I ขนาด 3 นิ้ว และเปิดช่องอากาศ (AIR GAP) 3 มิลลิเมตร

$$\text{จาก} \quad L = N^2 \mu_0 A / g$$

$$\text{แทนค่าหาจำนวนรอบ (N)} \quad = \sqrt{\frac{Lg}{\mu_0 A}}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยลักษณะการออกแบบจะต้องคำนึงถึงค่า พลังงานของทั้ง 2 ตัวที่จะต้องรับได้ ดังนี้

$$E = 1/2(CV^2) \quad \text{และ} \quad E = 1/2 (LV^2)$$

โดยที่ E = พลังงานที่สะสมอยู่
 V = ระดับศักย์คาไฟฟ้าที่ใช้
 C = ค่าตัวเก็บประจุ
 L = ค่าตัวเหนี่ยวนำ

ในที่นี้จะออกแบบวงจรไฟฟ้าที่ใช้กับไฟ 48V, 75A กรองให้มีค่าความแตกต่างของศักย์คาเอาต์พุตเท่ากับ 500 mV โดยลักษณะเอาต์พุตที่ต้องการแสดงตามรูป 4.16)ก และเราจะประมาณช่วงที่ทำกาการประจุตัวเก็บประจุและดิสชาร์จตัวเก็บประจุนั้นเป็นลักษณะของเส้นตรงก็จะได้ตามรูป 4.16)ข

รูปที่ 4.16

จาก $I = DQ/DT$
 ดังนั้น $I_{LT} = Q(RL)$

โดยที่ $Q(RL)$ = ประจุที่จ่ายให้กับโหลดในรูปของกระแส
 T = คาบเวลาที่ C ดิสชาร์จ

ในการประจุตัวเก็บประจุด้วยค่าแรงดันกระเพื่อม (ripple voltage) จำนวนประจุที่ได้รับคือ

$$Q_c = CV_R$$

และ Q_c จะจ่ายให้กับโหลด ดังนั้น

$$Q_c = Q(RL)$$

จากสมการทั้งหมด เราจะได้ว่า

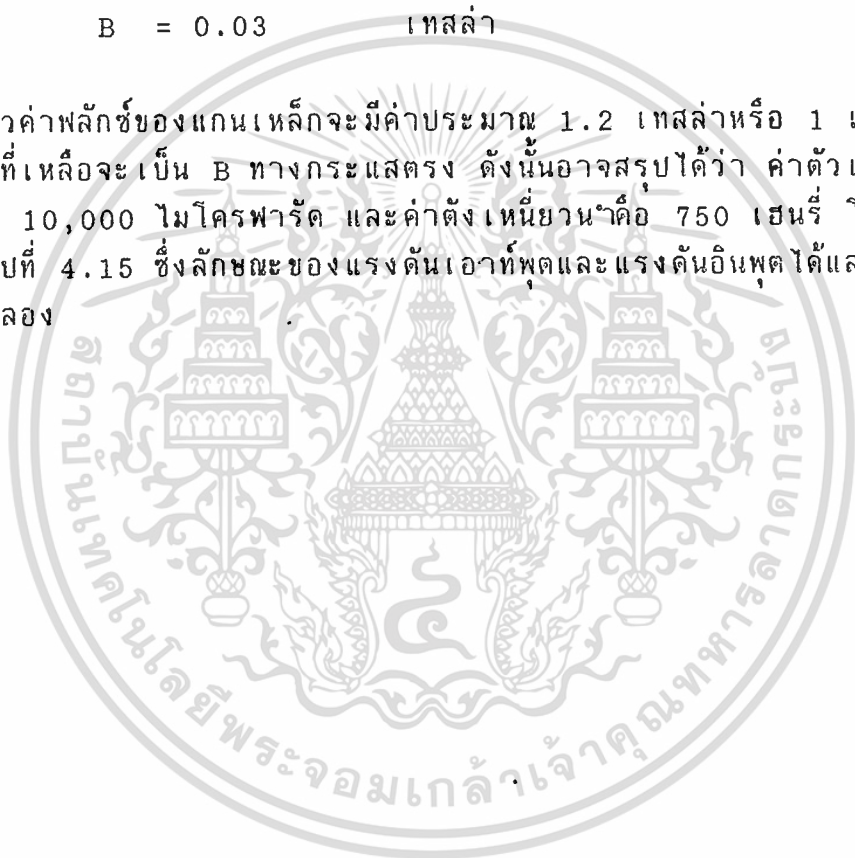
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ดังนั้นจะได้ว่า $C = \frac{Q_c}{I_{LT}}$

จากสมการข้างบนจะได้จำนวนรอบเท่ากับ 615 รอบ ซึ่งถ้าเป็นตัวเหนี่ยวนำที่ต้องรับกระแสไม่มากนักก็สามารถพันได้ แต่อย่างไรก็ดีในกรณีนี้ค่ากระแสมีค่ามากในขณะที่ใช้แรงดันต่ำจึงเป็นข้อเสียเปรียบในการทำออกมา คือจะไม่ได้ใช้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

การหาฟลักซ์แม่เหล็กของกระแสสลับจะหาได้จากสมการนี้

$$\begin{aligned} V &= 4.44 fNBA \\ \text{ดังนั้นค่า} \quad B &= V / (4.44 fNA) \\ B &= 0.03 \quad \text{เทสล่า} \end{aligned}$$

โดยทั่วไปแล้วค่าฟลักซ์ของแกนเหล็กจะมีค่าประมาณ 1.2 เทสล่าหรือ 1 เทสล่า ดังนั้นค่า B ที่เหลือจะเป็น B ทางกระแสตรง ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า ค่าตัวเก็บประจุที่ใช้คือ 10,000 ไมโครฟารัด และค่าตั้งเหนี่ยวนำคือ 750 เฮนรี่ โดยนำมาต่อกันดังรูปที่ 4.15 ซึ่งลักษณะของแรงดันเอาต์พุตและแรงดันอินพุตได้แสดงไว้ในผลการทดลอง

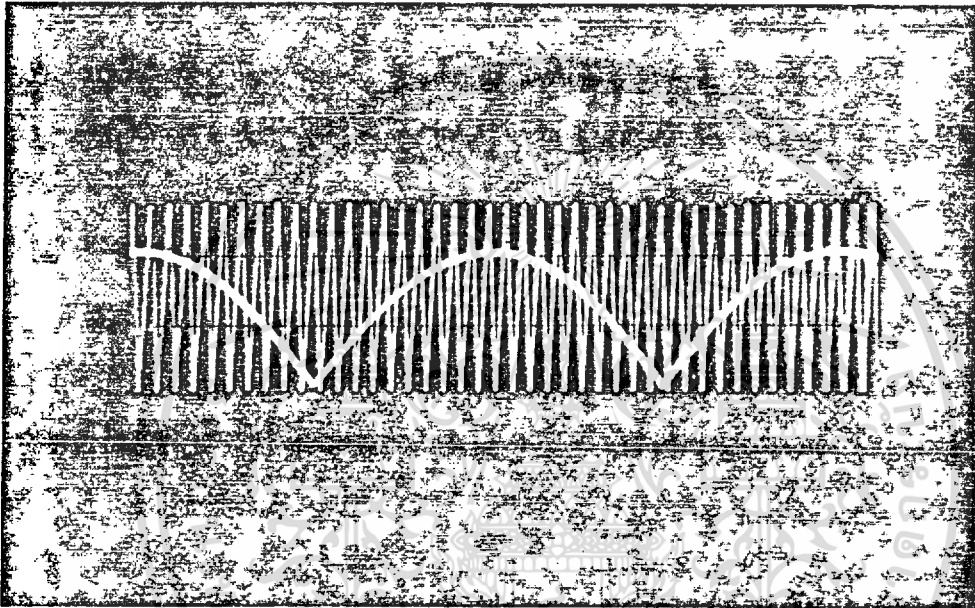

บทที่ 5

ผลการทดลอง

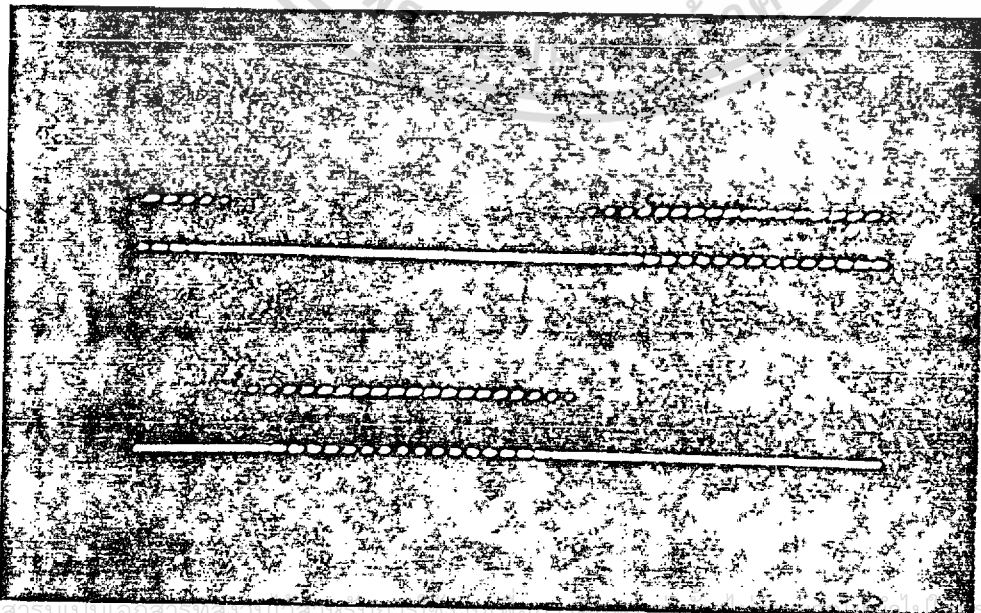
อินเวอร์เตอร์

จากวงจรควบคุม สัญญาณ PWM ที่ใช้ในโครงงานนี้เกิดจากการเปรียบเทียบระหว่างสัญญาณ
ซายน์ และสัญญาณสามเหลี่ยม ซึ่งสัญญาณทั้งสองจะแสดงดังรูปที่ 5.1

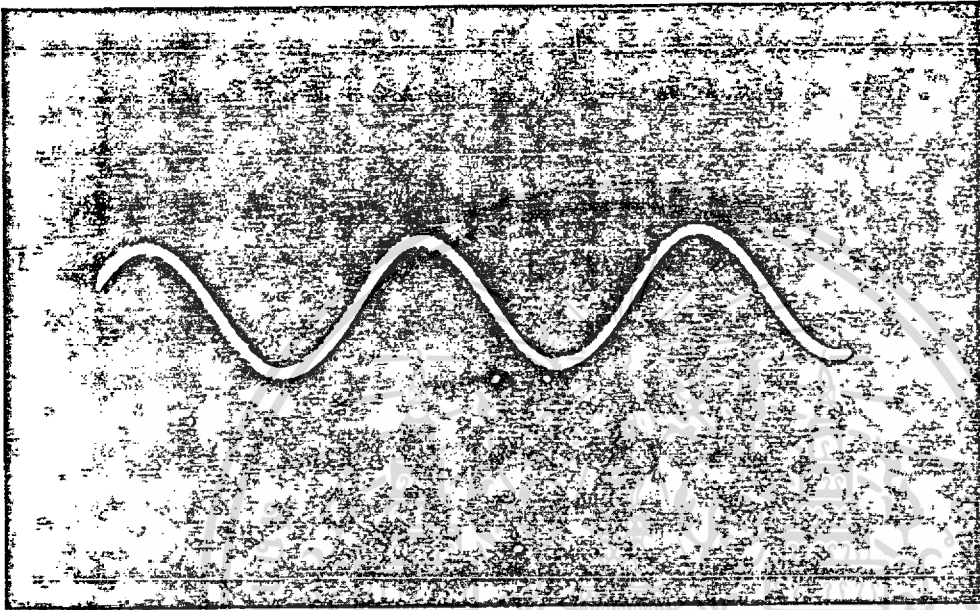
รูปที่ 5.1

เมื่อนำสัญญาณทั้งสองมาผ่านตัวเปรียบเทียบจะได้สัญญาณ PWM ที่ใช้ในการควบคุมดังรูปที่ 5.2

รูปที่ 5.2

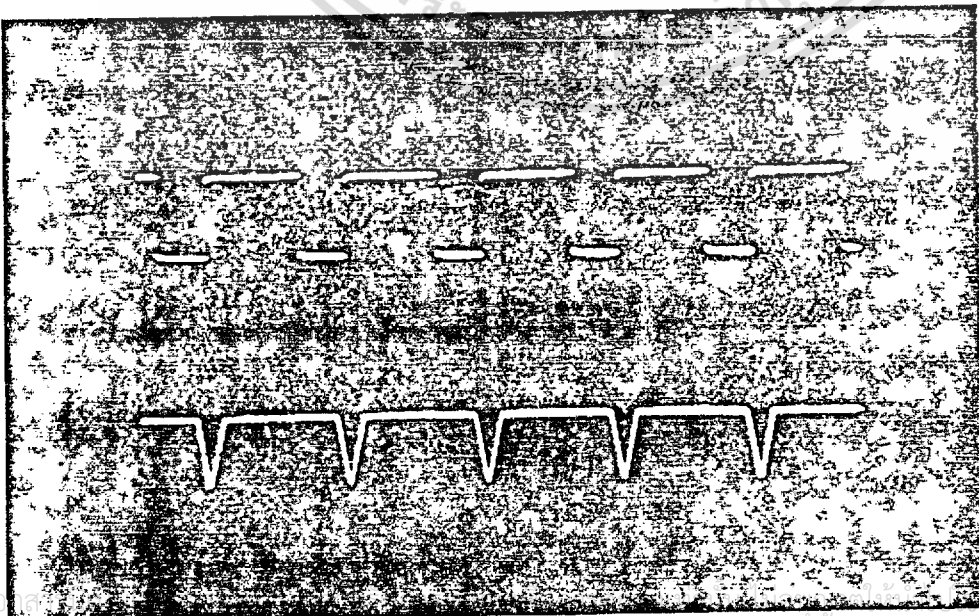
ส่วนสัญญาณเอาต์พุตที่ออกจากเพาเวอร์ทรานซิสเตอร์และผ่านวงจรกรองความถี่จะเป็นดังรูปที่ 5.3 ซึ่งเป็นในสภาวะ NO LOAD

รูปที่ 5.3

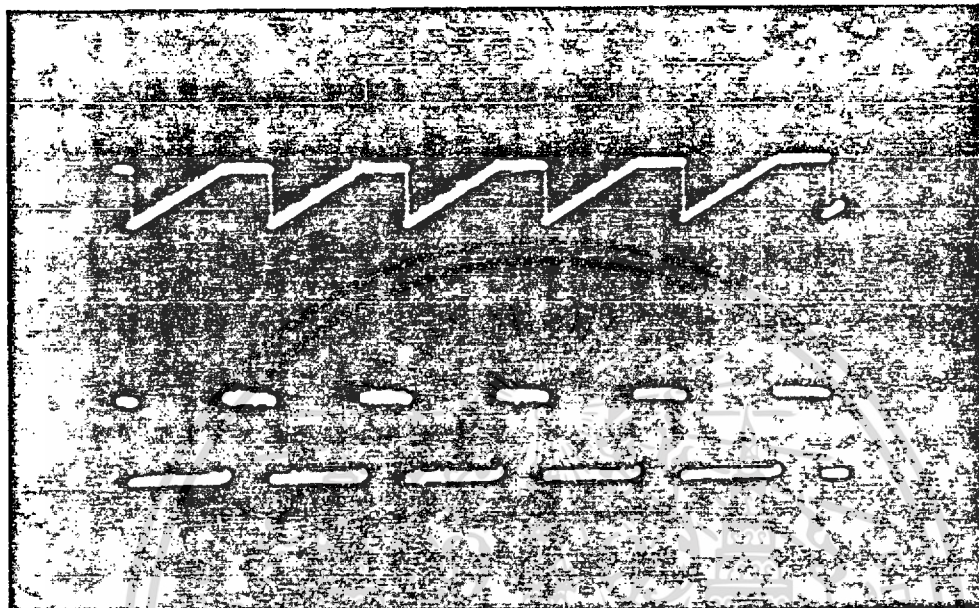
เรคตีไฟาย

สัญญาณที่ใช้ทริก IC เบอร์ MC455 และสัญญาณที่ปรับความถี่ได้ดังรูปที่ 5.4

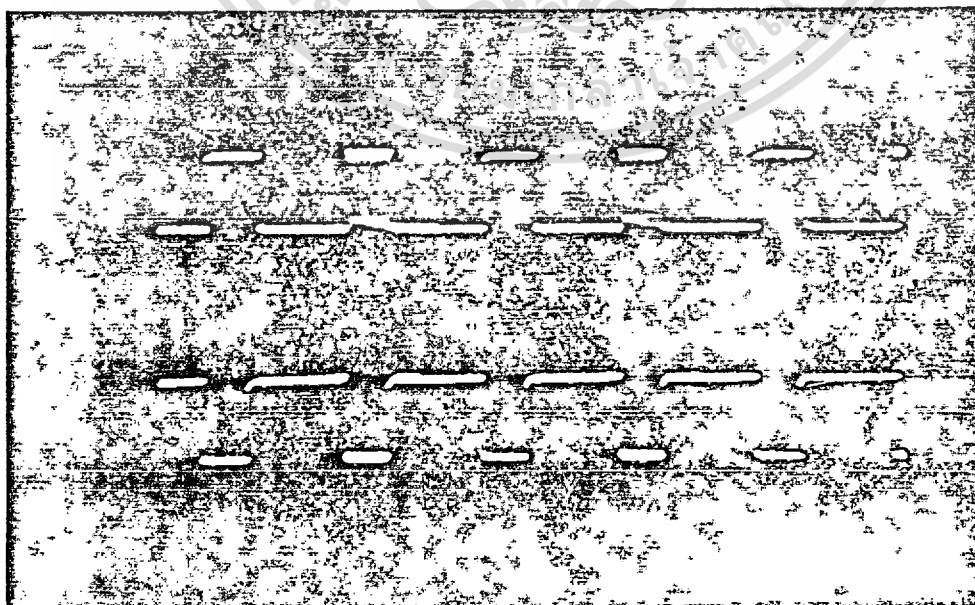
รูปที่ 5.4

แสดงสัญญาณทริกขาเกทและการอัดประจุและคายประจุในวงจรที่ปรับคาบได้แสดงดังรูปที่ 5.5

รูปที่ 5.5

สัญญาณอินพุท และเอาต์พุทของ ไมโครสเตเบิลทริกที่ขอบขาของแสดงดังรูปที่ 5.6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหารูปที่ 5.6 และอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

I

โหลดไฟ	V_0	IO	%REG
0	49.0	0	0
5	43.2	0.40	10.0
10	38.8	0.75	19.0
15	34.6	1.10	36.1
25	26.0	1.85	45.8

N=20

II

โหลดไฟ	V_0	IO	%REG
1	214.5	0.45	2.5
2	211.5	0.90	4.63
3	208.0	1.30	5.87
4	207.0	1.70	6.21
5	203.0	2.10	8.50

V_{DC} คงที่
N=10

III

โหลดไฟ	V _{dc}	I _{dc}
1	25.3	4.15
2	26.5	8.25
3	26.7	12.50
4	27.0	16.50
5	27.2	20.16

V_{AC} คงที่
N=10

IV

โหลดไฟ	V_0	IO	%REG
0	48.0	0	0
5	47.1	0.5	1.9
10	46.8	1.5	2.56
15	46.5	2.5	3.20
20	46.0	3.0	4.34
28	46.0	5.0	4.34

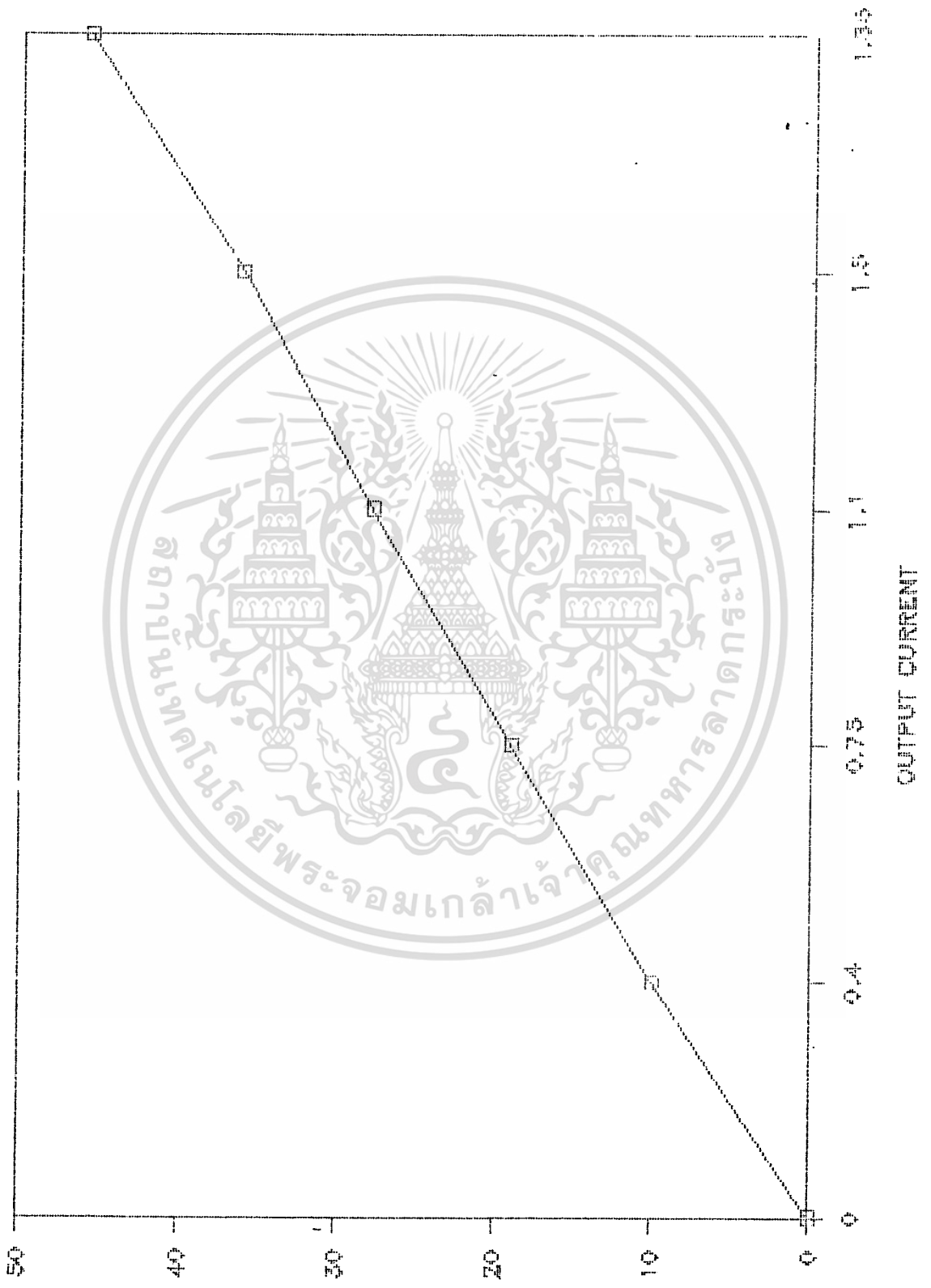
RECTIFIER ะโง่ CLOSE LOOP

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	ขนาดไฟ	V0	IO	%REG	
	0	48.0	0	0	
	5	47.5	0.5	1.05	
V	10	47.4	1.0	1.26	RECTIFIED CLOSE LOOP
	15	47.4	1.5	1.26	
	20	47.2	1.9	1.69	
	28	47.0	2.7	1.90	

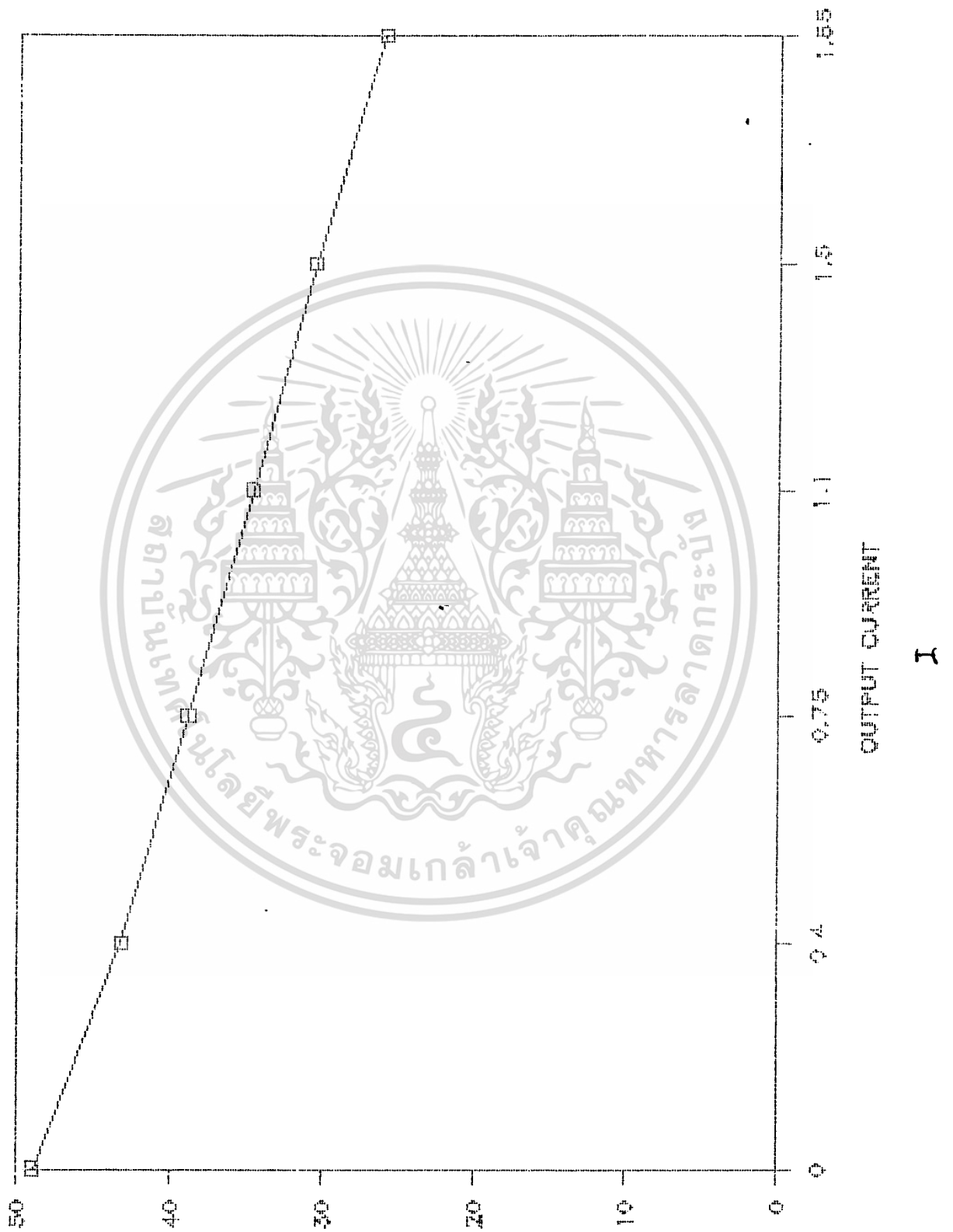

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

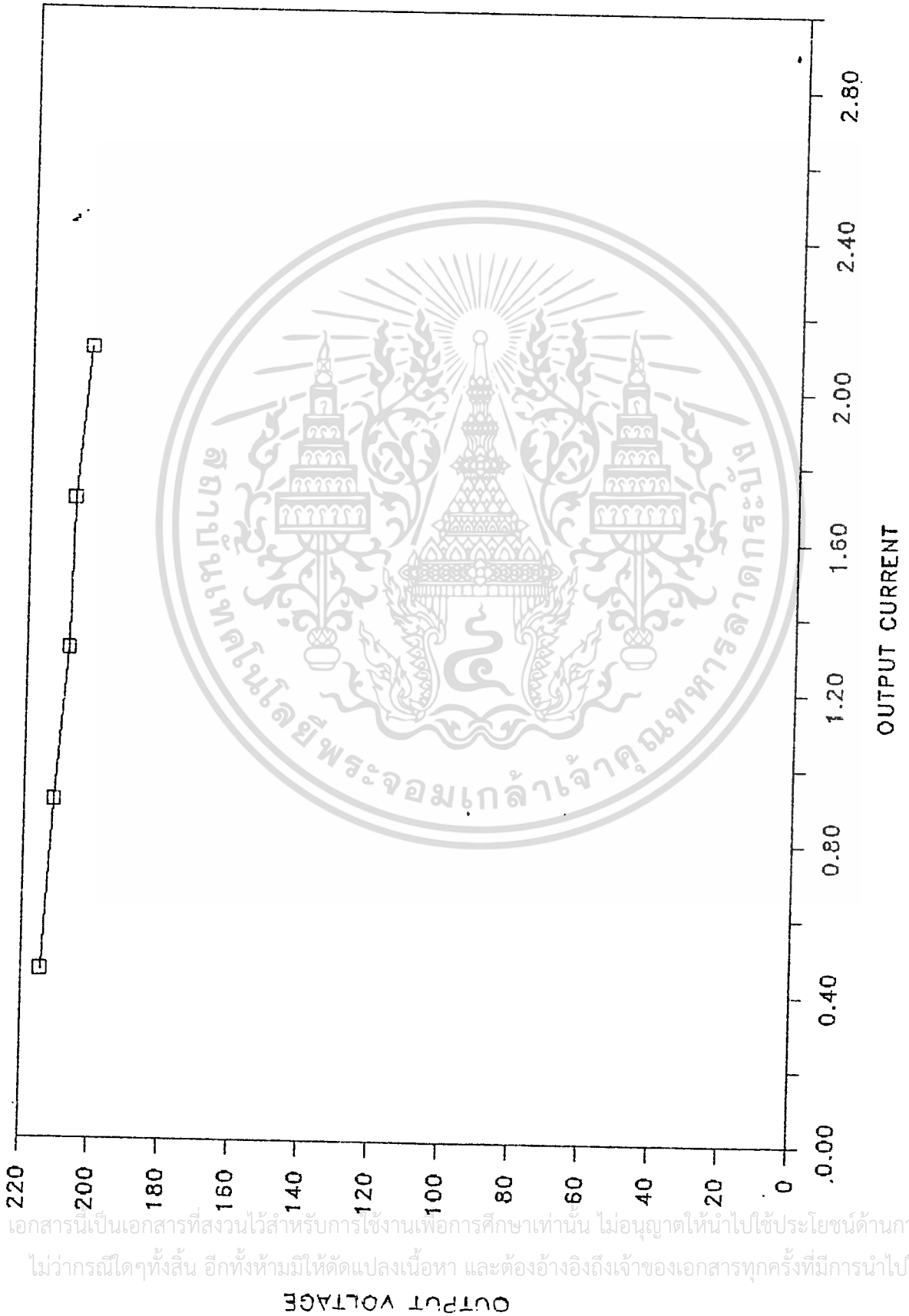

I

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 (30) REGULATION (%)
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

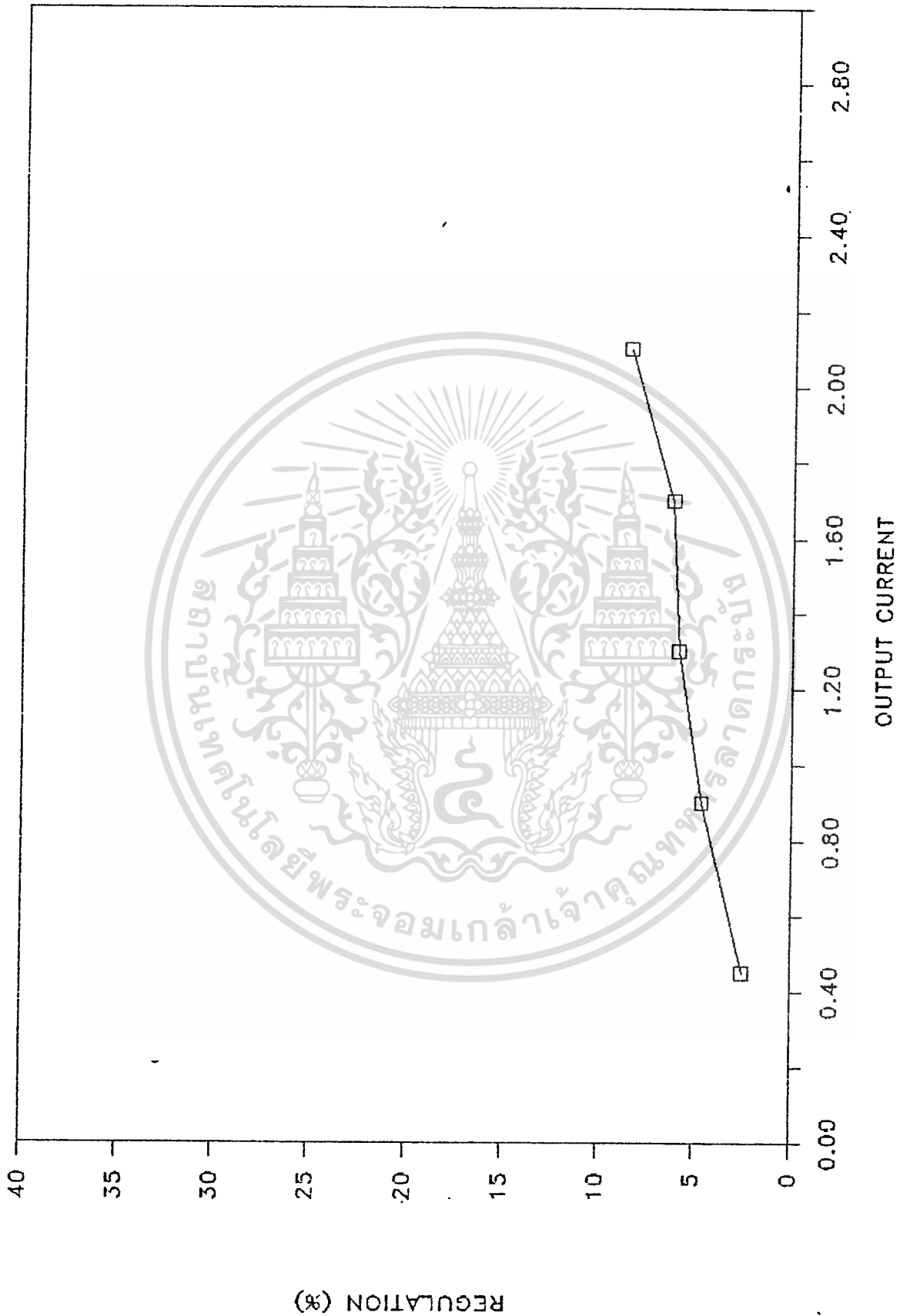

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปะสิ่งอื่นใด และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

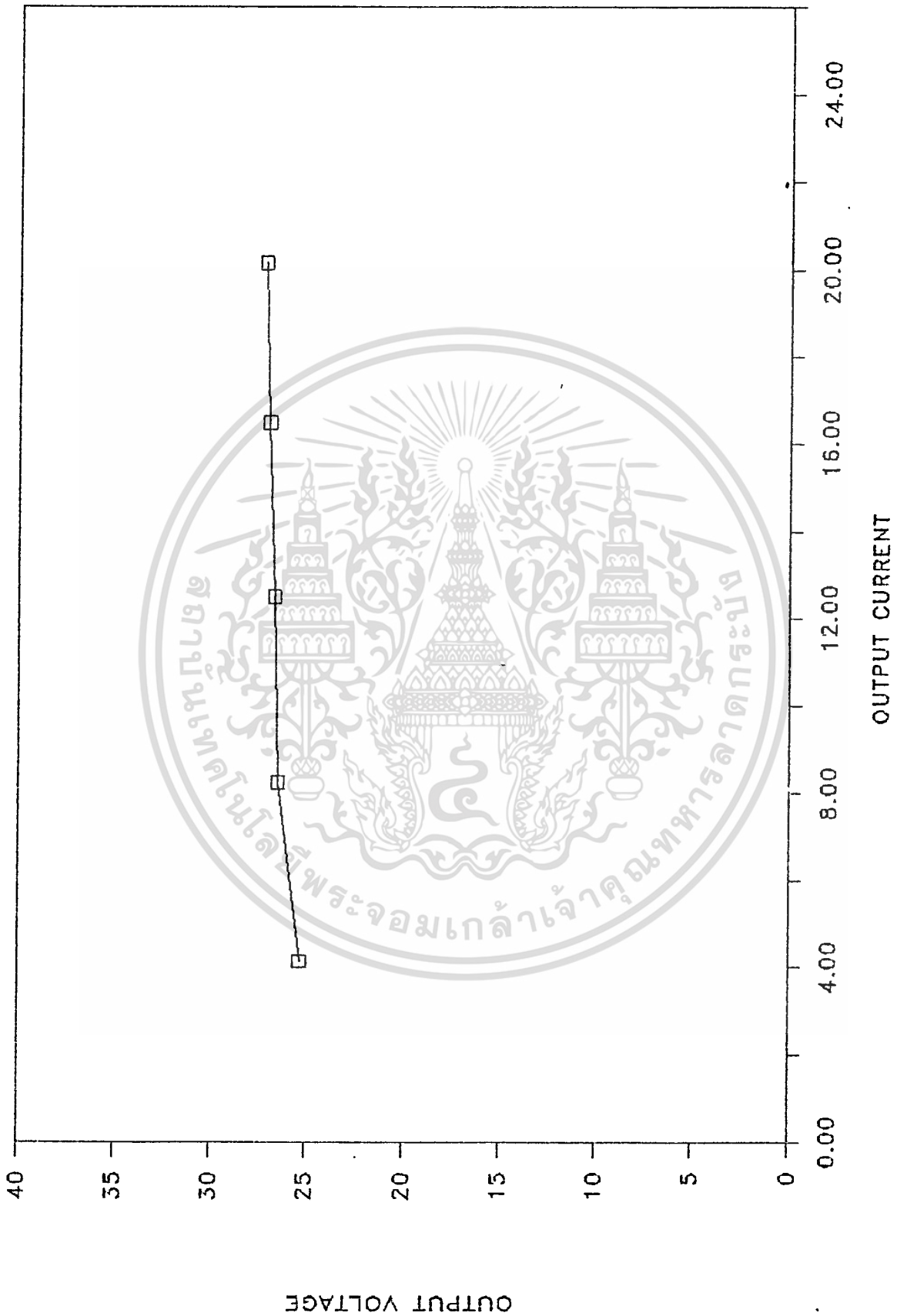
II

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

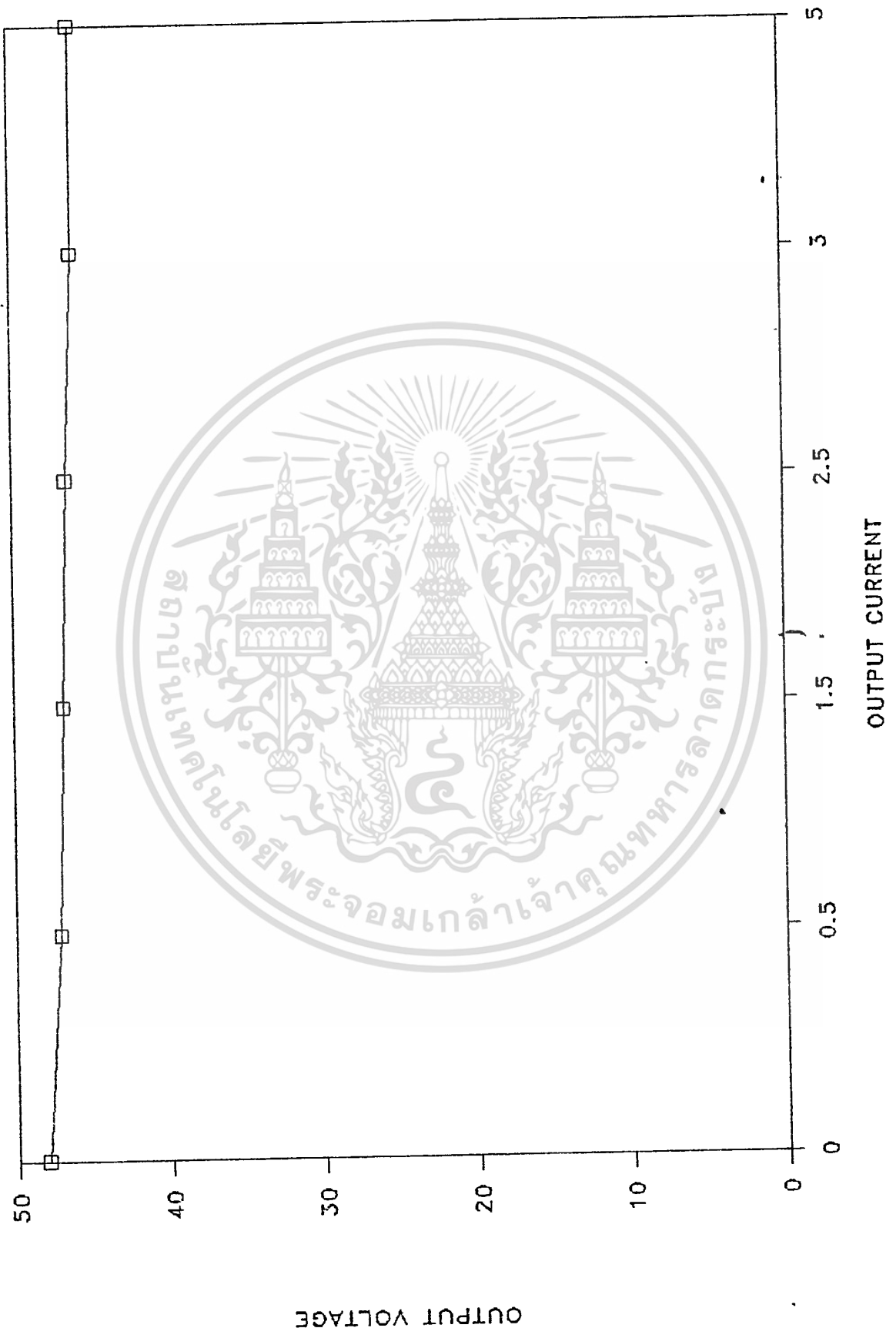
II

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

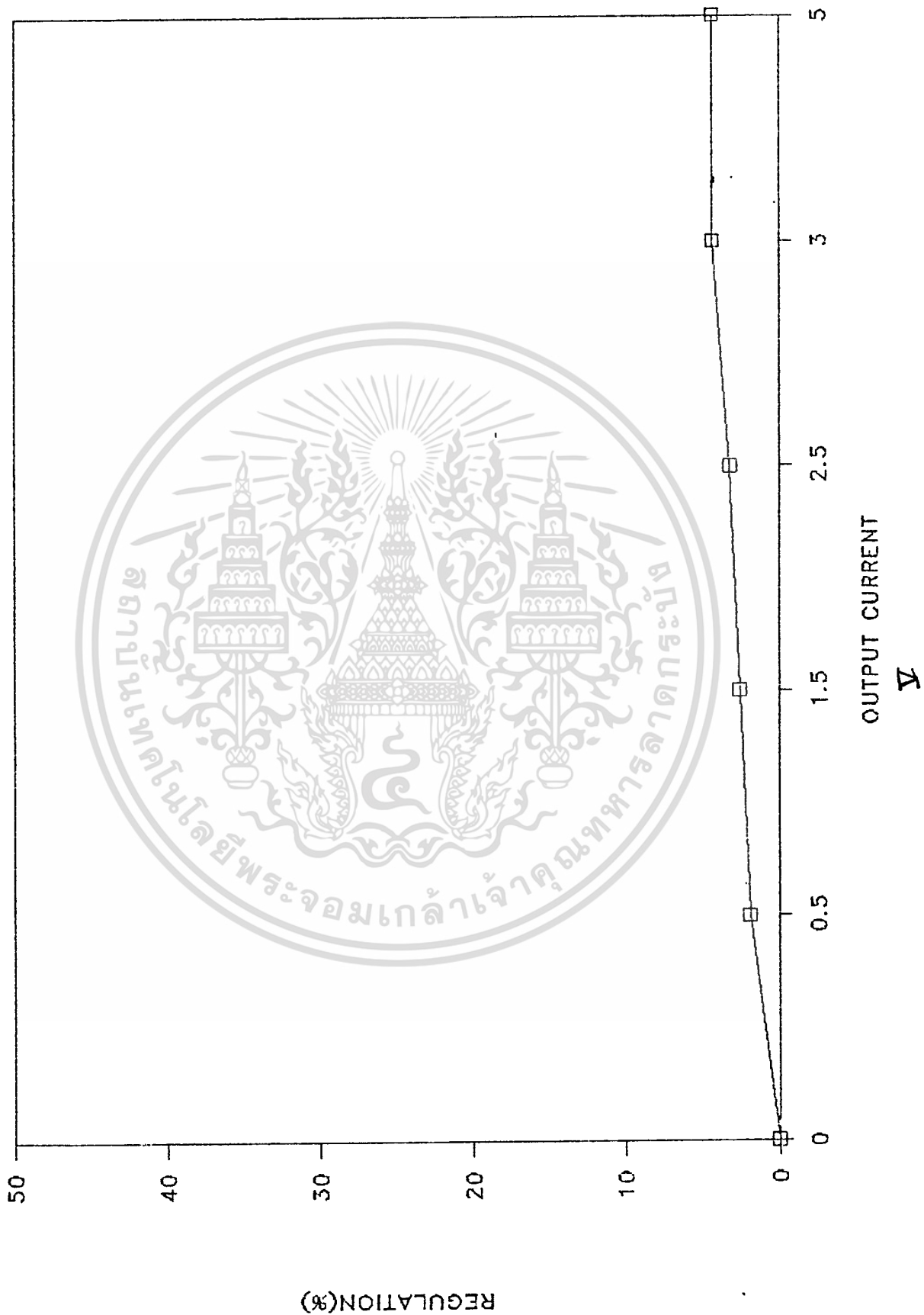
III

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

IV

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

สรุปผลการทดลอง

สำหรับโครงการนี้จะเห็นได้ว่าอินเวอร์เตอร์ที่ได้ทดลองสร้างขึ้นนั้นสามารถทำงานได้ตามทฤษฎี แต่ถ้าจะนำเอาอินเวอร์เตอร์ไปใช้งานได้จริงแล้ว จะยังไม่เหมาะสม เนื่องจากยังขาดวงจรควบคุมแบบป้อนกลับเพื่อทำให้แรงดันไฟฟ้าขาออกมีค่าคงที่ ซึ่งในบทสรุปนี้เราจะกล่าวถึงข้อบกพร่อง และแนวทางในการแก้ไขของวงจรและส่วนต่างๆต่อไป

จากวงจรการสร้างสัญญาณ PWM ก็สามารถทำงานได้ดี โดยทั้งสัญญาณสามเหลี่ยมและสัญญาณซายน์สามารถสร้างได้ค่อนข้างบริสุทธิ์ โดยเฉพาะสัญญาณสามเหลี่ยมนั้นการปรับค่า RC ในวงจรอินทิเกรทเพื่อให้ได้สามเหลี่ยมที่สมบูรณ์นั้น จำเป็นต้องเลือกค่าเวลาคงที่ที่เหมาะสม แล้วทำการปรับค่าความต้านทานและค่าตัวเก็บประจุ จนได้คลื่นสามเหลี่ยมตามต้องการ แต่สำหรับสัญญาณซายน์นั้นได้ใช้วงจรรองความถี่ให้เหลือแต่ความถี่มูลฐานออกมาเท่านั้น ซึ่งถ้าจะให้รู้ค่าความเพี้ยน (DISTORTION) ก็จะนำเข้าสู่เครื่องวิเคราะห์ความถี่ดูว่ามีความถี่ฮาร์โมนิคอื่นออกมาด้วยหรือไม่ ทั้งวงจรสร้างสัญญาณคลื่นซายน์และวงจรสร้างสัญญาณสามเหลี่ยมควรออกแบบให้ตัวขยายแรงดันอยู่ทางด้านเข้าของวงจรรองความถี่และวงจรอินทิเกรท ทั้งนี้เพื่อลดการขยายสัญญาณรบกวนต่างๆที่เกิดจากวงจรนั้นเข้ามารบกวน และจากการเปรียบเทียบกันระหว่างสัญญาณสองชุดคือ สัญญาณระหว่างซายน์กับสัญญาณสามเหลี่ยมนั้น ก็เป็นไปตามทฤษฎี แต่ลักษณะการแยกสัญญาณออกเป็นสองชุดนั้นไม่สามารถเอาสัญญาณนาฬิกาความถี่ 50 เฮิรตซ์ มาใช้แยกได้ เพราะสัญญาณเกิดล่าช้าไปประมาณ 90 องศา ดังนั้นจึงได้แก้ปัญหาโดยใช้สัญญาณซายน์เข้าตัวเปรียบเทียบ โดยเทียบกับกราวด์ซึ่งจะได้สัญญาณใหม่

ส่วนของวงจรกำลังสามารถทำงานได้ตามทฤษฎีรวมทั้งวงจรรองความถี่ด้วยซึ่งให้ค่าสัญญาณรบกวนปนออกมาได้ดังรูปของแรงดันในสภาวะไร้โหลด แต่ข้อเสียของวงจรกำลังก็คือ ลักษณะที่มีค่าพิกัดกำลังมากในขณะที่มีแรงดันน้อย จึงมีปัญหาคือต้องการกระแสมากถึงแม้ว่าจะเป็นช่วงเวลานั้นๆ แต่ก็มีผลต่ออายุการใช้งานของแบตเตอรี่และขนาดของวงจรกำลัง ดังนั้นจึงคิดว่าถ้าใช้จำนวนแบตเตอรี่เท่ากันมาต่ออนุกรมกันจะช่วยลดขนาดของอุปกรณ์ป้องกัน และค่าปัญหาที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือค่าสูญเสียในขณะเกิดการสวิตช์โดยเป็นผลมาจากเวลาเพิ่มขึ้น (RISE TIME) และเวลาลดลง (FALL TIME) ซึ่งสามารถลดความสูญเสียโดยใช้สแน็บเบอร์มาช่วยซึ่งค่าที่ใช้จริงจะต้องพอเหมาะ โดยมีการคำนวณทางทฤษฎีมาเป็นแนวทางในการเลือกใช้ให้เหมาะสม

วงจรกำเนิดสัญญาณที่จะไปทริกขาเกตของ SCR นั้นเป็นการประยุกต์หลักการของวงจรรายในไอซีเบอร์ 455 ออกมาเท่านั้น ซึ่งการออกแบบที่ประหยัดนั้นสามารถใช้ไอซีเพียงสองตัวโดยใช้วงจรขับสองชุดและการประจุแบตเตอรี่นั้น ควรออกแบบให้มีการทำงาน 2 แบบ คือ การประจุขึ้นด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบรวดเร็ว (EQUALIZING CHARGE) และการประจุแบบธรรมดา (FLOAT CHARGE) ซึ่งทั้งสองกรณีนี้ทำได้โดยต่ออุปกรณ์ควบคุม เช่น วงจรรีบ เข้ากับรีเลย์ เพื่อคอยตัดต่อวงจรให้เหมาะสม และการควบคุมแบบลูปปิดนั้น ควรออกแบบค่าความต้านทานให้เหมาะสมกับลักษณะของแรงดันในการประจุแต่ละแบบ เช่น การประจุแบบรวดเร็วจะต้องทำให้แรงดันเปรียบเทียบของ LM 723 มีค่ามากขึ้น แต่ไม่ควรเกิน 6.7 โวลต์ เพราะคือค่ามากที่สุดที่เปลี่ยนได้ จากการควบคุมแบบลูปปิดทำให้ค่าเร็คทูล์ของวงจรถี้นั้นสูงกว่าแบบเดิม

สรุป แม้ว่าโครงการนี้จะยังไม่สามารถออกไปใช้งานได้จริง แต่ก็แสดงถึงหลักการพื้นฐาน และเชื่อว่าถ้านำไปปรับปรุงส่วนต่างๆ เช่น การควบคุมแบบลูปปิดในวงจรอินเวอร์ตเตอร์ หรือมีการควบคุมลักษณะการประจุแบบเตเตอร์รี และที่สำคัญคือทำให้มีประสิทธิภาพสูง ก็จะสามารถผลิตออกมาในเชิงพาณิชย์ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้จัดทำขอขอบพระคุณอาจารย์ ประภาส ไพรสรวรรณา อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ วรศักดิ์ จิตรภักดี ที่ได้ให้ความรู้ คำปรึกษา ที่แนะแนวทางตลอดระยะเวลาการศึกษา และขอขอบคุณเพื่อนๆทุกคน ตลอดจนรุ่นพี่และรุ่นน้องที่ได้ช่วยเหลือให้คำแนะนำต่างๆ แก่ผู้จัดทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

REFERENCE

1. ANDERS BROMS; "UNINTERRUPTIBLE POWER SYSTEM PRINCIPLES, FEATURES AND FUTURE TRENDS" การประชุมทางวิชาการสาขาวิศวกรรมไฟฟ้า, 2528
2. JIA-YOULEE AND YORK -YIH SUN, 'ADAPTIVE HARMONIC CONTROL IN PWM. INVERTERS WITH FLUCTOATING INPUT VOLTAGE ,' IEEE TRANS. IND. ELECTRON, CONTR. INSTRUM. VOL IE-33, NO.1, FEB. 1984
3. B. ILANGO , R. KRISHNAN, R. SUBRANANIAN, AND S. SADASIVENN, ' FIRING CIRCUIT FOR 3 PHASE THYRISTOR BRIDGE RECTIFIER, ' IEEE TRANS. IND. ELECTRON CONTR. INSTRUM. VOL IE-25, PP. 45-49, 1978
4. DAVID E. JOHNSON, JOHN L. HILBURN, AND JOHNNY R. JOHNSON, ' BASIC ELECTRIC CIRCUIT ANALYSIS, ' PRENTICE-HALL, 1984 , CH. 15
5. JACOB MILLMAN, ' MICROELECTRONIC: DIGITAL AND ANALOG CITCUIT AND SYSTEMS, ' MC-GRAW HILL, 1983

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SCL4027B

CMOS DUAL J-K FLIP-FLOP

FEATURES

- ◆ Individual Set and Reset Controls
- ◆ Fully Static Operation
- ◆ Logic Edge-Clocked Design
- ◆ 8MHz Toggle Rate @ 10Vdc
- ◆ Balanced Output Drive Current Specifications

DESCRIPTION

The SCL4027B consists of two identical independent CMOS J-K master-slave Flip-Flops. The SCL4027B is useful in performing control, register, and toggle functions. Logic levels present at the J and K inputs along with internal self-steering control the state of each flip-flop; changes in the flip-flop state are synchronous with the positive-going transition of the Clock pulse. Set and Reset functions are independent of the Clock and are initiated when a high level signal is present at either the Set or Reset input.

CONNECTION DIAGRAM
(all packages)

VDD	Q ₁	Q ₁	CL ₁	R ₁	K ₁	J ₁	S ₁
16	15	14	13	12	11	10	9
SCL4027B							
1	2	3	4	5	6	7	8
Q ₂	Q ₂	CL ₂	R ₂	K ₂	J ₂	S ₂	VSS

Add suffix for package:

C	16-pin Cerdip	F	16-pin Flat
D	16-pin Ceramic	H	Chip
E	16-pin Epoxy		

RECOMMENDED OPERATING CONDITIONS

For maximum reliability:

DC Supply Voltage	VDD - VSS	3 to 15	Vdc
Operating Temperature	TA	-55 to +125	°C
C, D, F, H Device		-40 to +85	°C
E Device			

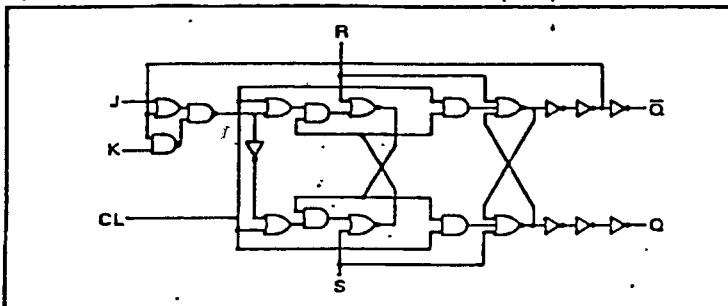
TRUTH TABLE

•t _{n-1} INPUTS						↑t _n OUTPUTS	
CL	J	K	S	R	Q	Q	Q̄
	1	X	0	0	0	1	0
	X	0	0	0	1	1	0
	0	X	0	0	0	0	1
	X	1	0	0	1	0	1
	X	X	0	X			(No Change)
X	X	X	1	0	X	1	0
X	X	X	0	1	X	0	1
X	X	X	1	1	X	1	1

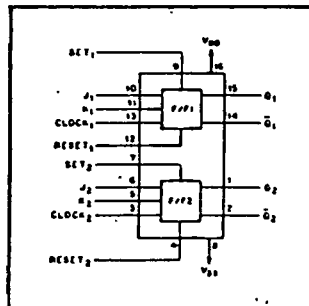
WHERE 1 - HIGH LEVEL
0 - LOW LEVEL
Δ - LEVEL CHANGE
X - DON'T CARE

•t_{n-1} REFERS TO THE INTERVAL PRIOR TO THE POSITIVE CLOCK PULSE TRANSITION
↑t_n REFERS TO THE TIME INTERVAL AFTER THE POSITIVE CLOCK PULSE TRANSITION

LOGIC DIAGRAM (one of two Flip-Flops)

BLOCK DIAGRAM

SCL4011B, SCL4012B
SCL4023B, SCL4068B

CMOS NAND GATES

SCL4011B – Quad 2-Input NAND
SCL4012B – Dual 4-Input NAND
SCL4023B – Triple 3-Input NAND
SCL4068B – 8-Input NAND

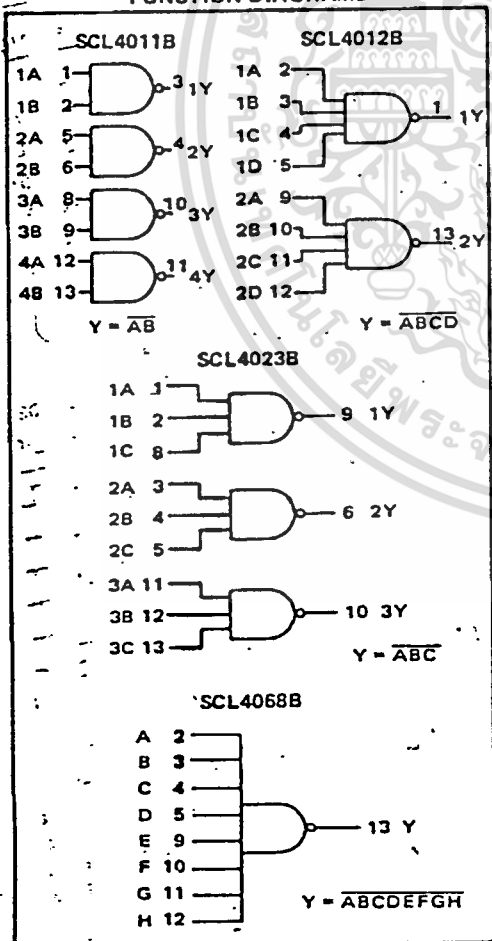
FEATURES

- ◆ Buffered Outputs
- ◆ Diode Protection on all Inputs
- ◆ Fully "B"-Series Compatible
- ◆ Balanced Output Drive Current Specifications

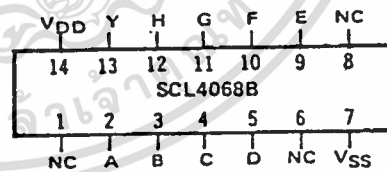
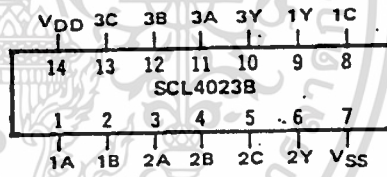
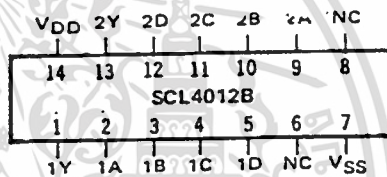
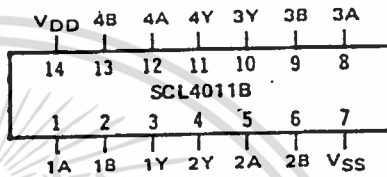
TRUTH TABLE

Inputs	Output
1 1...1	0
All other combinations	1

FUNCTION DIAGRAMS

CONNECTION DIAGRAMS
(all packages)

Add suffix to package:

- C 14-pin Cerdip
- D 14-pin Ceramic
- E 14-pin Epoxy
- F 14-pin Flat
- H Chip

RECOMMENDED OPERATING CONDITIONS

For maximum reliability:
 DC Supply Voltage $V_{DD} - V_{SS}$ 3 to 15 Vdc
 Operating Temperature T_A
 C, D, F, H Device -55 to +125 °C
 E Device -40 to +85 °C

TRANSISTOR NUMBER	PV CLT	PACKAGE	LEAD INFO	VCB MAX	VCE MAX	VEB MAX	I C MAX	T-J MAX	P TOT	F T MIN	C OB MAX	N FE	N FE BIAS	USE	MFR	EUR EQUIV	USA EQUIV	ISS
BD238G	PS	TOP66	L32	100V	80V	5V	4A	150C	30WC	40M		-40MN	150MA	AHG	GEB	BD590	2N6126	2
BD239	MS	TOP66	L32	55V	45V	5V	2A	150C	30WC	3M		15MN	1A	ANG	RCB	BD239C	2N5296	1
BD239A	MS	TOP66	L32	70V	60V	5V	2A	150C	30WC	3M		15MN	1A	ANG	RCB	BD239C	2N5298	1
BD239B	MS	TOP66	L32	90V	80V	5V	2A	150C	30WC	3M		15MN	1A	ANG	RCB	BD239C	2N6743	1
BD239C	MS	TOP66	L32	115V	100V	5V	2A	150C	30WC	3M		15MN	1A	ANG	RCB	BD239C	2N6743	1
BD240	PS	TOP66	L32	55V	45V	5V	2A	150C	30WC	3M		15MN	1A	ANG	RCB	BD240C	2N6109	1
BD240A	PS	TOP66	L32	70V	60V	5V	2A	150C	30WC	3M		15MN	1A	ANG	RCB	BD240C	2N6107	1
BD240B	PS	TOP66	L32	90V	80V	5V	2A	150C	30WC	3M		15MN	1A	ANG	RCB	BD240C	2N6475	1
BD240C	PS	TOP66	L32	115V	100V	5V	2A	150C	30WC	3M		15MN	1A	ANG	RCB	BD240C	2N6475	1
BD241	MS	TOP66	L32	55V	45V	5V	3A	150C	40WC	3U		25MN	1A	ANG	RCB	BD241C	2N6290	1
BD241A	MS	TOP66	L32	70V	60V	5V	3A	150C	40WC	3U		25MN	1A	ANG	RCB	BD241C	2N6292	1
BD241B	MS	TOP66	L32	90V	80V	5V	3A	150C	40WC	3U		25MN	1A	ANG	RCB	BD241C	2N6473	1
BD241C	MS	TOP66	L32	115V	100V	5V	3A	150C	40WC	3U		25MN	1A	ANG	RCB	BD241C	2N6743	1
BD242	PS	TOP66	L32	55V	45V	5V	3A	150C	40WC	3M		25MN	1A	ANG	RCB	BD242C	2N6109	1
BD242A	PS	TOP66	L32	70V	60V	5V	3A	150C	40WC	3M		25MN	1A	ANG	RCB	BD242C	2N6107	1
BD242B	PS	TOP66	L32	90V	80V	5V	3A	150C	40WC	3M		25MN	1A	ANG	RCB	BD242C	2N6475	1
BD242C	PS	TOP66	L32	115V	100V	5V	3A	150C	40WC	3M		25MN	1A	ANG	RCB	BD242C	2N6475	1
BD243	MS	TOP66	L32	55V	45V	5V	6A	150C	65WC	3U		30MN	300MA	ANG	RCB	BD243C	2N6487	1
BD243A	MS	TOP66	L32	70V	60V	5V	6A	150C	65WC	3U		30MN	300MA	ANG	RCB	BD243C	2N6487	1
BD243B	MS	TOP66	L32	90V	80V	5V	6A	150C	65WC	3U		30MN	300MA	ANG	RCB	BD243C	2N6488	1
BD243C	MS	TOP66	L32	115V	100V	5V	6A	150C	65WC	3U		30MN	300MA	ANG	RCB	BD243C	2N6488	1
BD244	PS	TOP66	L32	55V	45V	5V	6A	150C	65WC	3M		30MN	300MA	ANG	RCB	BD244C	2N6490	2
BD244A	PS	TOP66	L32	70V	60V	5V	6A	150C	65WC	3U		30MN	300MA	ANG	RCB	BD244C	2N6490	1
BD244B	PS	TOP66	L32	90V	80V	5V	6A	150C	65WC	3U		30MN	300MA	ANG	RCB	BD244C	2N6491	1
BD244C	PS	TOP66	L32	115V	100V	5V	6A	150C	65WC	3U		30MN	300MA	ANG	RCB	BD244C	2N6491	1
BD245	MS	TOP3	L34	55V	45V	5V	15A	150C	80WC			40MN	1A	ANG	TIW	BD213		1
BD245A	MS	TOP3	L34	70V	60V	5V	15A	150C	80WC			40MN	1A	ANG	TIW	BD213		1
BD245B	MS	TOP3	L34	90V	80V	5V	15A	150C	80WC			40MN	1A	ANG	TIW	BD213		1
BD245C	MS	TOP3	L34	115V	100V	5V	15A	150C	80WC			40MN	1A	ANG	TIW	BD213		1
BD246	PS	TOP3	L34	55V	45V	5V	15A	150C	80WC			40MN	1A	ANG	TIW	BD214		1
BD246A	PS	TOP3	L34	70V	60V	5V	15A	150C	80WC			40MN	1A	ANG	TIW	BD214		1
BD246B	PS	TOP3	L34	90V	80V	5V	15A	150C	80WC			40MN	1A	ANG	TIW	BD214		1
BD246C	PS	TOP3	L34	115V	100V	5V	15A	150C	80WC			40MN	1A	ANG	TIW	BD214		1
BD249	MS	TOP3	L34	55V	45V	5V	40A	150C	125WC			25MN	1.5A	ANG	TIK	BDX40	2N3772	1
BD249A	MS	TOP3	L34	70V	60V	5V	40A	150C	125WC			25MN	1.6A	ANG	TIW	BDX40	2N3772	1
BD249B	MS	TOP3	L34	90V	80V	5V	40A	150C	125WC			25MN	1.5A	ANG	TIW	BDX40	2N5686	1
BD249C	MS	TOP3	L34	115V	100V	5V	40A	150C	125WC			25MN	1.5A	ANG	TIW	BDY29	2N3772	1
BD250	PS	TOP3	L34	55V	45V	5V	40A	150C	125WC			25MN	1.5A	ANG	TIW	BD258		1
BD250A	PS	TOP3	L34	70V	60V	5V	40A	150C	125WC			25MN	1.5A	ANG	TIW	BD258		1
BD250B	PS	TOP3	L34	90V	80V	5V	40A	150C	125WC			25MN	1.5A	ANG	TIW	BD258		1
BD250C	PS	TOP3	L34	115V	100V	5V	40A	150C	125WC			25MN	1.5A	ANG	TIW	BD258		1
BD251	MS	TO3	L05	40V	40V	5V	3A	150C	20WC	25M		20MN	2A	RHG	ATB	BDY24	2N3448	1
BD253	MS	TO3	L05	350V	200V		6A	200C	50WC	2500K		15MN	1A	AHE	TIB		0	
BD253A	MS	TO3	L05	500V	250V		6A	200C	50WC	2500K		15MN	1A	AHE	TIB		0	
BD253B	MS	TO3	L05	700V	300V		6A	200C	50WC	2500K		15MN	1A	AHE	TIB		0	
BD253C	MS	TO3	L05	900V	400V		6A	200C	50WC	2500K		15MN	80WC	AHE	TIB		0	
BD257	MS	TOP3	L34	45V	45V		25A	150C	125WC			10MN	15A	ANG	TFK	BD257/1		0
BD257/45	MS	TOP3	L34	45V	45V		25A	150C	125WC			10MN	15A	ANG	TFK	BD257/1		0
BD257/60	MS	TOP3	L34	60V	60V		25A	150C	125WC			10MN	15A	AHH	TFK	BD257/1		0
BD257/80	MS	TOP3	L34	80V	80V		25A	150C	125WC			10MN	15A	AHH	TFK	BD257/1		0
BD257/100	MS	TOP3	L34	100V	100V		25A	150C	125WC			10FG	15A	AHH	TFK	BD257/1		0
BD258	PS	TOP3	L34	45V	45V		25A	150C	125WC			10MN	15A	ANG	TFK	BD258/1		0
BD258/45	PS	TOP3	L34	45V	45V		25A	150C	125WC			10MN	15A	ANG	TFK	BD258/1		0
BD258/60	PS	TOP3	L34	60V	60V		25A	150C	125WC			10MN	15A	AHH	TFK	BD258/1		0
BD258/80	PS	TOP3	L34	80V	80V		25A	150C	125WC			10MN	15A	AHH	TFK	BD258/1		0
BD258/100	PS	TOP3	L34	100V	100V		25A	150C	125WC			10MN	15A	AHH	TFK	BD258/1		0
BD260	MS	TO66	L43	105V	105V	6V	2A	175C	30WC	10M		50/300	500MA	RHH	ATB	BDY79	2N5050	1
BD261	MS	TO66	L43	105V	105V	6V	2A	175C	30WC	10M		50/300	500MA	RHH	ATB	BDY79	2N5050	1
BD262	PS	TO126	L69	60V	60V		6A	150C	36WC	1M		750MN	1500MA	AND	MUB		0	
BD262A	PS	TO126	L69	80V	80V		6A	150C	36WC	1M		750MN	1500MA	AND	MUB		0	
BD262B	PS	TO126	L31	100V	100V	5V	6A	150C	36WC	1M		750MN	1500MA	AND	MUB		1	
BD262L	PS	TO126	L31	45V	45V		6A	150C	36WC	1M		750MN	1500MA	AND	OBS	BDX54C		2
BD263	MS	TO126	L69	80V	80V		6A	150C	36WC	1M		750MN	1500MA	AND	MUB		0	
BD263A	MS	TO126	L69	100V	100V		6A	150C	36WC	1M		750MN	1500MA	AND	MUB		0	
BD263B	MS	TO126	L31	120V	100V	5V	6A	150C	36WC	1M		750MN	1500MA	AND	MUB		1	
BD263L	MS	TO126	L31	45V	45V		6A	150C	36WC	1M		750MN	1500MA	AND	OBS	BDX53C		2
BD264	PS	X34	L32	60V	60V	5V	4A	150C	40WC	4U		1000MN	2A	AND	VAL		2	
BD264A	PS	X34	L32	80V	80V	5V	4A	150C	40WC	4U		1000MN	2A	AND	VAL		2	
BD264B	PS	TOP66	L32	80V	80V	5V	4A	150C	40WC	4U		1000MN	2A	AND	VAL	BDX54C		2
BD264L	PS	X34	L32	45V	45V	5V	4A	150C	40WC	4U		1000MN	2A	AND	VAL	BDX54C		2
BD265	MS	X34	L32	80V	60V	5V	4A	150C	40WC	4U		1000MN	2A	AND	VAL		2	
BD265A	MS	X34	L32	100V	80V	5V	4A	150C	40WC	4U		1000MN	2A	AND	VAL		2	
BD265B	MS	X34	L32	100V	100V	5V	4A	150C	40WC	4U		1000MN	2A	AND	OBS	BDX53C		2
BD266	PS	TOP66	L32	60V	60V		6A	150C	50WC	1M		750MN	3A	AND	MUB		0	

TRANSISTOR MANUFACT	PN DA LT	PACK- AGE	V _{CE} RATED	V _{CE} MAX	V _{CE} MAX	V _{CE} MAX	I _C MAX	T _J MAX	P TOT	F T MIN	C OB MAX	N FE	N FE BIAS	USE	MFR	EUR EQUIV	USA EQUIV	ISS
BC107A	NS	T018	L01	50V	45V	8V	100MA	175C	300MWF	150M	8P	110MH	2MA	ALG	MUR	BC107	2N929	0
BC107B	NS	T018	L01	50V	45V	6V	100MA	175C	300MWF	150M	5P	200MH	2MA	ALG	MUR	BC107	2N929	0
BC107C	NS	T018	L01	80V	45V	6V	100MA	175C	300MWF	150M	5P	450MH	2MA	ALN	MOL	BC107	2N2510	2
BC107D	NS	T002	L74	80V	45V	6V	100MA	175C	300MWF	150M	5P	110MH	2MA	ALG	FER	BC237B	2N5825	2
BC107AP	NS	T002	L74	80V	45V	5V	100MA	175C	300MWF	150M	8P	110MH	2MA	ALG	FER	BC237B	2N5825	2
BC107BP	NS	T002	L74	50V	45V	6V	100MA	175C	300MWF	150M	4P5	200MH	2MA	ALG	FER	BC237B	2N5825	2
BC107CP	NS	T002	L74	80V	45V	6V	100MA	175C	300MWF	150M	5P	450MH	2MA	ALN	FER	BC549C	2N6006	2
BC108	NS	T018	L01	30V	20V	8V	100MA	175C	300MWF	150M	8P	120MH	2MA	ALG	MUR	BC107	2N929	0
BC108A	NS	T018	L01	30V	20V	8V	100MA	175C	300MWF	150M	8P	120MH	2MA	ALD	MUR	BC107	2N929	0
BC108B	NS	T018	L01	30V	20V	8V	100MA	175C	300MWF	150M	8P	200MH	2MA	ALD	MUR	BC107	2N929	0
BC108C	NS	T018	L01	30V	20V	8V	100MA	175C	300MWF	150M	8P	420MH	2MA	ALG	MUR	BC107	2N929	0
BC108D	NS	T002	L74	30V	20V	8V	100MA	175C	300MWF	150M	8P	120MH	2MA	ALG	FER	BC237B	2N5825	2
BC108E	NS	T002	L74	30V	20V	8V	100MA	175C	300MWF	150M	8P	120MH	2MA	ALG	FER	BC237B	2N5825	2
BC108F	NS	T002	L74	30V	20V	8V	100MA	175C	300MWF	150M	8P	200MH	2MA	ALD	FER	BC237B	2N5825	2
BC108G	NS	T002	L74	30V	20V	8V	100MA	175C	300MWF	150M	8P	420MH	2MA	ALG	ALG	BC549C	2N6006	2
BC109	NS	T018	L01	30V	20V	8V	100MA	175C	300MWF	150M	8P	180MH	2MA	ALN	MUR	BC109	2N930	0
BC109A	NS	T018	L01	30V	20V	8V	100MA	175C	300MWF	150M	8P	120MH	2MA	ALN	MUR	BC109	2N586	2
BC109B	NS	T018	L01	30V	20V	8V	100MA	175C	300MWF	150M	8P	200MH	2MA	ALN	MUR	BC109	2N930	0
BC109C	NS	T018	L01	30V	20V	8V	100MA	175C	300MWF	150M	8P	420MH	2MA	ALN	MUR	BC109	2N930	0
BC109D	NS	T002	L74	30V	20V	8V	100MA	175C	300MWF	150M	8P	120MH	2MA	ALN	FER	BC549C	2N6006	2
BC109E	NS	T002	L74	30V	20V	8V	100MA	175C	300MWF	150M	8P	420MH	2MA	ALN	FER	BC549C	2N6006	2
BC109F	NS	T002	L74	30V	20V	8V	100MA	175C	300MWF	150M	8P	420MH	2MA	ALN	FER	BC549C	2N6006	2
BC109G	NS	T002	L74	30V	20V	8V	100MA	175C	300MWF	150M	8P	420MH	2MA	ALN	FER	BC549C	2N6006	2
BC109H	NS	T002	L74	30V	20V	8V	100MA	175C	300MWF	150M	8P	420MH	2MA	ALN	FER	BC549C	2N6006	2
BC110	NS	T018	L01	80V	80V	8V	80MA	175C	300MWF	100M	8P	30MH	2MA	ALG	TFK	BC107	A157	0
BC111	NS	X14	X14	25V	12V	4V	50MA	175C	100MWF	40M	80MH	10MA	ALG	RTC	BC146		0	
BC112	NS	X18	X18	20V	12V	3V	50MA	175C	300MWF	40M	80MH	200MA	ALN	RTC	BC146		0	
BC112A	NS	X18	X18	20V	12V	3V	50MA	125C	300MWF	40M	280MH	200MA	ALN	VAL	BFS36	2N930	1	
BC112B	NS	X18	X18	20V	12V	3V	50MA	125C	300MWF	40M	80/200	200MA	ALN	VAL	BFS36	2N930	1	
BC112C	NS	X18	X18	20V	12V	3V	50MA	125C	300MWF	40M	140MH	200MA	ALN	VAL	BFS36	2N930	1	
BC112D	NS	T0106	L17	30V	25V	8V	50MA	125C	200MWF	60M	5P	200MH	1MA	ALN	SGI	BC209	2N4967	0
BC112E	NS	T0106	L17	40V	40V	6V	50MA	125C	200MWF	60M	5P	200MH	1MA	ALN	DBS	BC209	2N4967	2
BC114	NS	T0106	L17	30V	25V	6V	50MA	125C	200MWF	60M	5P	200MH	1MA	ALN	SGI	BC209	2N4967	0
BC114A	NS	T0106	L17	40V	40V	6V	50MA	125C	200MWF	60M	5P	200MH	1MA	ALN	DBS	BC209	2N4967	2
BC115	NS	T0105	L04	40V	30V	5V	100MA	125C	300MWF	40M	25P	80MH	10MA	ALG	SGI	BC237	2N5825	2
BC116	PS	T0105	L04	45V	40V	5V	100MA	125C	300MWF	130M	8P	35MH	10MA	ALG	SGI	BC307	2N6015	0
BC116A	PS	T0105	L04	45V	40V	5V	800MA	125C	300MWF	100M	10P	60/150	50MA	AMG	SGI	BFR23	2N4036	0
BC117	NS	T0105	L04	120V	120V	5V	50MA	125C	300MWF	60M	9P	30MH	30MA	ALN	ATB	BC145	2N1990	0
BC118	NS	T0106	L17	45V	45V	4V	100MA	125C	200MWF	200M	3P5	50MH	5MA	ALG	SGI	BC237	2N5825	0
BC119	NS	T039	L04	60V	30V	5V	1A	200C	800MWF	40M	25P	40MH	150MA	AMG	SGI	BFY51	2N2297	0
BC120	NS	T039	L01	60V	30V	5V	1A	200C	800MWF	40M	25P	20MH	150MA	AMG	SGI	BFY51	2N2297	0
BC121	NS	X16	X16	5V	5V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146		0	
BC121B	NS	X16	X16	5V	5V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC121C	NS	X16	X16	5V	5V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	75MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC121D	NS	X16	X16	5V	5V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	125MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC121E	NS	X16	X16	30V	20V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	0	
BC122	NS	X16	X16	30V	20V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	75MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC122A	NS	X16	X16	30V	20V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	125MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC122B	NS	X16	X16	30V	20V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	125MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC122C	NS	X16	X16	30V	20V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC122D	NS	X16	X16	45V	30V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	0	
BC122E	NS	X16	X16	30V	20V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	240MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC122F	NS	X16	X16	45V	30V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	75MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC122G	NS	X16	X16	45V	30V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	125MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC122H	NS	X16	X16	30V	20V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	125MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC122I	NS	X16	X16	30V	20V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC122J	NS	X16	X16	30V	20V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC122K	NS	X16	X16	30V	20V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC122L	NS	X16	X16	30V	20V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC122M	NS	X16	X16	30V	20V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC122N	NS	X16	X16	30V	20V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC122O	NS	X16	X16	30V	20V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC122P	NS	X16	X16	30V	20V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC122Q	NS	X16	X16	30V	20V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC122R	NS	X16	X16	30V	20V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC122S	NS	X16	X16	30V	20V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC122T	NS	X16	X16	30V	20V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC122U	NS	X16	X16	30V	20V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC122V	NS	X16	X16	30V	20V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC122W	NS	X16	X16	30V	20V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC122X	NS	X16	X16	30V	20V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC122Y	NS	X16	X16	30V	20V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC122Z	NS	X16	X16	30V	20V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC123	NS	X16	X16	45V	30V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	0	
BC123A	NS	X16	X16	45V	30V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC123B	NS	X16	X16	45V	30V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	75MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC123C	NS	X16	X16	45V	30V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	125MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC123D	NS	X16	X16	45V	30V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	125MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC123E	NS	X16	X16	45V	30V	5V	50MA	125C	90MWF	20M	25MH	250MA	ALN	SID	BC146	2N3707	1	
BC123F	NS	X16																